FOLKETINGET

Folketingstidende
Tillæg A

Lovforslag nr. **L 83** Folketinget 2026-27

Fremsat den 4. november 2026 af kulturministeren (Zenia Stampe)

Forslag

til

Lov om Medieombudsmanden

Kapitel 1

Formål

§ 1. Der oprettes en uafhængig offentlig Medieombudsmand. Medieombudsmanden har til formål at fremme almindelig redelighed i mediebilledet.

Kapitel 2

Udpegning, afskedigelse m.v. af medieombudsmanden

§ 2. Der oprettes et udpegningsorgan, som udpeger medieombudsmanden.

Stk. 2. Udpegningsorganet består af følgende medlemmer:

1) En landsdommer udpeget af landsretterne.
2) En repræsentant udpeget af Danske Medier.
3) En repræsentant udpeget af Dansk Journalistforbund.
4) En repræsentant udpeget af Forbundet for Influenter og Bloggere i Dansk Journalistforbund.
5) Rigsadvokaten.
6) En advokat udpeget af Advokatrådet.
7) Forbrugerombudsmanden.
8) En jurist med særligt kendskab til medieområdet udpeget af Danske Universiteter.
9) En repræsentant for offentligheden udpeget af Digitalt Ansvar og Medierådet for Børn og Unge.

Stk. 3. Landsdommeren udpeget i medfør af stk. 2, nr. 1, er formand for udpegningsorganet.

Stk. 4. Udpegningsorganet offentliggør en beretning om udpegningen.

Stk. 5. Radio- og tv-nævnets sekretariat sekretariatsbetjener udpegningsorganet.

Stk. 6. Udpegningsorganet vedtager en forretningsorden.

§ 3. Er der i udpegningsorganet ikke enighed om, hvem der skal udpeges som medieombudsmand, afgøres spørgsmålet ved afstemning med simpelt flertal. Ved stemmelighed er udpegningsorganets formands stemme afgørende.

§ 4. Medieombudsmanden skal have bestået juridisk kandidateksamen. Medieombudsmanden skal desuden besidde de faglige og personlige kvalifikationer, som er nødvendige for at varetage hvervet som Medieombudsmand.

§ 5. Medieombudsmanden udpeges for et tidsrum på op til 6 år uden mulighed for genudpegning.

§ 6. Medieombudsmanden kan kun afskediges af helbredsmæssige årsager, eller hvis den pågældende som følge af strafbart forhold, tjenesteforseelse eller mislighed af udpegningsorganet vurderes uegnet til at forblive i stillingen.

Stk. 2. Afskedigelse i medfør af stk. 1 forestås af udpegningsorganet.

§ 7. Medieombudsmanden kan fratræde sit hverv med 6 måneders varsel til udgangen af en måned, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Fristen i stk. 1 kan fraviges efter aftale mellem medieombudsmanden og udpegningsorganet.

§ 8. Medieombudsmandens løn og øvrige ansættelsesvilkår fastsættes af udpegningsorganet i forbindelse med medieombudsmandens udpegning.

Kapitel 3

God offentliggørelsesskik

§ 9. Alternative medieaktører omfattet af § 11 skal handle i overensstemmelse med god offentliggørelsesskik.

Stk. 2. Medieombudsmanden fastsætter nærmere regler om god offentliggørelsesskik.

Kapitel 4

Medieombudsmandens virksomhed

§ 10. Medieombudsmanden fastsætter en forretningsorden for institutionens virke.

§ 11. Medieombudsmanden har over for større alternative medieaktører kompetence i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når indholdet

J.nr.: 2026-4800

1) har karakter af nyhedsformidling eller anden formidling af faktuel karakter,
2) har en særlig relation her til landet og
3) udbredes af alternative medieaktører, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Medieombudsmanden har endvidere under samme betingelser som nævnt i stk. 1 kompetence over for øvrige alternative medieaktører i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når indholdet

1) er af alvorlig eller principiel karakter og
2) er nået bredt ud.

§ 12. Medieombudsmanden bidrager til den offentlige debat om den danske medievirkelighed.

Stk. 2. Medieombudsmanden offentliggør årligt en beretning om sin virksomhed.

§ 13. Medieombudsmanden kan indbringe sager om, hvorvidt en offentliggørelse i et massemedie er i strid med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 1, for det pågældende massemedie eller for Pressenævnet. Sager om DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser indbringes for disse.

Stk. 2. Indbringelse af sager efter stk. 1 kan ske senest 12 uger efter offentliggørelsen.

Stk. 3. Medieombudsmanden kan, senest 12 uger efter et massemedie har truffet afgørelse efter stk. 1, indbringe massemediets afgørelse for Pressenævnet.

§ 14. Medieombudsmanden træffer afgørelse om, hvorvidt en alternativ medieaktør har handlet i strid med god offentliggørelsesskik.

Stk. 2. Medieombudsmanden kan påbyde alternative medieaktører at offentliggøre Medieombudsmandens afgørelser efter stk. 1. Medieombudsmanden kan endvidere påbyde alternative medieaktører at offentliggøre et genmæle over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom. Offentliggørelse skal ske uden kommenterende tilføjelser.

Stk. 3. Medieombudsmanden kan fastsætte indhold, form og placering for offentliggørelser efter stk. 2.

Stk. 4. Medieombudsmanden offentliggør sine afgørelser efter stk. 1.

Stk. 5. Medieombudsmandens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 15. Rejses offentlig tiltale for overtrædelse af straffelovens 27. kapitel som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse eller for overtrædelse af denne lovs § 30, overlades udførelsen af tiltalen til Medieombudsmanden, hvis denne begærer dette.

Stk. 2. Medieombudsmanden kan i sager om overtrædelse af straffelovens 27. kapitel som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, der er undergivet privat påtale, bestemme, at almene hensyn kræver offentlig påtale, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2, 1. pkt.

§ 16. Medieombudsmanden kan efter reglerne i retsplejelovens §§ 252 og 254 c indtræde i og som grupperepræsentant føre sager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelser. Medieombudsmanden kan desuden møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor Medieombudsmanden optræder som mandatar, jf. retsplejelovens § 260, stk. 8.

§ 17. Medieombudsmanden kan henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af Medieombudsmandens virksomhed.

Kapitel 5

Sagsbehandling

§ 18. Henvendelser om, at alternative medieaktører har handlet i strid med god offentliggørelsesskik, og anmodninger om, at Medieombudsmanden påbyder alternative medieaktører at offentliggøre et genmæle, indgives til Medieombudsmanden.

Stk. 2. Henvendelser efter stk. 1 skal være navngivne.

§ 19. Medieombudsmanden afgør, om en henvendelse efter § 18, stk. 1, giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse. Medieombudsmanden er i forbindelse med en afgørelse efter 1. pkt. undtaget forvaltningslovens kapitel 5, 6 og 7.

Stk. 2. Medieombudsmanden afviser sager, som åbenbart ikke hører under Medieombudsmandens virksomhed, eller som er åbenbart grundløse.

§ 20. Medieombudsmanden kan optage en sag om god offentliggørelsesskik til behandling af egen drift. Forurettedes navn nævnes kun i afgørelsen, hvis forurettede har givet tilladelse hertil.

§ 21. I sager omfattet af § 14, stk. 1, hvor forurettedes navn ikke nævnes i afgørelsen, er forurettedes navn fortroligt.

Kapitel 6

Personale og habilitet m.v.

§ 22. Medieombudsmanden ansætter og afskediger selv sine medarbejdere.

§ 23. Medieombudsmanden kan bestemme, at en af medarbejderne midlertidigt skal udøve medieombudsmandens funktioner.

§ 24. Foreligger der i en sag omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om medieombudsmandens upartiskhed, offentliggøres dette.

Stk. 2. Medieombudsmanden må kun have hverv i offentlige eller private virksomheder, foretagender eller institutioner, som er forenelige med hvervet som medieombudsmand.

Kapitel 7

Digital kommunikation

§ 25. Medieombudsmanden kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Medieombudsmanden om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Medieombudsmanden kan beslutte digital kommunikation, herunder anvise anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og identifikationsløsninger.

Kapitel 8

Økonomi og regnskab

§ 26. Staten yder et årligt tilskud til drift af Medieombudsmanden.

Stk. 2. Kulturministeren fører et økonomisk tilsyn med tilskuddets anvendelse inden for formålet og kan påtale herom.

§ 27. Medieombudsmandens regnskabsår er kalenderåret. Overskud eller underskud overføres til efterfølgende regnskabsår.

§ 28. Medieombudsmanden indsender et årsregnskab efter årsregnskabslovens principper til kulturministeren og offentliggør årsregnskabet.

Stk. 2. Årsregnskabet skal være underskrevet af medieombudsmanden.

Stk. 3. Årsregnskabet revideres af en godkendt revisor i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

§ 29. Medieombudsmanden er ikke omfattet af de statslige budget- og bevillingsregler, de statslige regnskabsregler og de statslige regler for så vidt angår personale- og overenskomstvilkår.

Stk. 2. Medieombudsmanden skal følge rimelige lønniveauer svarende til de statslige overenskomster for tilsvarende arbejde, ligesom kilometergodtgørelse som udgangspunkt ydes efter statens laveste takst.

Kapitel 9

Straf m.v.

§ 30. Tilsidesættelse af påbud meddelt i henhold til § 14, stk. 2, eller undladelse af at efterkomme pålæg om offentliggørelse efter § 31 straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 31. I en dom, hvorved en alternativ medieaktør omfattet af § 11 findes skyldig til straf eller erstatning som følge af dennes offentliggørelse af indhold, kan retten bestemme, at indholdet af dommen snarest muligt skal offentliggøres i et af retten nærmere fastlagt omfang.

Stk. 2. Offentliggørelsen skal ske uden vederlag og på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges.

§ 32. I sager om overtrædelse af § 30, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, kan Medieombudsmanden i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget. Fristen kan efter anmodning forlænges.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg efter stk. 1.

Stk. 3. Vedtages bødeforelægget, bortfalder videre strafforfølgning. Vedtagelsen har samme gentagelsesvirkning som en dom.

Kapitel 10

Ikrafttræden

§ 33. Loven træder i kraft den 1. januar 2027, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 9, stk. 1, §§ 14, 18-21, § 30, 1. led, og § 32.

Stk. 3. Medieombudsmanden har ikke kompetence i relation til forhold, der ligger forud for lovens ikrafttræden.

Stk. 4. § 38 finder ikke anvendelse på anmodninger indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne anmodninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Kapitel 11

Ændringer i anden lovgivning

§ 34. I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025, som ændret ved § 1 i lov nr. 1765 af 29. december 2025, § 2 i lov nr. 263 af 11. februar 2026 og § 19 i lov nr. 764 af 8. september 2026, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 105* indsættes som *stk. 5:*

»*Stk. 5.* Rigsadvokaten kan beskikke medieombudsmanden og ansatte hos medieombudsmanden til for byretten og landsretten at varetage udførelsen af straffesager, som er omfattet af § 15, stk. 1, i lov om Medieombudsmanden.«

2. I *§ 259, stk. 3,* indsættes som *2. pkt.:*

»Det gælder dog ikke i sager, der er omfattet af § 400, stk. 3, 2. pkt.«

3. I *§ 260* indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

»*Stk. 8.* Justitsministeren kan tillade, at medieombudsmanden og dennes ansatte kan møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor medieombudsmanden optræder som mandatar. Det gælder dog ikke private straffesager, der omhandler forhold, som efter den forurettedes begæring også er undergivet offentlig påtale. Det er en betingelse, at den ansatte har en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse, jf. dog § 135 a, stk. 2, og at den ansatte for at møde i landsretten eller Sø- og Handelsretten har opnået møderet for landsretten og for Sø- og Handelsretten efter bestemmelsen i § 133 eller møder med henblik på at opnå en sådan møderet.«

Stk. 8-11 bliver herefter stk. 9-12.

4. I *§ 260, stk. 8,* der bliver stk. 9, ændres »stk. 6 og 7« til: »stk. 6-8«.

5. I *§ 400, stk. 2,* indsættes som *2. pkt.:*

»I sager, der er omfattet af stk. 3, 2. pkt., kan dette bestemmes af en af sagens parter.«

6. I *§ 400, stk. 3,* indsættes som *2. pkt.:*

»Reglerne i dette kapitel gælder dog for de i kapitel 88 omhandlede sager, der angår overtrædelse af straffelovens 27. kapitel, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf.«

7. I *§ 409, stk. 1,* indsættes efter »§ 400, stk. 2,«: »1. pkt.,«.

8. I *§ 409, stk. 1,* indsættes som *2. pkt.:*

»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på en part, der ensidigt har bestemt, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, jf. § 400, stk. 2, 2. pkt.«

§ 35. I medieansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 914 af 11. august 2014, som ændret ved § 4 i lov nr. 1719 af 27. december 2018, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 8, stk. 1,* indsættes som *4. pkt.:*

»Massemedier som nævnt i § 1, nr. 3, der udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af § 1, nr. 1 eller 2, er omfattet af loven, uanset om de har indgivet anmeldelse til Pressenævnet.«

2. I *§ 8, stk. 2,* udgår »1. eller 2. pkt.,«.

3. I *§ 8, stk. 2,* indsættes som *2. pkt.:*

»For massemedier, der omfattes af loven efter stk. 1, 4. pkt., gælder § 5, stk. 1, og § 7 dog ikke.«

4. I *§ 43, stk. 2, nr. 2,* indsættes efter »forhold«: », dog ikke sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af § 13 i lov om Medieombudsmanden«.

5. I *§ 43, stk. 3,* indsættes efter »eller § 40«: »i denne lov eller § 13, stk. 2 eller 3, i lov om Medieombudsmanden«.

6. I *§ 44, stk. 2,* indsættes som *4. pkt.:*

»2. og 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af § 13, stk. 1, i lov om Medieombudsmanden.«

§ 36. I lov nr. 430 af 1. juni 1994 om massemediers informationsdatabaser, som ændret ved § 81 i lov nr. 429 af 31. maj 2000, § 22 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 og § 7 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, foretages følgende ændring:

1. I *§ 6* udgår »ud over at« og »være anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen«.

§ 37. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1294 af 7. november 2025, som ændret ved § 1 i lov nr. 263 af 11. februar 2026, § 2 i lov nr. 358 af 3. marts 2026, § 17 i lov nr. 764 af 8. september 2026 og § 6 i lov nr. 766 af 8. september 2026, foretages følgende ændring:

1. I *§ 268, nr. 2,* indsættes efter »massemedie«: »eller på en tilsvarende måde«.

§ 38. I lov nr. 425 af 16. marts 2021 om retsafgifter, som ændret ved § 5 i lov nr. 1793 af 28. december 2023, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 35, nr. 1,* udgår », § 41 f, stk. 5,«, og efter »§ 41 h« indsættes: », jf. dog stk. 2«.

2. I *§ 35* indsættes som *stk. 2:*

»Massemedier omfattet af medieansvarsloven betaler ikke retsafgift efter stk. 1, nr. 1.«

§ 39. I lov nr. 1531 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, som ændret ved § 2 i lov nr. 1548 af 18. december 2018 og § 25 i lov nr. 1747 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:

1. I *§ 1, stk. 6,* ændres »og de regionale TV 2-virksomheder« til: », de regionale TV 2-virksomheder og Medieombudsmanden«.

Kapitel 12

Territorialbestemmelse

§ 40. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Baggrund

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Etablering af en Medieombudsmand

3.1.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.2. Medieombudsmandens kompetencer over for alternative medieaktører

3.2.1. Gældende ret

3.2.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.2.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.3. Medieombudsmandens kompetencer over for massemedier

3.3.1. Gældende ret

3.3.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.3.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.4. Straf

3.4.1. Gældende ret

3.4.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.4.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.5. Ens regulering af massemedier udgivet under samme titel

3.5.1. Gældende ret

3.5.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.5.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6. Afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet

3.6.1. Gældende ret

3.6.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.6.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.7. Mulighed for at behandle visse private straffesager efter den forenklede proces

3.7.1. Gældende ret

3.7.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.7.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.8. Udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 268, nr. 2

3.8.1. Gældende ret

3.8.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.8.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.9. Afskaffelse af retsafgift for udlevering af visse kopier og udskrifter m.v. for massemedier

3.9.1. Gældende ret

3.9.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget udmønter den aftale, som den daværende regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) indgik den 9. december 2025 med Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten om opfølgning på Medieansvarsudvalgets anbefalinger fra januar 2025.

Aftalepartierne er enige om, at det er et demokratisk og samfundsmæssigt problem, at borgere i stort omfang bliver præsenteret for nyhedslignende indhold fra medieaktører, som ikke er underlagt et medieansvar.

Aftalepartierne anerkender det eksisterende ansvarssystem for massemedier omfattet af medieansvarsloven og Pressenævnets kompetence og vil gøre op med, at der ikke er et tilsvarende organ med håndhævelsesmuligheder over for alternative medieaktører, som ikke er omfattet medieansvarsloven og underlagt Pressenævnets kompetence, men hvis indhold og udbredelse i øvrigt kan sammenlignes med massemediers. Det kan f.eks. være influenter, bloggere, netaviser og podcasts m.v.

Aftalepartierne er videre enige om, at der skal være en bedre beskyttelse af borgere, som kommer i klemme og bliver hængt ud i den hurtige nyhedsstrøm, og ønsker at give borgerne bedre og lettere mulighed for genoprejsning.

For at sikre et tidssvarende og øget medieansvar hos både de alternative medier og de traditionelle massemedier, og dermed en bedre beskyttelse af danskerne og demokratiet, er aftalepartierne derfor enige om følgende seks spor, som foreslås indført med lovforslaget:

1. Etablering af en uafhængig dansk Medieombudsmand, jf. pkt. 3.1.-3.4.
2. Ens regulering af medier udgivet under samme titel, jf. pkt. 3.5.
3. Ens regler om sletning af offentliggjort indhold, jf. pkt. 3.6.
4. Forenkling af genoprejsningsprocessen, jf. pkt. 3.7.
5. Skærpet strafansvar med betinget offentlig påtale for alternative medieaktører, jf. pkt. 3.8.
6. Afskaffelse af retsafgift på aktindsigt i domme og kendelser for massemedier, jf. pkt. 3.9.

Det følger af den politiske aftale, at Medieombudsmandens kompetencer skal evalueres efter fire år, og at evalueringen forestås af Kulturministeriet med inddragelse af relevante parter. I evalueringen skal der også indgå en vurdering af, om aftalen har haft en indvirkning på Pressenævnets sagsbehandlingstider. Det følger også af den politiske aftale, at bødestørrelserne for manglende overholdelse af Medieombudsmandens påbud til alternative medieaktører skal evalueres et år efter, at Medieombudsmanden har påbegyndt sit virke.

Kulturministeriet vil forestå evalueringerne i samarbejde med Justitsministeriet og med inddragelse af relevante parter. Evalueringen af Medieombudsmandens kompetencer vil blive påbegyndt fire år efter, at Medieombudsmanden har påbegyndt sit virke, mens evalueringen af bødestørrelser vil blive påbegyndt et år efter, at Medieombudsmanden har påbegyndt sit virke. Evalueringerne vil blive oversendt til Folketinget.

2. Baggrund

Medieansvarsudvalget blev nedsat den 25. august 2022 i medfør af *Medieaftale for 2022-2025 – Den demokratiske samtale skal styrkes* af 21. maj 2022, indgået af den daværende regering (Socialdemokratiet), Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Frie Grønne, Alternativet og Kristendemokraterne.

Udvalget blev videreført med *Regeringsgrundlag: Ansvar for Danmark* af 20. december 2022 (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og med *Medieaftale for 2023-2026: Samling om frie medier og stærkt dansk indhold* af 14. juni 2023 mellem den daværende regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti.

I henhold til Medieansvarsudvalgets kommissorium skulle

udvalget undersøge, hvordan ansvarssystemet for medierne kan styrkes og opdateres til en digital medievirkelighed, og hvordan det sikres, at både traditionelle og nye medier lever op til deres ansvar for den demokratiske samtale. Udvalget skulle nærmere undersøge mulige initiativer vedr. Pressenævnets rammer og rolle, de presseetiske retningslinjer, bloggere og influenters ansvarsforhold samt hvordan, der kan sikres en lettere og mere smidig proces for genoprejsning for navnlig digitale ærekrænkelser. Udvalget skulle herudover undersøge, hvordan der kan etableres en Medieombudsmand efter svensk forbillede, som kan undersøge sager på eget initiativ og har til opgave at bidrage til god publicistisk praksis gennem meningsdannelse, medieetisk debat og initiativer.

Medieansvarsudvalget afleverede den 28. januar 2025 dets i alt syv anbefalinger til kulturministeren:

1. Etablering af en dansk Medieombudsmand
2. Ens regulering af medier udgivet under samme titel
3. Ens regler om sletning af offentliggjort indhold
4. Forenkling af genoprejsningsprocessen
5. Skærpet strafansvar med betinget offentlig påtale for nye medieaktører
6. Løfte udfordringer vedrørende digitale formidlingstjenester i EU
7. Certificeringsordning for massemedier med et særligt publicistisk ansvar (målrettet mediebranchen)

Det bemærkes, at der i Medieansvarsudvalgets afrapportering anvendes begrebet »nye medieaktører« for den aktørgruppe, som i dette lovforslag betegnes som »alternative medieaktører«. De to begreber skal forstås synonymt.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Etablering af en Medieombudsmand

3.1.1. Gældende ret

Der findes ikke i dag en medieombudsmandsinstitution til fremme af almindelig redelighed i mediebilledet.

Hvor massemedier omfattet af medieansvarsloven i dag er underlagt Pressenævnets kompetence og skal leve op til god presseskik, opererer alternative medieaktører i dag uden et lignende organ, der kan tage stilling til publiceringen af nyhedslignende indhold.

3.1.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

Medieansvarsudvalget har i sin rapport identificeret en række udfordringer, der er relateret til medieansvarssystemet i en kompleks digitaliseret medievirkelighed. Udvalget fremhæver i denne sammenhæng bl.a. fraværet af et særligt medieansvarssystem for alternative medieaktører (f.eks. visse influenter og bloggere), der ikke er omfattet af medieansvarsloven og Pressenævnets kompetence. Derudover peger udvalget f.eks. på, at den digitale udvikling har medført, at nyhedshistorier og påstande kan spredes til mange personer via massemedier, alternative medieaktører samt opslag og debattråde på digitale formidlingstjenester med potentielt stor skadevirkning til følge.

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler på den baggrund, at der etableres en dansk Medieombudsmand med det hovedformål at fremme almindelig redelighed i mediebilledet.

Flertallet i udvalget anbefaler, at medieombudsmandsinstitutionen nedsættes som et uafhængigt offentligt organ, der finansieres af staten. Dette vil sikre de bedste rammer for og kompetencer til, herunder i forhold til straffesager, at adressere og medvirke til at løse ovennævnte udfordringer i samspil med f.eks. Pressenævnet, Forbrugerombudsmanden og domstolene. Medieombudsmanden vil desuden personligt kunne præge organisationen, herunder gennem udvælgelse af, hvilke sager vedkommende vil tage op.

Flertallet bemærker i tilknytning hertil, at hvis en offentlig medieombudsmandsinstitution skal have den tilsigtede betydning for medievirkeligheden, vil der skulle afsættes passende ressourcer. Der vil i den forbindelse kunne skeles til omkostningerne forbundet med Forbrugerombudsmanden.

Udvalget har drøftet, hvordan en medieombudsmand i givet fald bør udpeges. Flertallet i udvalget anbefaler i den forbindelse, at medieombudsmanden udpeges på en måde, som understøtter medieombudsmandens uafhængighed. En dansk medieombudsmand bør derfor efter udvalgets opfattelse udpeges af et uafhængigt organ svarende til f.eks. Dommerudnævnelsesrådet.

Udvalget har desuden drøftet, om der bør fastsættes krav om, at en medieombudsmand skal have bestemte kvalifikationer, herunder en bestemt uddannelse, og bemærker, at Folketingets ombudsmand f.eks. skal have bestået juridisk kandidateksamen, mens forbrugerombudsmanden skal opfylde de almindelige betingelser for at blive dommer, herunder have bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen. Dette spørgsmål har nær sammenhæng med, hvilke opgaver en medieombudsmand vil skulle have som sit hovedfokus. Hovedformålet med den af udvalget anbefalede Medieombudsmand er at fremme almindelig redelighed i mediebilledet. Det vil bl.a. skulle ske ved håndhævelse af en ny ansvarsnorm for god offentliggørelsesskik, ved at indtræde i civile retssager samt ved at føre straffesager. Under hensyntagen til, at medieombudsmanden i høj grad forventes at præge normdannelsen ved juridiske virkemidler, anbefaler flertallet i udvalget, at det bør være et kvalifikationskrav, at medieombudsmanden har bestået juridisk kandidateksamen. Flertallet anbefaler desuden, at det sikres, at medieombudsmandsinstitutionen har det fornødne kendskab til mediebranchen, herunder indsigt i journalistisk og redaktionelt arbejde.

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler, at en medieombudsmand tillægges både tværgående kompetencer samt

kompetencer, som gælder særskilt for henholdsvis alternative medieaktører og massemedier.

Som tværgående kompetence anbefaler flertallet i Medieansvarsudvalget, at medieombudsmanden får en pligt til påtage sig en oplysende og debatfaciliterende rolle med henblik på bl.a. at præge normdannelsen i mediebilledet mere generelt samt drøfte spørgsmål eller enkeltsager af relevans for den danske medievirkelighed på tværs af formater og platforme.

For udvalgets anbefalinger om Medieombudsmandens kompetencer over for alternative medieaktører henvises til pkt. 3.2 nedenfor. For udvalgets anbefalinger om Medieombudsmandens kompetencer over for massemedier henvises til pkt. 3.3 nedenfor.

3.1.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at der skal oprettes en uafhængig Medieombudsmand, og at det er essentielt for aftalepartierne, at Medieombudsmanden skal fungere uafhængigt fra politisk indblanding. Der er i den politiske aftale lagt vægt på, at Medieombudsmanden i sit virke skal tage udgangspunkt i almindelig redelighed.

Kulturministeriet kan tilslutte sig overvejelserne.

Det foreslås, at der i overensstemmelse med flertallet i Mediansvarsudvalgets anbefaling og den politiske aftale etableres en uafhængig Medieombudsmand med det formål at fremme almindelig redelighed i mediebilledet.

Det foreslås i overensstemmelse med flertallet i Medieansvarsudvalgets anbefalinger og den politiske aftale, at Medieombudsmanden oprettes som et uafhængigt organ finansieret af staten med eget sekretariat. Medieombudsmanden vil dermed få kompetence til at oprette det sekretariat og den organisation, som med rimelighed vil være relevant for Medieombudsmandens virke.

Med henblik på at sikre medieombudsmandsinstitutionens fuldstændige uafhængighed foreslås det, i overensstemmelse med flertallet i Medieansvarsudvalgets anbefaling og den politiske aftale, at der nedsættes et uafhængigt organ, som består af repræsentanter fra den juridiske profession, mediebranchen – både fra de alternative medieaktører og de traditionelle massemedier – og offentligheden, som vil få kompetence til at udpege og i helt særlige tilfælde afskedige medieombudsmanden.

Det foreslås således, at medieombudsmanden kun vil kunne afskediges i tilfælde, hvor det er absolut nødvendigt, nemlig såfremt afskeden er af helbredsmæssige årsager, eller såfremt den pågældende som følge af strafbart forhold, tjenesteforseelse eller mislighed er uegnet til at forblive i stillingen. En afskedigelse vil skulle foretages af det uafhængige udpegningsorgan.

Den foreslåede sammensætning af udpegningsorganet har til formål at afspejle de aktører, som medieombudsmanden får kompetence over for, sikre de nødvendige juridiske kundskaber og at repræsentere offentligheden, herunder børn og unge.

Det foreslås, i overensstemmelse med anbefalingen fra flertallet i Medieansvarsudvalget og den politiske aftale, at medieombudsmanden skal have bestået juridisk kandidateksamen. Dette særligt under hensyntagen til, at medieombudsmanden foreslås tillagt kompetence til at føre sager ved domstolene. Det foreslås også, at medieombudsmanden skal besidde de faglige og personlige kvalifikationer, som er nødvendige for at varetage hvervet som medieombudsmand. Det vil være op til udpegningsorganet at vurdere, om en person besidder de faglige og personlige kvalifikationer, som er nødvendige for at varetage hvervet som medieombudsmand. Det forudsættes, i overensstemmelse med anbefalingen fra flertallet i Medieansvarsudvalget og den politiske aftale, at medieombudsmandsinstitutionen vil skulle have et vist kendskab til mediebranchen, herunder indsigt i journalistisk og redaktionelt arbejde.

Endvidere foreslås det, at medieombudsmanden alene må have bibeskæftigelse, som ikke er uforeneligt med hvervet som medieombudsmand, således at der ikke kan sås tvivl om medieombudsmandens upartiskhed.

Det fremgår af den politiske aftale, at medieombudsmanden skal have en tværgående kompetence og pligt til at bidrage til den offentlige debat om den danske medievirkelighed, som skal gælde på tværs af alternative medieaktører og traditionelle massemedier. Det foreslås på den baggrund, at medieombudsmanden skal bidrage til den offentlige debat om den danske medievirkelighed og årligt offentliggøre en beretning om sin virksomhed.

Der henvises nærmere til lovforslagets §§ 1-8 og 12 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i øvrigt, at Medieombudsmanden skal have visse kompetencer over for henholdsvis alternative medieaktører og traditionelle massemedier. Der henvises herom til pkt. 3.2 og 3.3 nedenfor.

3.2. Medieombudsmandens kompetencer over for alternative medieaktører

3.2.1. Gældende ret

3.2.1.1. Medieansvarsloven og Pressenævnet

Afgrænsningen af medieansvarslovens anvendelsesområde indebærer, at alternative medieaktører (f.eks. visse influenter og bloggere) ikke er omfattet af medieansvarsloven og dermed ikke af Pressenævnets kompetence.

Hvor massemedierne i dag er underlagt Pressenævnets kompetence, opererer alternative medieaktører i dag uden et lignende organ, der kan tage stilling til publiceringen af nyhedslignende indhold.

Alternative medieaktører er på samme måde som andre underlagt f.eks. almindelige regler om straf- og erstatningsansvar.

Massemediernes indhold og handlemåde er underlagt et krav om at være i overensstemmelse med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34, ligesom massemedierne i visse tilfælde er forpligtede til at offentliggøre et genmæle, jf. medieansvarslovens kapitel 6.

Det følger af medieansvarslovens § 34, stk. 2 og 3, at klager over overtrædelse af medieansvarslovens § 34, stk. 1, kan rettes til det pågældende massemedie selv eller direkte til Pressenævnet. Klager over DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser indgives dog til disse. Klagefristen er 12 uger efter offentliggørelsen. Indgives en klage til det pågældende massemedie, kan massemediets afgørelse senest 12 uger efter, at den er kommet frem til klageren, indbringes for Pressenævnet.

Pressenævnet kan træffe afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, der er i strid med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 1, nr. 1. Retningslinjerne for god presseskik og Pressenævnets praksis er grundlaget for det nærmere indhold af begrebet »god presseskik«.

Pressenævnet kan behandle sager enten på baggrund af klager over massemedier indbragt for nævnet eller af egen drift, når der er tale om sager af væsentlig eller principiel betydning. I praksis har nævnet kun taget få sager op af egen drift, hvorfor det klare udgangspunkt er, at sager behandles på baggrund af klager indbragt for nævnet.

Pressenævnet kan endvidere træffe afgørelse i sager om offentliggørelse af genmæle, herunder om genmælets indhold, form og placering, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 1, nr. 2. Anmodning om genmæle kan fremsættes af den, oplysningerne vedrører, eller efter dennes død af de nærmeste pårørende, jf. § 36, stk. 2. En anmodning om genmæle fremsættes først til mediets redaktør, jf. § 36, stk. 3.

Anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er blevet bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom, jf. § 36, stk. 1. Genmælets indhold skal i alt væsentligt være begrænset til de nødvendige faktiske oplysninger, og indholdet må ikke være retsstridigt, jf. § 38, stk. 1. Genmælet kan desuden af vedkommende massemedie kræves udformet af den, der anmoder om genmæle, jf. § 38, stk. 2. Afslår redaktøren at bringe genmælet, kan afslaget indbringes for Pressenævnet.

Pressenævnet kan i medfør af medieansvarslovens § 49 pålægge redaktøren for det indklagede massemedie snarest muligt at offentliggøre en kendelse i et af nævnet nærmere fastlagt omfang. En sådan offentliggørelse skal ske uden kommenterende tilføjelser og på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges. Manglende efterkommelse af sådanne påbud kan straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. medieansvarslovens § 53, stk. 2.

Det følger af medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2, at loven gælder for indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres, samt lyd- og billedprogrammer, der spredes af DR, TV 2/DANMARK A/S, de regionale TV 2-virksomheder og foretagender, der har tilladelse til eller er registrerede til at udøve radio- eller fjernsynsvirksomhed.

Derudover gælder medieansvarsloven for massemedier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, når disse enten har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager redaktionel produktionsstøtte eller projektstøtte (mediestøtte) efter lov om mediestøtte, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 1. Medieansvarslovens § 1, nr. 3, omfatter tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, hvis de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der i øvrigt er omfattet af medieansvarsloven.

3.2.1.2. Straffesager om freds- og ærekrænkelser

Hvis en forurettet ønsker at drage en alternativ medieaktør til ansvar for freds- og ærekrænkelser, er det som udgangspunkt den forurettede selv, der skal anlægge og føre straffesagen. Det skyldes, at freds- og ærekrænkelser efter straffelovens 27. kapitel som udgangspunkt er undergivet privat påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 1. Det gælder dog ikke overtrædelser af straffelovens § 266 (trusler), § 266 a (tilskyndelse til voldshandlinger eller hærværk) og § 266 b (hadtale), der er undergivet offentlig påtale.

At en forbrydelse er undergivet privat påtale indebærer, at den forurettede selv er ansvarlig for, at forholdet forfølges. Private straffesager behandles efter reglerne i den borgerlige retspleje. At en forbrydelse er undergivet offentlig påtale indebærer bl.a., at det er politiet, der efterforsker formodede strafbare forhold, og at det er anklagemyndigheden, der beslutter, om der skal rejses tiltale i en konkret sag.

Efter retsplejelovens § 727, stk. 2, gælder der en særlig mulighed for offentlig påtale i sager, der er henvist til privat forfølgning, hvis almene hensyn kræver det. Det gælder, uanset om den private påtaleberettigede ønsker det eller ej.

Reglerne om privat påtale og betinget offentlig påtale i sager om freds- og ærekrænkelser varetager bl.a. hensynet til den forurettede, der efter omstændighederne kan være bedst tjent med, at krænkelsen forbigås i stilhed. Derudover gør de almene hensyn, der begrunder strafforfølgning, sig kun gældende i mindre grad, idet overtrædelserne nærmer sig den nederste grænse for det strafbare område.

En række freds- og ærekrænkelser er i tillæg til den private påtaleret undergivet betinget offentlig påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 2. Det gælder bl.a. grove ærekrænkelser, jf. straffelovens § 267, jf. § 268. Betinget offentlig påtale indebærer, at anklagemyndigheden som udgangspunkt kun kan forfølge de pågældende forbrydelser, hvis den forurettede anmoder om det. Sager om freds- og ærekrænkelser kan således efter omstændighederne både føres som almindelige straffesager, som behandles efter reglerne i strafferetsplejen, og private straffesager, som behandles efter reglerne i den borgerlige retspleje.

Særligt for sager undergivet privat eller betinget offentlig påtale gælder, at adgang til privat påtale og til at begære offentlig påtale bortfalder, når den berettigede ikke har anlagt sag eller fremsat begæring inden 6 måneder efter, at den berettigede har fået sådan kundskab, at han har tilstrækkeligt grundlag for sagsanlæg eller fremsættelse af påtalebæring, jf. straffelovens § 96.

At private straffesager behandles efter reglerne i den borgerlige retspleje betyder bl.a., at reglerne om den sigtede og dennes forsvar i retsplejelovens kapitel 66, herunder retten til et få beskikket en forsvarer, ikke finder anvendelse. Beskikkelse af en forsvarer betyder, at udgifterne til forsvareren i første omgang afholdes af staten. Bliver den sigtede efterfølgende dømt, skal denne dog bl.a. betale statens udgifter til den beskikkede forsvarer.

Både sagsøgeren og den sagsøgte i private straffesager kan som udgangspunkt vælge at føre deres sager selv eller at lade sig repræsentere af f.eks. en advokat. Retten kan dog pålægge en part at lade sagen føre af en advokat, hvis retten ikke finder det muligt at behandle sagen på en hensigtsmæssig måde, uden at parten har sådan bistand, jf. retsplejelovens § 259, stk. 2 (advokatpålæg). Et advokatpålæg medfører ikke, at udgifterne til advokaten i første omgang afholdes af staten.

Advokatbeskikkelse i civile sager, herunder private straffesager, sker alene, hvis en part meddeles fri proces. Dette forudsætter normalt, at partens indtægtsgrundlag ikke overstiger et vist beløb (f.eks. 404.000 kr. for enlige uden børn i 2026) og – uden for de sagstyper, der er nævnt i § 327 (bl.a. sager om forældremyndighed, samvær, skilsmisse og andre familieretssager) – at ansøgeren har en rimelig grund til at føre processen, jf. §§ 325 og 328. I vurderingen af, om ansøgeren har rimelig grund til at føre processen, indgår bl.a. sagens betydning for ansøgeren, udsigten til at ansøgeren vil få medhold i sagen, sagsgenstandens størrelse og størrelsen af de forventede omkostninger.

3.2.1.3. Civile sager

Hvis en forurettet ønsker at opnå erstatning fra en alternativ medieaktør, kan den forurettede anlægge en civil sag ved domstolene.

Det er som udgangspunkt kun sagsøgeren og den sagsøgte, der kan deltage i en civil sag, mens det som udgangspunkt alene er advokater, der kan føre sager på vegne af en part. Tredjemand kan dog på visse betingelser indtræde i en civil sag som part (hovedintervention) samt til støtte for en af parterne, men uden selv at blive part, hvis denne har retlig interesse i udfaldet af sagen (biintervention). Ved biintervention kan en tredjemand efter rettens bestemmelse f.eks. udtale sig under sagen og føre bevis. Derudover kan visse foreninger, interesseorganisationer og lignende samt Forbrugerombudsmanden som mandatar udføre retssager for deres medlemmer inden for foreningens interesseområde eller for Forbrugerombudsmandens vedkommende retssager inden for Forbrugerombudsmandens virksomhed. Det betyder, at foreningen m.v. kan repræsentere en part i en civil sag på samme måde, som en advokat kan.

3.2.1.4. Fri proces

Det følger af retsplejelovens § 325, stk. 1, at der efter ansøgning kan meddeles en person, der opfylder de økonomiske betingelser efter stk. 2-5, og som ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, fri proces efter reglerne i §§ 327 og 328.

Personer, hvis indtægtsgrundlag ikke overstiger de i stk. 3-5 nævnte beløb, opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces, medmindre omkostningerne ved sagen må antages at blive uvæsentlige i forhold til ansøgerens indtægtsgrundlag, jf. § 325, stk. 1, 1. pkt.

Indtægtsgrænsen udgør 404.000 kr. (2026-niveau) for enlige, jf. § 325, stk. 3. For samlevende anvendes parrets samlede indtægtsgrundlag, og indtægtsgrænsen udgør 513.000 kr. (2026-niveau). Hvis parret har modstående interesser i sagen, anvendes dog ansøgerens eget indtægtsgrundlag og indtægtsgrænsen for enlige. I sager om ægteskab eller forældremyndighed, jf. kapitel 42, kan ansøgerens eget indtægtsgrundlag og indtægtsgrænsen for enlige også anvendes, jf. § 325, stk. 4. Indtægtsgrænsen forhøjes med 70.000 kr. (2026-niveau) for hvert barn under 18 år, herunder stedbørn eller plejebørn, som enten bor hos ansøgeren eller i overvejende grad forsørges af denne, jf. § 325, stk. 5.

Det følger af § 327, stk. 1, at fri proces som udgangspunkt kan gives i en sag i 1. instans i en række nærmere bestemte sagstyper, herunder sager om forældremyndighed og sager om tilbagebetaling af pengeydelser, som er omfattet af et påbud efter markedsføringsloven nedlagt af retten eller meddelt af Forbrugerombudsmanden.

Det følger endvidere af § 328, stk. 1, at der uden for de tilfælde, der er nævnt i § 327, kan gives fri proces, hvis ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces. I vurderingen af, om ansøgeren har rimelig grund til at føre proces, indgår bl.a. sagens betydning for ansøgeren, udsigten til at ansøgeren vil få medhold i sagen, sagsgenstandens størrelse, størrelsen af de forventede omkostninger og muligheden for at få sagen behandlet ved Nævnenes Hus, et administrativt nævn eller et privat tvistløsningsorgan, der er godkendt af erhvervsministeren, jf. § 328, stk. 2.

Af § 328, stk. 4, nr. 2, følger det, at der kun undtagelsesvis gives fri proces til sagsøgeren i sager om ærekrænkelse, medmindre en ærekrænkelse af en vis grovhed er udbredt gennem et massemedium eller i øvrigt til en videre kreds.

Endelig følger det af § 329, at uden for de tilfælde, der er nævnt i § 325, jf. §§ 327 og 328, kan justitsministeren efter ansøgning meddele en part fri proces, når særlige grunde taler for det. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation.

Afslås fri proces, kan afslaget påklages til Procesbevillingsnævnet inden 4 uger efter, at ansøgeren har fået meddelelse om afslaget.

3.2.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.2.2.1. Afgræsning af alternative medieaktører omfattet af Medieombudsmandens kompetence

Medieansvarsudvalget finder, at alternative medieaktører bør forstås som medieaktører, der ikke er underlagt Pressenævnets kompetence, men hvis indhold og udbredelse i øvrigt kan sammenlignes med massemediers indhold og udbredelse. Det vil f.eks. kunne omfatte visse influenter og brugere på digitale formidlingstjenester og bloggere. Udvalget finder videre, at en medieombudsmands kompetence bør være uafhængig af indholdets format og den platform, som indholdet offentliggøres på, så ordningen fremtidssikres mod forandringer i medielandskabet.

Den nærmere afgrænsning af alternative medieaktører vil efter Medieansvarsudvalgets opfattelse f.eks. kunne baseres på indhold, rækkevidde og alder. Det er i den forbindelse udvalgets opfattelse, at en medieombudsmands kompetence over for alternative medieaktører vil kunne afgrænses til offentliggørelser, hvor indholdet eller dele heraf har karakter af en form for nyhedsformidling eller anden formidling af oplysninger, der bringes eller viderebringes som faktuelle kendsgerninger. Det vil f.eks. kunne omfatte formidling og spredning af ubekræftede rygter, der formidles som værende faktuelt korrekte. Det vil derimod ikke omfatte meningstilkendegivelser og lignende holdningsbåret indhold, medmindre der samtidig, som led i offentliggørelsen, gives eller gengives oplysninger af påstået objektiv karakter. Udvalget anfører videre, at kompetencen desuden vil kunne afgrænses sådan, at en medieombudsmand som udgangspunkt ikke vil behandle sager, som er omfattet af Forbrugerombudsmandens kompetence, herunder sager om overtrædelser af markedsføringslovens regler.

Efter Medieansvarsudvalgets opfattelse vil en medieombudsmands kompetence overfor alternative medieaktører desuden kunne afgrænses til at omfatte medieaktører, hvis indhold har en vis rækkevidde. Kriteriet vil f.eks. kunne fastsættes på baggrund af et nærmere bestemt antal følgere, abonnenter m.v. eller et gennemsnitligt antal visninger, klik, afspilninger m.v. pr. offentliggørelse i en nærmere bestemt periode. Der vil i fastsættelsen af en minimumsgrænse f.eks. kunne skeles til, hvor stor en udbredelse massemedier normalt har, ligesom der vil kunne skeles til erfaringer fra andre lande.

Udvalget anfører videre, at en medieombudsmands kompetence desuden vil kunne afgrænses således, at tilfælde, hvor information om antal følgere, abonnenter m.v. ikke er tilgængelige for en medieombudsmand, vil være omfattet, hvis det på anden vis kan lægges til grund, at afsenderen har en stor rækkevidde. Her vil andre forhold kunne tillægges betydning, herunder om der er annonceaktivitet på medieaktørens platform, og om aktøren er en offentligt kendt person.

Endelig finder Medieansvarsudvalget, at en medieombudsmands kompetence vil kunne afgrænses til personer, som er minimum 15 år.

3.2.2.2. Ny ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik m.v.

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler, at der indføres en ny ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik for alternative medieaktører, som Medieombudsmanden skal håndhæve.

Det overordnede indhold af en sådan ansvarsnorm bør efter udvalgets opfattelse fastsættes i en lov om Medieombudsmanden, mens det nærmere indhold kan udvikles gennem Medieombudsmandens praksis. Udvalget anbefaler, at en beskrivelse af ansvarsnormens indhold bør tage udgangspunkt i almindelig redelighed. Ved fastlæggelsen af den konkrete udmøntning heraf anbefaler udvalget, at der med fordel kan søges inspiration i retningslinjerne for god presseskik samt de etiske retningslinjer for influenter og bloggere.

Udvalget anbefaler videre, at Medieombudsmanden bør skulle afgrænse sin virksomhed på en måde, så der ikke tages sager op fra områder med velfungerende selvjustits, som f.eks. sager behandlet i Influentnævnet, som er en frivillig ordning for influenter og bloggere. Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler, at Medieombudsmanden skal kunne pålægge den alternative medieaktør at offentliggøre en sådan afgørelse.

Et flertal i Medieansvarsudvalget anbefaler også, at Medie-

ombudsmanden skal kunne give påbud om, at alternative medieaktører skal offentliggøre et genmæle, herunder om genmælets indhold, form og placering. Udvalget anbefaler, at det vil være op til Medieombudsmanden at vurdere, hvordan et sådant genmæle bedst formuleres, udformes og placeres.

Flertallet anbefaler endelig, at manglende overholdelse af Medieombudsmandens påbud skal kunne straffes med bøde.

3.2.2.3. Retssagskompetencer m.v. over for alternative medieaktører

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler, at Medieombudsmanden skal have kompetence til at indgive anmeldelse til politiet og anmode om, at der rejses tiltale i sager om freds- og ærekrænkelser, der er fremsat eller udbredt gennem indholdet af et massemedie eller fra alternative medieaktører. Hvis der rejses tiltale, anbefaler udvalget at overlade udførelsen af tiltalen til Medieombudsmanden, hvis Medieombudsmanden anmoder herom.

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler desuden, at Medieombudsmanden tillægges kompetence til at kunne indtræde i civile sager (biintervenere) og som mandatar føre civile sager mod massemedier eller alternative medieaktører.

Flertallet i Medieansvarsudvalget anfører, at ved at tillægge en medieombudsmand kompetence til at biintervenere eller føre sager som mandatar i civile sager, der angår Medieombudsmandens område, gives denne en bedre mulighed for at støtte en part under en retssag. Dette vil kunne medføre, at kvaliteten af sådanne retssager højnes, idet en medieombudsmand efter omstændighederne f.eks. vil kunne fremlægge argumenter i retten, som ellers ikke var blevet fremlagt. Muligheden for at føre civile sager som mandatar kan desuden lette den byrde, der er forbundet med at føre en retssag som sagsøger. Derudover kan ordningen medføre, at sager bliver ført, som ellers ikke ville være blevet ført, f.eks. fordi sagsøgeren ikke har de nødvendige ressourcer.

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler videre, at Medieombudsmanden tillægges kompetence til at henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af en medieombudsmands virksomhed, når de almindelige betingelser herfor i retsplejelovens kapitel 31 er opfyldt.

3.2.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalepartierne anerkender i den politiske aftale, at der er forskel på ansvarssystemet, som de alternative medieaktører og de traditionelle massemedier opererer i. Aftalepartierne er derfor enige om, at Medieombudsmandens kompetencer over for de to grupper differentieres på nogle områder.

Det fremgår af den politiske aftale, at Medieombudsmanden skal ansvarliggøre og holde de alternative medieaktører op på det nyhedslignende indhold, som de deler, på samme måde som Pressenævnet holder massemedierne ansvarlige for det indhold, de deler, ift. de presseetiske retningslinjer. Aftalepartierne er derfor enige om, at Medieombudsmanden over for alternative medieaktører skal have kompetencer, som ligner dem, Pressenævnet har over for massemedierne ift. de presseetiske retningslinjer og påbud om genmæle.

Kulturministeriet kan tilslutte sig overvejelserne.

3.2.3.1. Afgrænsning af alternative medieaktører omfattet af Medieombudsmandens kompetence

Det foreslås, at Medieombudsmanden skal have kompetence over for større alternative medieaktører i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når indholdet har karakter af nyhedsformidling eller anden formidling af faktuel karakter, har en særlig tilknytning her til landet og udbredes af alternative medieaktører, der er fyldt 15 år.

Ved »større alternative medieaktører« forstås medieaktører, der ikke er omfattet af medieansvarsloven, og som har en vis rækkevidde, f.eks. mindst 15.000 følgere, abonnenter m.v. på den platform, hvor indholdet er blevet udbredt til offentligheden.

Det foreslås endvidere, at Medieombudsmanden, under samme betingelser, som vil gælde for de større alternative medieaktører, også skal kunne tage sager op, som er udbredt af aktører med færre end 15.000 følgere, abonnenter m.v., hvis indholdet vurderes at være nået bredt ud, og indholdet vurderes at være af en principiel eller alvorlig karakter. I vurderingen af, om indholdet er nået bredt ud, vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om afsenderen har annonceindtægter, om indholdet har skabt stor debat og om afsenderen er en kendt eller offentlig person.

I vurderingen af, om indholdet er af principiel eller alvorlig karakter, kan det i skønnet tillægges vægt, hvis indholdet henvender sig til, eller er målrettet mod, børn og unge, da denne målgruppe er særligt udsat for at blive påvirket af mis- og desinformation. Det kan herudover tillægges vægt, hvis afsenderen har mange børn og unge som følgere.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 11 og bemærkningerne hertil.

3.2.3.2. Håndhævelse af ny ansvarsnorm om »god offentliggørelsesskik« m.v.

Det fremgår af den politiske aftale, at der skal etableres en ny ansvarsnorm om »god offentliggørelsesskik« over for alternative medieaktører, som Medieombudsmanden skal have kompetence til at håndhæve. Aftalepartierne er enige om at, Medieombudsmanden skal kunne pålægge alternative medieaktører at offentliggøre Medieombudsmandens afgørelser

om brud på den nye ansvarsnorm om »god offentliggørelsesskik«.

Det foreslås, at alternative medieaktører skal handle i overensstemmelse med god offentliggørelsesskik. Det foreslås desuden, at Medieombudsmanden vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt en offentliggørelse foretaget af en alternativ medieaktør er sket i strid med god offentliggørelsesskik, samt at Medieombudsmanden vil kunne påbyde alternative medieaktører at offentliggøre Medieombudsmandens afgørelser. Manglende overholdelse af sådanne påbud vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Den foreslåede ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik skal forstås som standarden for den omhu, som en alternativ medieaktør med rimelighed kan forventes at udvise over for mediebrugere med hensyn til almindelig redelighed. Medieombudsmanden vil skulle fastsætte nærmere regler om indholdet af ansvarsnormen. Ansvarsnormen vil både kunne omfatte alternative medieaktørers indhold og handlemåde.

Det bemærkes, at Medieansvarsudvalget anbefalede, at det overordnede indhold af ansvarsnorm fastsættes i en eventuel lov om Medieombudsmanden, mens det nærmere indhold udvikles gennem en medieombudsmands praksis. Det foreslås, at det nærmere indhold af ansvarsnormen fastsættes i en bekendtgørelse med henblik på at gøre indholdet af ansvarsnormen klart, herunder navnlig for dem, der er underlagt den.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden i forbindelse med fastsættelsen af nærmere regler om god offentliggørelsesskik vil søge inspiration i retningslinjerne for god presseskik og de etiske retningslinjer for influenter og bloggere. Det forudsættes desuden, at de nærmere regler om god offentliggørelsesskik udformes på en måde, som giver mulighed for, at Medieombudsmanden også kan forme udviklingen af ansvarsnormen gennem sin praksis. Endelig forudsættes det, at Medieombudsmanden løbende vil tilpasse de nærmere regler om god offentliggørelsesskik som følge af den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.

Det er hensigten, at Medieombudsmanden gennem sin praksis og de nærmere regler om god offentliggørelsesskik vil udbygge og konkretisere den foreslåede ansvarsnorm om »god offentliggørelsesskik«. Medieombudsmanden vil herved få mulighed for at foretage en løbende normdannelse og videreudvikling af retstilstanden, som tager hensyn til den teknologiske udvikling og samfundsudviklingen.

På områder med velfungerende selvjustits forudsættes det, at Medieombudsmanden samarbejder med de pågældende instanser.

Aftalepartierne er enige om, at børn og unge er udsatte og skal beskyttes i den digitale medievirkelighed. Det forudsættes derfor også, at Medieombudsmanden skal have et særligt fokus på overholdelsen af den nye ansvarsnorm i forhold til indhold målrettet børn og unge.

Det fremgår endvidere af den politiske aftale, at Medieombudsmanden skal kunne pålægge en alternativ medieaktør at offentliggøre et genmæle, herunder fastsætte genmælets indhold, form og placering.

Medieansvarsudvalgets anbefaling om Medieombudsmandens kompetence til at give påbud om offentliggørelse af genmæler indeholder ikke en nærmere afgrænsning af kompetencen. Medieansvarsudvalget henviser dog til, at Pressenævnet kan træffe afgørelse om, at et massemedie skal offentliggøre et genmæle.

På den baggrund foreslås det, at Medieombudsmandens kompetence til at give påbud om offentliggørelse af genmæler afgrænses til genmæler over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom. Dette vil svare til afgrænsningen i medieansvarslovens § 36, stk. 1.

Der foreslås ikke krav til genmælets indhold svarende til medieansvarslovens § 38. Det foreslås i stedet, at det vil være op til Medieombudsmanden, om en alternativ medieaktør skal påbydes at offentliggøre et genmæle, herunder eventuelt offentliggøre dele af det.

Manglende overholdelse af Medieombudsmandens påbud om offentliggørelse af genmæler vil også kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 14 og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser om at alternative medieaktører skal handle i overensstemmelse med god offentliggørelsesskik og Medieombudsmandens håndhævelse heraf, vil blive sat i kraft på et senere tidspunkt end ikrafttrædelsen af de foreslåede bestemmelser om etablering m.v. af Medieombudsmanden.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 33, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

3.2.3.3. Kompetence til at føre straffesager om freds- og ærekrænkelser over for alternative medieaktører

Det fremgår af den politiske aftale, at Medieombudsmanden skal have kompetence til at føre straffesager om freds- og ærekrænkelser, der er fremsat eller udbredt af alternative

medieaktører i de tilfælde, hvor politiet og anklagemyndigheden vurderer, at sagen giver anledning til tiltalerejsning.

Baggrunden herfor er, at aftalepartierne vil give helt almindelige danskere en nemmere vej til retfærdighed samtidig med, at de alternative medieaktører bliver holdt ansvarlige for det nyhedslignende indhold, de eksponerer både børn og voksne for.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det primært vil være sager vedrørende freds- og ærekrænkelser, som det vil være relevant for Medieombudsmanden at føre. En afgrænsning af Medieombudsmandens retssagskompetencer til denne sagstype vil give Medieombudsmanden mulighed for at opbygge en solid videns- og kompetenceopbygning på dette område. Det er også Kulturministeriets vurdering, at det vil være relevant for Medieombudsmanden at føre eventuelle sager om overtrædelse af den foreslåede § 30, som måtte blive rejst mod alternative medieaktører, som tilsidesætter påbud fra Medieombudsmanden om offentliggørelse af afgørelse eller genmæle, jf. det foreslåede § 14, stk. 2.

Endelig er det Kulturministeriets vurdering, at i det omfang, der kan gøres et strafansvar gældende mod andre som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser, f.eks. den digitale formidlingstjeneste, der er gjort brug af i forbindelse med offentliggørelsen, skal Medieombudsmanden også kunne føre disse sager.

På den baggrund foreslås det, at hvis der rejses offentlig tiltale for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om freds- og ærekrænkelser som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelser eller for overtrædelse af den foreslåede § 30, overlades udførelsen af tiltalen til Medieombudsmanden, hvis medieombudsmanden begærer dette. Dette vil også gælde i sager, hvor anmeldelsen er indgivet af andre end Medieombudsmanden. Det vil herefter være medieombudsmanden eller en af dennes medarbejdere, der fører sagen i retten. Det bemærkes, at Forbrugerombudsmanden har en lignende kompetence.

Kompetencen vil både kunne gælde i sager, der rejses mod den pågældende alternative medieaktør og – i det omfang der kan gøres et strafansvar gældende – sager, der rejses mod den eller de digitale formidlingstjenester, der evt. er gjort brug af. Det bemærkes, at det med lovforslaget ikke foreslås at pålægge digitale formidlingstjenester nye forpligtelser eller ansvar.

Det bemærkes desuden, at den foreslåede ordning udelukkende angår udførelsen af tiltalen. Det vil således fortsat være anklagemyndigheden, der har påtalekompetencen og dermed beslutter, om der er grundlag for at rejse tiltale.

Den foreslåede ordning vil ikke ændre på, at den forurettede som udgangspunkt vil skulle anmode om, at sagen føres, hvis forholdet er undergivet betinget offentlig påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 2, og at sagen som udgangspunkt alene vil kunne forfølges af den forurettede, hvis forholdet er undergivet privat påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 1. Som det også er tilfældet i dag, vil der dog kunne ske offentlig påtale af lovovertrædelser, der er henvist til privat forfølgning, hvis almene hensyn kræver det, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2, 1. pkt. Det foreslås i denne sammenhæng, at Medieombudsmanden i de omfattede sager vil kunne bestemme, om almene hensyn kræver offentlig påtale. Anklagemyndigheden vil i så fald være bundet af Medieombudsmandens vurdering. Det vil dog fortsat være anklagemyndigheden, der vurderer, om der i øvrigt er grundlag for at rejse tiltale.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 15 og bemærkningerne hertil.

3.2.3.4. Kompetence til at indtræde i civile sager over for alternative medieaktører

Det fremgår af den politiske aftale, at Medieombudsmanden i overensstemmelse med Medieansvarsudvalgets anbefalinger skal have kompetence til at indtræde i og føre civile sager mod alternative medieaktører.

Det foreslås, at Medieombudsmanden efter reglerne i retsplejelovens §§ 252 og 254 c kan indtræde i og som grupperepræsentant føre sager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelser. Det foreslås videre, at Medieombudsmanden kan møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor Medieombudsmanden optræder som mandatar, jf. retsplejelovens § 260, stk. 8.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte alternative medieaktørers offentliggørelser, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11. Bestemmelsen vil ikke være afgrænset til sager, der rejses mod alternative medieaktører. I det omfang, der kan anlægges en sag mod andre som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser, f.eks. den digitale formidlingstjeneste, der er gjort brug af i forbindelse med offentliggørelsen, vil bestemmelsen også omfatte sådanne sager.

Det bemærkes, at afgrænsningen af sagstyper vil kunne indgå i evalueringen, jf. pkt. 1 ovenfor.

Det bemærkes i øvrigt, at kompetencen til at føre sager som grupperepræsentant ikke var en del af Medieansvarsudvalgets anbefalinger. Kompetencen foreslås, da den ligger i naturlig forlængelse af de kompetencer, Medieombudsmanden i øvrigt foreslås tillagt.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil.

3.2.3.5. Kompetence til at henstille, at der meddeles fri proces

Det fremgår af den politiske aftale, at Medieombudsmanden skal kunne henstille fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af Medieombudsmandens virksomhed. Hensynet bag er at give flere forurettede mulighed for at opnå genoprejsning og retfærdighed ved at fjerne det økonomiske benspænd og den økonomiske usikkerhed, der er forbundet med at anlægge en sag.

På den baggrund foreslås det, at Medieombudsmanden skal kunne henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af Medieombudsmandens virksomhed.

Meddelelse af fri proces vil være betinget af, at de almindelige betingelser herfor i retsplejelovens kapitel 31 er opfyldt. Der vil både kunne gives fri proces efter retsplejelovens §§ 328 og 329, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Civilstyrelsen vil kunne tillægge Medieombudsmandens henstilling vægt ved vurderingen af, hvorvidt betingelserne om fri proces er opfyldt, eksempelvis ved vurderingen af, om der er rimelig grund til at føre proces, jf. retsplejelovens § 328, stk. 1, eller om særlige grunde i øvrigt taler for at meddele fri proces, jf. § 329. Da Medieombudsmanden forudsættes kun at henstille til fri proces i sager, som har en væsentlig samfundsmæssig betydning, eller som er særligt indgribende for den forurettede part, vil henstillingen normalt kunne være et vægtigt moment i vurderingen.

Kompetencen er ikke afgrænset til sager vedrørende en bestemt aktørgruppe og vil således f.eks. omfatte forhold vedrørende alternative medieaktører, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11, massemedier og digitale formidlingstjenester.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 17 og bemærkningerne hertil.

3.3. Medieombudsmandens kompetencer over for massemedier

3.3.1. Gældende ret

Der findes ikke i dag regler om, at en medieombudsmand har kompetence over for massemedier.

Massemedierne reguleres i medieansvarsloven og er underlagt Pressenævnets kompetence. For en nærmere gennemgang af medieansvarsloven og Pressenævnet henvises til pkt. 3.2.1.1 ovenfor.

3.3.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

3.3.2.1. Indbringelse af sager for Pressenævnet

Som kompetence over for massemedier anbefaler et flertal i Medieansvarsudvalget, at Medieombudsmanden skal tillægges kompetence til at indbringe sager af væsentlig eller principiel betydning for Pressenævnet. Flertallet i udvalget forventer, at det vil medføre, at Pressenævnet vil behandle flere og anderledes sager, som ikke kan forventes rejst af den forurettede selv. Det vil f.eks. kunne bidrage til en bedre beskyttelse af personer, som allerede er genstand for offentlig debat, og hvor en klage til Pressenævnet fra de pågældende i sig selv vil kunne forventes mødt med negativ opmærksomhed, ligesom det vil kunne bidrage til en bedre beskyttelse af personer, som ikke selv er i stand til at rejse sådanne sager. En medieombudsmand vil således kunne påvirke udviklingen af god presseskik ved at udvælge sager, som Pressenævnet skal tage stilling til, og argumentere for, hvorfor god presseskik er tilsidesat.

3.3.2.2. Retssagskompetencer m.v. over for massemedier

Flertallet i Medieansvarsudvalget anbefaler, at Medieombudsmanden får samme retssagskompetencer over for massemedier som over for alternative medieaktører, det vil sige kompetence til at føre straffesager om freds- og ærekrænkelser og kompetence til at indtræde i civile sager. Flertallet i udvalget anbefaler også, at Medieombudsmanden skal kunne henstille fri proces i anledning af forhold, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence. For nærmere gennemgang af anbefalingerne om retssagskompetencer henvises til pkt. 3.2.2.3 ovenfor.

3.3.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.3.3.1. Indbringelse af sager for Pressenævnet

Det fremgår af den politiske aftale, at Medieombudsmanden skal have kompetence til at indbringe sager for Pressenævnet, der har væsentlig eller principiel betydning for almindelig redelighed, og i den forbindelse argumentere for, hvorfor god presseskik er tilsidesat.

Baggrunden herfor er, at Medieombudsmanden på denne måde vil kunne bidrage til udviklingen af god presseskik, herunder ved at rejse sager, som ikke kan forventes rejst af forurettede selv.

Kulturministeriet kan tilslutte sig overvejelserne.

Det foreslås, at Medieombudsmanden skal kunne indbringe

sager om, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, der er i strid med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34. Det foreslås, at Medieombudsmanden skal kunne vælge at indbringe sagen for det pågældende massemedie eller for Pressenævnet. Sager om DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser indbringes dog for disse.

I de sager, som Medieombudsmanden indbringer for massemedierne, vil Medieombudsmanden efterfølgende kunne indbringe massemediernes afgørelser for Pressenævnet. Dette vil svare til klagers mulighed for at indbringe sager for Pressenævnet efter gældende ret, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 2 og 3.

Det foreslås desuden, at Pressenævnet ikke skal kunne afvise sager, der indbringes for Pressenævnet af Medieombudsmanden med henvisning til manglende retlig interesse. Medieombudsmanden vil dog kunne trække sager tilbage. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis Pressenævnet allerede behandler sagen eller behandler en lignende sag på baggrund af en klage eller af egen drift.

Det foreslås endvidere, at Pressenævnet i sager, der indbringes af Medieombudsmanden, skal indhente en udtalelse fra den forurettede, og at den forurettedes navn kun nævnes, hvis tilladelse hertil foreligger. Pressenævnet vil dog ikke kunne afvise sagen eller undlade at behandle den, hvis den forurettede udtaler sig imod sagens behandling i nævnet.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden vil indbringe sager for massemedierne og Pressenævnet, som har væsentlig eller principiel betydning for almindelig redelighed.

Det bemærkes, at Medieombudsmanden ikke vil kunne træffe afgørelse om, hvorvidt en offentliggørelse er i strid med retningslinjerne om god presseskik. Medieombudsmanden vil dog på baggrund af Pressenævnets afgørelser kunne tilkendegive sin mening om, hvorvidt retningslinjerne for god presseskik afspejler almindelig redelighed. Massemedier omfattet af medieansvarsloven vil således i henhold til lovforslaget ikke vil blive underlagt en ny ansvarsnorm.

Medieombudsmanden vil både kunne indbringe sager for massemedierne og Pressenævnet på baggrund af henvendelser og på eget initiativ. Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke ændrer på den forurettedes mulighed for at indbringe sager for massemedierne og Pressenævnet i medfør af medieansvarsloven.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 13 og § 35, nr. 4-6, og bemærkningerne hertil.

3.3.3.2. Retssagskompetencer m.v.

Det fremgår af den politiske aftale, at Medieombudsmanden ikke skal have egentlige retssagskompetencer over for massemedier, men at Medieombudsmanden skal kunne anmelde sager om freds- og ærekrænkelser til politiet, hvorefter anklagemyndigheden kan tage stilling til, om der skal rejses tiltale.

Kulturministeriet kan tilslutte sig det aftalte og bemærker, at Medieombudsmanden i forbindelse med henvisning af en sag vil kunne redegøre for, hvorfor Medieombudsmanden mener, at der er grundlag for at føre sagen.

Medieombudsmanden vil også, hvor det er relevant, kunne anføre om betingelserne for offentlig påtale af en lovovertrædelse, der er henvist til privat forfølgning, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2, 1. pkt., efter Medieombudsmandens opfattelse er opfyldt. Medieombudsmanden vil dog ikke i sager mod massemedier omfattet af medieansvarsloven kunne bestemme, at betingelserne i retsplejelovens § 727, stk. 2, 1. pkt., er opfyldt. Det vil derfor fortsat være op til anklagemyndigheden at vurdere, om dette er tilfældet.

Det fremgår også af den politiske aftale, at Medieombudsmanden, ligesom i sager vedrørende alternative medieaktører, skal kunne henstille fri proces.

Kulturministeriet kan tilslutte sig det aftalte.

På den baggrund foreslås det, at Medieombudsmanden skal kunne henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der omfattet af Medieombudsmandens virksomhed, herunder i sager mod massemedier omfattet af medieansvarsloven. Om Medieombudsmandens kompetence til at henstille fri proces henvises til pkt. 3.2.3.5 ovenfor.

Kulturministeriet bemærker, at Medieombudsmandens retssagskompetencer vil skulle indgå i evalueringen om erfaringerne med lovgivningen.

3.4. Straf

3.4.1. Gældende ret

Pressenævnet kan i medfør af medieansvarslovens § 49 pålægge redaktøren for det indklagede massemedie snarest muligt at offentliggøre en kendelse i et af nævnet nærmere fastlagt omfang. En sådan offentliggørelse skal ske uden kommenterende tilføjelser og på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges.

Manglende efterkommelse af sådanne påbud kan straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. medieansvarslovens § 53, stk. 2. Praksis ses primært fra 1990'erne, hvor der er idømt bøder i størrelsesordenen 3.000-5.000 kr. Pressenævnet kan ikke udstede administrative bødeforelæg for manglende efterkommelse af deres påbud.

Strafforfølgning i anledning af indholdet af et massemedie, der er omfattet af medieansvarsloven, er desuden reguleret i medieansvarslovens § 28. Det følger heraf, at Rigsadvokaten bestemmer, om der af det offentlige skal rejses tiltale i sådanne sager.

3.4.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

Medieansvarsudvalget anbefaler, at manglende overholdelse af Medieombudsmandens påbud skal kunne straffes med bøde. Medieansvarsudvalgets rapport indeholder ikke anbefalinger til strafniveauet eller om, at Medieombudsmanden skal kunne udstede administrative bødeforelæg.

3.4.3. Kulturministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført under pkt. 3.2.3.2 ovenfor foreslås det med lovforslaget, at Medieombudsmanden skal kunne påbyde alternative medieaktører at offentliggøre Medieombudsmandens afgørelser om, at en offentliggørelse er i strid med ansvarsnormen om god offentliggørelsesskik, og at offentliggøre et genmæle.

Medieombudsmandens kompetence til at udstede ovenstående påbud kan sammenlignes med Pressenævnets kompetence til at pålægge massemedier omfattet af medieansvarsloven at offentliggøre nævnets kendelser om, at en offentliggørelse er i strid med god presseskik, eller om at massemediet skal offentliggøre et genmæle.

Det er Kulturministeriets vurdering, at der med henblik på håndhævelse af reglerne er behov for at indføre sanktioner, og at disse bør afspejle sanktionerne for manglende overholdelse af Pressenævnets påbud. I overensstemmelse med den politiske aftale foreslås det derfor, at manglende overholdelse af Medieombudsmandens påbud over for alternative medieaktører skal kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Det er også Kulturministeriets vurdering, at det er et væsentligt hensyn, at sagerne i videst muligt omfang kan afsluttes hurtigt henset til det tempo, hvormed informationer kan spredes på særligt sociale medier. Det foreslås derfor, at Medieombudsmanden skal kunne udstede administrative bødeforelæg i sager, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde.

Vedtages et administrativt bødeforelæg ikke, vil sagen kunne indbringes for retten. Det bemærkes, at Medieombudsmanden i så fald vil kunne anmode om at overtage udførelsen af tiltalen, jf. det foreslåede § 15, stk. 1.

Det forudsættes, at bøden som udgangspunkt fastsættes til 5.000 kr. i førstegangstilfælde, 10.000 kr. i andengangstilfælde, 20.000 kr. i tredjegangstilfælde, 30.000 kr. i fjerdegangstilfælde osv. indtil et loft på 100.000 kr. I tilfælde derefter forudsættes det, at bøden fastsættes til 100.000 kr. Der forudsættes samme bødeniveau for fysiske og juridiske personer. For fysiske personer foreslås det, at der vil kunne idømmes fængselsstraf i fjerdegangstilfælde, når omstændighederne taler for det.

Det bemærkes, at Medieombudsmanden og anklagemyndigheden vil kunne indhente information hos hinanden om tidligere vedtagne bødeforelæg i forbindelse med udstedelse af nye bødeforelæg eller udførelse af straffesager med henblik på at fastsætte den korrekte bødestørrelse. Det forudsættes i den forbindelse, at Medieombudsmanden ved anmeldelse af sager til politiet oplyser om tidligere vedtagne administrative bødeforelæg af relevans for sanktionsudmålingen.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises nærmere til lovforslagets §§ 30-32 og bemærkningerne hertil.

3.5. Ens regulering af massemedier udgivet under samme titel

3.5.1. Gældende ret

Medieansvarsloven regulerer massemediers ansvar og indeholder bl.a. regler om overholdelse af god presseskik og Pressenævnets kompetence. Massemedier omfattet af loven underlægges endvidere medieansvarslovens særlige ansvarssystem, der bl.a. indeholder regler om fordeling af straf- og erstatningsansvar for forfattere, redaktører og – i særlige tilfælde – udgivere. Massemedier, der er omfattet af medieansvarsloven, har desuden en række rettigheder, herunder udvidet adgang til aktindsigt, jf. retsplejelovens § 41 f, jf. § 41, stk. 3, og kildebeskyttelse, jf. retsplejelovens § 172.

Medieansvarsloven gælder uden krav om anmeldelse for massemedier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2. Medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2, omfatter indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres, samt lyd- og billedprogrammer, der spredes af DR, TV 2/DANMARK A/S, de regionale TV 2-virksomheder og foretagender, der har tilladelse til eller er registrerede til at udøve radio- eller fjernsynsvirksomhed.

Derudover gælder medieansvarsloven for massemedier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, når disse enten

har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager redaktionel produktionsstøtte eller projektstøtte (mediestøtte) efter lov om mediestøtte, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 1. Medieansvarslovens § 1, nr. 3, omfatter tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, hvis de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der i øvrigt er omfattet af medieansvarsloven.

På Pressenævnets hjemmeside findes lister over massemedier, der er anmeldt til Pressenævnet eller som modtager mediestøtte. Pressenævnet foretager ikke en prøvelse af, om et anmeldt massemedie opfylder betingelserne i medieansvarsloven § 1, nr. 3, når nævnet modtager en anmeldelse. Indgives der derimod en klage over et massemedie, der er anmeldt til Pressenævnet, prøver nævnet i forbindelse med klagesagen, om massemediet opfylder betingelserne i § 1, nr. 3.

Anmeldelseskravet i medieansvarslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., medfører, at der for massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, og som ikke modtager mediestøtte, er valgfrihed i forhold til, om massemediet vil indgive anmeldelse til Pressenævnet og dermed være omfattet af medieansvarsloven. Det følger af bemærkningerne til § 8, stk. 1, 1. pkt., jf. Folketingstidende 1990-91 (2. samling), tillæg A, spalte 3141, at baggrunden for anmeldelseskravet er, at der ellers kunne være tvivl om, hvorvidt de massemedier, der er nævnt i § 1, nr. 3, omfattes af loven og de særlige ansvarsregler, fordi dette forudsætter, at nærmere angivne betingelser er opfyldt. Det følger endvidere af bemærkningerne, at uden et anmeldelseskrav ville en borger, der føler sig krænket over en meddelelse fra eksempelvis et nyhedsbureau eller en telefonavis, derfor kunne have svært ved at konstatere, om et eventuelt søgsmål skal rejses på grundlag af dansk rets almindelige ansvarsregler eller på grundlag af de medieretlige ansvarsregler.

Anmeldelseskravet blev anbefalet af det daværende Medieansvarsudvalg i betænkning nr. 1205/1990 om medieansvar. Det følger af betænkningens side 111, at udvalget fandt det nødvendigt at foretage en registrering af medier, omfattet af § 1, nr. 3, navnlig af hensyn til, at en krænket borger skal have en nem adgang til at finde ud af, hvem et søgsmål kan rettes imod. Udvalget anførte endvidere, at en regel om, at de omhandlede massemedier skal registreres, imidlertid kun vil være effektiv, såfremt registreringspligten strafsanktioneres. Udvalget fandt dog, at en sådan registreringspligt ikke bør strafsanktioneres, da strafsanktionerede handlepligter kun bør anvendes, hvor det er klart defineret, hvem pligten påhviler, og hvad den nærmere går ud på. Udvalget anførte i denne sammenhæng, at det kan være vanskeligt umiddelbart at afgøre, om kriterierne i § 1, nr. 3, er opfyldt. Udvalget anbefalede på den baggrund en frivillig anmeldelsesordning.

Kravet om anmeldelse af massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, indebærer bl.a., at massemedier, der udgives af samme medieforetagende og under samme titel, kan være reguleret forskelligt. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis et medieforetagende udgiver en fysisk avis, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1, og en netavis eller en profil på en digital formidlingstjeneste under samme titel, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, og netavisen eller profilen ikke er anmeldt til Pressenævnet.

For massemedier, som er anmeldt til Pressenævnet, jf. § 8, stk. 1, 1. pkt., eller som modtager mediestøtte, finder medieansvarslovens §§ 5-7 anvendelse, jf. § 8, stk. 2. Det betyder bl.a., at medieforetagender, der udgiver sådanne medier, over for Pressenævnet af egen drift skal angive, hvem der er redaktør, jf. § 5, stk. 1. Sådanne medieforetagender skal desuden på begæring oplyse, hvem der er redaktør, jf. § 5, stk. 3.

Derudover skal redaktøren efter anmodning give enhver, der har retlig interesse heri, en række oplysninger, herunder oplysninger der kan identificere dem, der er ansvarlig for massemediets indhold efter medieansvarslovens ansvarsregler, jf. § 6. Redaktøren skal desuden sikre, at der på forsvarlig måde opbevares en kopi af alle udsendelser i 6 måneder, jf. § 7, stk. 1. Det bemærkes, at begrebet »udsendelser« i denne sammenhæng må forstås som indhold, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3. Derudover skal redaktøren på forsvarlig måde opbevare en kopi af alle udsendelser, om hvis indhold der er indgivet klage eller rejst sag, indtil 6 måneder efter sagen er afgjort, jf. § 7, stk. 2.

Manglende overholdelse af de pligter, der følger af §§ 5-7, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. § 53, stk. 1. Det følger desuden af § 24, at strafansvar for indholdet af de massemedier, der er nævnt i § 1, nr. 3, ifaldes efter reglerne i §§ 9-15, der regulerer indenlandske periodiske skrifter, eller §§ 16-23, der regulerer radio- og fjernsynsudsendelser, afhængig af massemediets karakter.

3.5.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

Medieansvarsudvalget anbefaler, at hvis en medievirksomhed udgiver flere medier under samme titel, hvoraf mindst ét af medierne er omfattet af medieansvarsloven, så skal alle øvrige medier under samme titel være omfattet af lovens anvendelsesområde, selv om de pågældende medier ikke er anmeldt til Pressenævnet, hvis de lever op til betingelserne for anmeldelse.

Medieansvarsudvalget anfører som baggrund for anbefalingen, at der i dag kan være tilfælde, hvor f.eks. en trykt avis og en netavis, som udgives under samme titel og i vidt omfang har det samme indhold, kan være reguleret forskelligt. Derudover peger udvalget på, at det er udvalgets opfattelse, at manglende anmeldelse af medier, der lever op

til kravene i medieansvarslovens § 1, nr. 3, i praksis kan bero på en forglemmelse eller manglende viden om kravet om anmeldelse.

3.5.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne er enige om, at hvis en medievirksomhed udgiver flere medier under samme titel, hvoraf mindst ét af medierne er omfattet af medieansvarsloven, så skal alle øvrige medier under samme titel være omfattet af medieansvarsloven, selvom de pågældende medier ikke er anmeldt til Pressenævnet, hvis de lever op til betingelserne for anmeldelse. Det vil f.eks. betyde, at medievirksomheder, der udgiver en fysisk avis, ikke behøver at anmelde deres netavis med samme titel til Pressenævnet.

Det foreslås i overensstemmelse hermed og med Medieansvarsudvalgets anbefalinger, at massemedier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, og som udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, omfattes af medieansvarslovens anvendelsesområde, uanset om massemediet har indgivet anmeldelse til Pressenævnet.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 3.5.1, anførte det daværende Medieansvarsudvalg i betænkning nr. 1205/1990 om medieansvar, at baggrunden for den anbefalede frivillige anmeldelsesordning var, at udvalget fandt, at strafsanktionerede handlepligter kun bør anvendes, hvor det er klart defineret, hvem pligten påhviler, og hvad den nærmere går ud på. Udvalget anførte i denne sammenhæng, at det kan være vanskeligt umiddelbart at afgøre, om kriterierne i medieansvarslovens § 1, nr. 3, er opfyldt.

Justitsministeriet finder i overensstemmelse med disse overvejelser, at der ikke bør indføres en strafsanktioneret registreringspligt for medier omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, da det i visse tilfælde kan være vanskeligt at afgøre, om betingelserne i § 1, nr. 3, er opfyldt.

Som også beskrevet under pkt. 3.5.1 indeholder medieansvarsloven nogle strafbelagte pligter for massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, som de skal opfylde af egen drift, nemlig pligt til af egen drift over for Pressenævnet at angive, hvem der er redaktør, jf. § 8, stk. 2, jf. § 5, stk. 1, og pligt for redaktøren til at sikre, at der på forsvarlig måde opbevares en kopi af offentliggjort indhold, jf. § 8, stk. 2, jf. § 7.

Henset til, at det ikke kan udelukkes, at der vil kunne være tilfælde, hvor det kan give anledning til tvivl, om et medie, der udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af § 1, nr. 1 eller 2, opfylder betingelserne i § 1, nr. 3, finder Justitsministeriet, at der ikke for sådanne massemedier bør være strafbelagte pligter, som massemediet skal opfylde af egen drift.

Det foreslås derfor, at massemedier, som omfattes af medieansvarsloven uden anmeldelse efter den foreslåede ordning, ikke vil skulle være underlagt de pligter i medieansvarsloven, som massemedier skal opfylde af egen drift. Det betyder, at de pågældende massemedier ikke af egen drift vil skulle angive over for Pressenævnet, hvem der er redaktør, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 2, jf. § 5, stk. 1, og ikke vil skulle opbevare kopier af offentliggjort indhold, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 2, jf. § 7.

Massemedier, som omfattes af medieansvarsloven uden anmeldelse efter den foreslåede ordning, vil dog i øvrigt være underlagt de samme forpligtelser som massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, og som har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager mediestøtte, herunder pligt til på begæring at oplyse, hvem der er redaktør, jf. § 8, stk. 2, jf. § 5, stk. 3.

Det bemærkes, at dette vil medføre, at der i et vist omfang vil være forskel på regler for massemedier, der omfattes af medieansvarsloven i medfør af den foreslåede ordning, og massemedier, der omfattes af medieansvarsloven som følge af en anmeldelse til Pressenævnet, da massemedier, der omfattes af medieansvarsloven i medfør af den foreslåede ordning, ikke vil have pligt til at opbevare en kopi af offentliggjort indhold. Det vurderes imidlertid, at en stor del af de massemedier, der omfattes af medieansvarsloven i medfør af den foreslåede ordning, udgives på internettet, hvorfor en klager ofte selv vil kunne opbevare en kopi af materialet.

Det bemærkes endelig, at Justitsministeriet ikke finder det betænkeligt, at der for massemedier, der omfattes af medieansvarsloven i medfør af den foreslåede ordning, er strafbelagte pligter, som massemediet skal opfylde efter anmodning, herunder pligt til på begæring at oplyse, hvem der er redaktør, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 2, jf. § 5.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 35, nr. 1-3, og bemærkningerne hertil.

3.6. Afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet

3.6.1. Gældende ret

3.6.1.1. Anmeldelseskrav for offentligt tilgængelige informationsdatabaser

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om massemediers informationsdatabaser, at loven gælder for informationsdatabaser, der er massemedier, eller som drives i tilknytning til en eller

flere virksomheder, der udgiver massemedier. Loven gælder dog ikke for informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjort indhold, der er omfattet af medieansvarslovens § 1 eller dele heraf, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen.

Ved informationsdatabaser forstås informationssystemer, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling i forbindelse med formidling af nyheder og andre informationer jf. § 2, stk. 2. Det følger desuden af § 2, stk. 1, at begrebet massemedier forstås i overensstemmelse med medieansvarslovens § 1.

Lov om massemediers informationsdatabaser sondrer mellem redaktionelle informationsdatabaser og offentligt tilgængelige informationsdatabaser. Ved redaktionelle informationsdatabaser forstås informationsdatabaser eller klart adskilte dele heraf, der alene drives som led i journalistisk eller redaktionelt arbejde med henblik på offentliggørelse i et massemedie, jf. § 2, stk. 3. Ved offentligt tilgængelige informationsdatabaser forstås informationsdatabaser, der er tilgængelige for enhver på almindelige forretningsvilkår, jf. § 6. En netavis vil således f.eks. typisk udgøre en offentligt tilgængelig informationsdatabase.

Det følger af § 6, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase for at blive omfattet af loven skal være anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen. Hvis en informationsdatabase ikke er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet, falder den således uden for anvendelsesområdet af lov om massemediers informationsdatabaser. I så fald finder databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen som udgangspunkt anvendelse. Det gælder imidlertid ikke, hvis det efter en konkret vurdering er i strid med reglerne om ytrings- og informationsfrihed i artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention eller med artikel 11 i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, jf. databeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Bestemmelsen er udtryk for, at retten til beskyttelse af personoplysninger ikke er en absolut ret, men at den skal ses i sammenhæng med sin funktion i samfundet og afvejes i forhold til andre grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Det vil sige, at andre grundlæggende rettigheder (her ytrings- og informationsfriheden) kan begrænse anvendelsen af de rettigheder, der følger af databeskyttelsesreglerne.

Det fremgår af bemærkningerne til § 6 i lov om massemediers informationsdatabaser, jf. Folketingstidende 1993-94 (1. samling), tillæg A, spalte 959-960, at baggrunden for anmeldelseskravet for Pressenævnets vedkommende er den kompetence til at træffe afgørelser i forhold til offentligt tilgængelige informationsdatabaser, som Pressenævnet tillægges. Det fremgår endvidere, at baggrunden for kravet om, at der tillige skal ske anmeldelse til Registertilsynet (nu Datatilsynet), er at Registertilsynet bør gøres bekendt med, at der findes et edb-system, som efter de almindelige regler i registerlovgivningen ville være underlagt Registertilsynets tilsynsbeføjelser, men som på grund af dets særlige karakter af offentligt tilgængelig informationsdatabase falder uden for Registertilsynets kompetence.

På Pressenævnets hjemmeside findes der en liste over offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der er anmeldt til Pressenævnet. Pressenævnet foretager ikke en prøvelse af, om en anmeldt informationsdatabase opfylder betingelserne for anmeldelse i lov om massemediers informationsdatabaser. Indgives der derimod en klage over en offentligt tilgængelig informationsdatabase, der er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet, prøver nævnet i forbindelse med klagesagen, om informationsdatabasen opfylder betingelserne for anmeldelse i lov om massemediers informationsdatabaser.

3.6.1.2. Reguleringen af offentligt tilgængelige informationsdatabaser i lov om massemediers informationsdatabaser

Offentligt tilgængelige informationsdatabaser, som er omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser, må bl.a. ikke indeholde informationer, der ikke lovligt kan offentliggøres i et massemedie, eller informationer, hvis offentliggørelse ville være i strid med god presseskik, jf. § 8. Derudover finder store dele af medieansvarslovens regler om genmæle tilsvarende anvendelse.

Undlader den, der er ansvarlig for en offentligt tilgængelig informationsdatabase, efter anmodning at slette informationer, som det f.eks. ville være i strid med god presseskik at offentliggøre, eller nægter den ansvarlige at optage et genmæle, kan den, informationerne angår, indbringe spørgsmålet for Pressenævnet, jf. § 12, stk. 1. Pressenævnet kan give påbud om sletning eller om, at der optages et genmæle i en offentligt tilgængelig informationsdatabase, herunder fastsætte genmælets indhold, form og placering, jf. § 13. Efterkommes sådanne påbud ikke, kan dette straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. § 16, stk. 1, nr. 2.

Desuden skal der i offentligt tilgængelige informationsdatabaser foretages sletning, rettelse eller ajourføring efter anmodning fra den, informationen angår, når 1) informationen er urigtig eller vildledende, 2) en tidligere omtalt retsafgørelse eller administrativ afgørelse er blevet ændret, eller 3) strafforfølgning i en tidligere omtalt sag opgives, eller når der i en sådan sag sker frifindelse, jf. § 9.

Manglende sletning, rettelse eller ajourføring af en tidligere omtalt retsafgørelse eller administrativ afgørelse, der er blevet ændret, eller strafforfølgning i en tidligere omtalt sag, der er opgivet, eller hvor der er sket frifindelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. § 16, stk. 1, nr. 1.

Manglende sletning, rettelse eller ajourføring af informationen, der er urigtig eller vildledende, kan ikke straffes eller indbringes for Pressenævnet. Sådanne sager kan indbringes for domstolene under et civilt anerkendelsessøgsmål.

3.6.1.3. Reguleringen af offentligt tilgængelige informationsdatabaser i databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 17, stk. 1, har en registreret ret til at få personoplysninger om sig selv slettet af den dataansvarlige uden unødig forsinkelse, og tilsvarende har den dataansvarlige pligt til at slette personoplysninger uden unødig forsinkelse, hvis ét af en række forhold gør sig gældende, herunder at personoplysningerne ikke længere er nødvendige til at opfylde det formål, hvortil de er indsamlet m.v. (litra a). Der er i artikel 17, stk. 3, oplistet en række undtagelser til retten til sletning (ret til at blive glemt), herunder at behandlingen er nødvendig for at udøve retten til ytrings- og informationssikkerhed (litra a). Det er forudsat, at der foretages en konkret afvejning af grundlæggende rettigheder i forhold til, om undtagelsen i artikel 17, stk. 3, litra a, finder anvendelse.

Hvis en anmodning om sletning ikke efterkommes, er der mulighed for at klage til Datatilsynet over behandling af personoplysninger.

Hvis en offentligt tilgængelig informationsdatabase ikke er reguleret af lov om massemediers informationsdatabaser, fordi databasen ikke er anmeldt til Datatilsynet og Pressenævnet, og en behandling af personoplysninger i denne database efter en konkret vurdering falder uden for databeskyttelseslovens og databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde – hvilket kan være tilfældet som følge af hensynet til ytrings- og informationsfriheden – har den registrerede ikke ret til sletning i medfør af hverken lov om massemediernes informationsdatabaser eller databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

3.6.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

Det fremgår af Medieansvarsudvalgets rapport, at det er udvalgets opfattelse, at massemediers offentligt tilgængelige informationsdatabaser bør reguleres i lov om massemediers informationsdatabaser, uanset om de er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet eller ej. Medieansvarsudvalget anbefaler derfor, at kravet om anmeldelse til Pressenævnet og Datatilsynet af offentligt tilgængelige informationsdatabaser afskaffes.

Medieansvarsudvalget fremhæver i denne sammenhæng, at en afskaffelse af anmeldelseskravet vil give personer, som har oplysninger registreret om sig i offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der ikke i dag er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet, en lettere adgang til at håndhæve deres rettigheder. Derudover fremhæver udvalget, at en afskaffelse af anmeldelseskravet vil medføre, at massemediers offentligt tilgængelige informationsdatabaser vil blive reguleret ens, hvilket kan bidrage til at gøre reguleringen lettere forståelig for mediebrugere m.v.

3.6.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne i overensstemmelse med Medieansvarsudvalgets anbefalinger er enige om, at kravet om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet afskaffes, så offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der er massemedier omfattet af medieansvarslovens § 1, eller som drives i tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver sådanne massemedier, vil blive reguleret i lov om massemediers informationsdatabaser.

Det fremgår i øvrigt, at personer, som har oplysninger om sig registeret i offentligt tilgængelige informationsdatabaser, som i dag ikke er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet, med aftalen vil få en lettere adgang til at håndhæve deres rettigheder.

Det bemærkes, at det bl.a. skyldes, at Datatilsynet har en videre mulighed for at afvise klager, end Pressenævnet har, og at man som registreret derfor ikke er garanteret, at Datatilsynet vil tage stilling i ens sag.

Hertil kommer, at der kan være tilfælde, hvor en offentligt tilgængelig informationsdatabase efter en konkret vurdering falder uden for databeskyttelseslovens og databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde, f.eks. som følge af hensynet til ytrings- og informationsfriheden. I så fald har den registrerede hverken de rettigheder, der følger af lov om massemedierne informationsdatabaser, eller dem, der følger af databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Det foreslås derfor, at kravet om anmeldelse til Pressenævnet og Datatilsynet af offentligt tilgængelige informationsdatabaser afskaffes. Dette vil medføre, at offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der er massemedier, eller som drives i tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver massemedier, som udgangspunkt vil være omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser uden krav om anmeldelse til Pressenævnet og Datatilsynet.

Informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjort indhold, der er omfattet af medieansvarslovens § 1 eller dele heraf, vil dog fortsat ikke være omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen, jf. § 1, stk. 2 og 3, i lov om massemediers informationsdatabaser.

For de informationsdatabaser, der er massemedier, der ikke med den foreslåede ordning omfattes af lov om massemediers informationsdatabaser, er retsstillingen uændret, således at databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen på samme måde som i dag som udgangspunkt finder anvendelse.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 36 og bemærkningerne hertil.

3.7. Mulighed for at behandle visse private straffesager efter den forenklede proces

3.7.1. Gældende ret

3.7.1.1. Private straffesager

Private straffesager er straffesager, der behandles efter reglerne i den borgerlige retspleje, jf. retsplejelovens kapitel 88. Private straffesager kan kun rejses angående bestemmelser, der er undergivet privat påtale.

Straffelovens bestemmelser er som udgangspunkt undergivet offentlig påtale. Det fremgår dog af straffelovens § 275, stk. 1, at forbrydelserne i straffelovens 27. kapitel om freds- og ærekrænkelser som udgangspunkt er undergivet privat påtale. Det gælder dog ikke overtrædelser af straffelovens § 266 (trusler), § 266 a (tilskyndelse til voldshandlinger eller hærværk) og § 266 b (hadtale), der er undergivet offentlig påtale, jf. § 275, stk. 1. En række bestemmelser om freds-og ærekrænkelser er desuden undergivet betinget offentlig påtale, jf. § 275, stk. 2, herunder § 263 (hacking m.v.) og § 264 d (uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold m.v.). Betinget offentlig påtale betyder, at forholdet er undergivet offentlig påtale, men at offentlig påtale kun kan ske efter begæring fra den forurettede, jf. retsplejelovens § 720, stk. 2.

At private straffesager behandles efter reglerne i den borgerlige retspleje indebærer, at det er den forurettede selv, jf. retsplejelovens § 725, der skal anlægge og føre straffesagen. Derudover finder reglerne om den sigtede og dennes forsvar i retsplejelovens kapitel 66, herunder retten til et få beskikket en forsvarer, ikke anvendelse.

Anklagemyndigheden kan vælge at påtale lovovertrædelser, der er undergivet privat påtale, hvis almene hensyn kræver det, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2. I så fald ophører den privates ret til at påtale, og en eventuel anlagt sag udsættes, jf. lovens § 345. Standses den offentlige forfølgning, kan den private påtale eller fortsætte sin sag, jf. § 727, stk. 3.

Hvis en person idømmes fængsel i en privat straffesag, kan sagen ankes i strafferetsplejens former, jf. retsplejelovens § 990.

Både sagsøgeren og den sagsøgte i private straffesager kan som udgangspunkt vælge at føre deres sager selv eller at lade sig repræsentere af f.eks. en advokat. Retten kan dog pålægge en part at lade sagen føre af en advokat, hvis retten ikke finder det muligt at behandle sagen på en hensigtsmæssig måde, uden at parten har sådan bistand, jf. retsplejelovens § 259, stk. 2 (advokatpålæg). Et advokatpålæg medfører ikke, at udgifterne til advokaten afholdes af staten.

3.7.1.2. Den forenklede proces

Civile sager om krav, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi af højst 100.000 kr., behandles som udgangspunkt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 39 om den forenklede proces, jf. retsplejelovens § 400, stk. 1, nr. 1. Parterne kan dog, efter at tvisten er opstået, aftale, at en sag, der er omfattet af § 400, stk. 1, nr. 1, ikke skal behandles efter den forenklede proces, jf. § 400, stk. 2. Det følger også heraf, at én part ikke ensidigt kan fravælge den forenklede proces i disse tilfælde.

Det følger desuden af § 400, stk. 1, nr. 2, at den forenklede proces kan anvendes i tilfælde, hvor parterne, efter en tvist er opstået, aftaler at sagen skal behandles efter den forenklede proces. I sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan en sådan aftale dog også indgås, før tvisten er opstået.

Anlægges en sag efter den forenklede proces, kan retten efter anmodning fra en part eller af egen drift bestemme, at sagens videre behandling ved retten skal ske uden anvendelse af reglerne om den forenklede proces, hvis sagen angår komplicerede faktiske eller retlige spørgsmål eller har særlig betydning for en part ud over påstanden, jf. retsplejelovens § 402, stk. 1.

Uanset at betingelserne for at anvende den forenklede proces i øvrigt er opfyldt, kan den forenklede proces ikke anvendes i en række særlige sagstyper, herunder familieretlige sager, værgemålssager og private straffesager, jf. retsplejelovens § 400, stk. 3.

Undtagelsen af private straffesager fra den forenklede proces har baggrund i betænkning nr. 1436/2004, side 448 f., hvor Retsplejerådets flertal (10 medlemmer) anførte, at private straffesager som følge af disses særlige karakter bør være undtaget fra småsagsprocessen (nu den forenklede proces), samt at private straffesager hyppigt angår ærekrænkelse, og at ærekrænkelse ofte har en sådan karakter, at der under alle omstændigheder vil være grundlag for henvisning til almindelig proces.

Mindretallet (2 medlemmer) fandt derimod ingen anledning til at undtage private straffesager fra småsagsprocessen (nu den forenklede proces). Mindretallet anførte, at det generelt er karakteristisk for private straffesager, at lovgiver ikke fin-

der disse sager så alvorlige, at de bør behandles af anklagemyndigheden selv efter den mest forenklede proces i strafferetsplejen. Derfor fandt mindretallet det besynderligt, at disse sager – der ifølge mindretallet ofte er ganske ukomplicerede – ikke skal kunne behandles efter småsagsprocessen, men i stedet skal behandles i en fuldstændig civil proces, som medfører et meget betydeligt ressourceforbrug.

At en sag behandles efter den forenklede proces indebærer generelt, at sagen behandles efter en mere enkelt og omkostningsbesparende proces. Det indebærer bl.a., at retten varetager sagens forberedelse, jf. § 406, stk. 2, og at der er en begrænset skærpelse af kravet om, at bevisførelsen skal være relevant for afgørelsen af sagen jf. § 403. Derudover er der forenklede regler om sagkyndig oplysning af sagen. Det følger således af § 404, stk. 1, at sagkyndig oplysning af en sag kan tilvejebringes ved skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af retten til en sagkyndig person eller organisation efter anmodning fra en part. Når særlige grunde taler for det, kan retten desuden bestemme, at en sagkyndig person eller en repræsentant for en sagkyndig organisation skal supplere den skriftlige besvarelse ved mundtlig forklaring. Den forenklede proces indebærer desuden en enklere proces for hovedforhandlingen, hvor det er forudsat, at der ikke er behov for advokatbistand til sagens forberedelse. F.eks. skal sagsøgeren ikke indledningsvis give en fremstilling af sagen (forelæggelse), jf. § 407, stk. 1.

I sager, der behandles efter den forenklede proces, kan parterne lade sig repræsentere af andre rettergangsfuldmægtige end eksempelvis advokater, værger, familiemedlemmer eller ansatte, jf. retsplejelovens § 260, stk. 5.

I sager, der behandles efter den forenklede proces, er der desuden en snævrere adgang for retten til at pålægge en part at lade sagen udføre af en advokat (advokatpålæg). Det følger således af retsplejelovens § 259, stk. 3, at i sager, der behandles efter den forenklede proces, kan advokatpålæg kun gives, hvis særlige grunde undtagelsesvis gør det nødvendigt. Bestemmelsen blev indført ved § 1, nr. 29, i lov nr. 661 af 11. juni 2024.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 115 som fremsat, side 64-66, at det vil have undtagelsens karakter, at en sag i den forenklede proces ikke kan behandles forsvarligt, uden at en part har advokatbistand. Det fremgår desuden, at retten kun bør overveje at give advokatpålæg efter § 259, stk. 3, hvor parten trods omhyggelig vejledning fra rettens side har vanskeligt ved overhovedet at gøre sig forståelig med hensyn til det ønskede resultat og begrundelsen og beviserne herfor.

Endelig følger det af § 409, stk. 1, at hvis parterne aftaler, at sagen ikke skal behandles efter den forenklede proces, i tilfælde, hvor der ikke ville have været grundlag for, at retten i medfør af § 402 bestemte, at sagen skulle behandles uden anvendelse af reglerne om den forenklede proces, begrænses virkningen af fri proces til de omkostninger ved sagen, der ville have været forbundet med sagens behandling efter den forenklede proces.

3.7.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

Medieansvarsudvalget anbefaler, at private straffesager om freds- og ærekrænkelser, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf, skal kunne behandles efter den forenklede proces. Som baggrund herfor anfører udvalget, at personer, der udsættes for freds- og ærekrænkelser, bør gives mulighed for på enkel måde at få genoprejsning.

Udvalget påpeger desuden, at sager om freds- og ærekrænkelser vil kunne indebære vanskelige retlige vurderinger, herunder i forhold til retten til ytringsfrihed. Det er derfor udvalgets opfattelse, at visse typer af sager om freds- og ærekrænkelser i altovervejende grad ikke vil være egnede til at blive behandlet efter den forenklede proces. Udvalget forudsætter i denne sammenhæng, at private straffesager om freds- og ærekrænkelser, der er sket i massemedier, som det klare udgangspunkt ikke vil kunne behandles efter den forenklede proces.

Medieansvarsudvalgets fremhæver endvidere, at den forenklede proces er indrettet således, at det er forudsat, at der ikke er behov for advokatbistand til sagens forberedelse. Hvis parterne vælger at anvende advokatbistand, får den vindende part derfor i praksis tilkendt et mindre beløb til dækning af advokatomkostninger, end det er tilfældet for sager, der behandles efter retsplejelovens almindelige procesregler. For en vindende part, der ønsker at anvende advokatbistand, kan det således være en ulempe, at sagen føres i den forenklede proces.

Udvalget anbefaler på den baggrund, at det skal være muligt for både sagsøger og sagsøgte ensidigt at bestemme, at en privat straffesag om freds- og ærekrænkelser, som lever op til betingelserne for behandling efter den forenklede proces, skal behandles efter retsplejelovens almindelige procesregler.

Endelig anbefaler Medieansvarsudvalget, at der skal være adgang til at give advokatpålæg til både sagsøger og sagsøgte i private straffesager om freds- og ærekrænkelser, der behandles efter den forenklede proces, i samme udstrækning som det gælder for sager, der behandles efter de almindelige procesregler, jf. retsplejelovens § 259, stk. 2. Udvalget anfører i denne sammenhæng, at det herved sikres, at navnlig den sagsøgte vil få bistand fra en advokat, hvis retten finder, at sagen ellers ikke ville kunne behandles på en hensigtsmæssig måde.

3.7.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalepartierne er i overensstemmelse med Medieansvarsudvalgets anbefalinger enige om, at private straffesager om freds- og ærekrænkelser, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf, skal kunne behandles efter den forenklede proces, så sagsprocessen lettes for mindre alvorlige og ukomplicerede sager.

Det fremgår i denne sammenhæng af den politiske aftale, at sager, der behandles efter den forenklede proces, typisk har en kortere sagsbehandlingstid end andre civile sager. Aftalepartierne er dog klar over, at den forenklede proces ikke per definition vil medføre en kortere behandlingstid for private straffesager om freds- og ærekrænkelser. Aftalepartierne ser dog tiltaget som et skridt i den rigtige retning for at hjælpe på at forkorte sagsbehandlingstiden, så borgere, der har været udsat for freds- og ærekrænkelser, hurtigere kan få afsluttet deres sager og forhåbentlig komme videre i livet, uden at deres sager skal trækkes i langdrag.

Det foreslås, at private straffesager om freds- og ærekrænkelser skal kunne behandles efter den forenklede proces. Det gælder dog ikke i sager, hvor der nedlægges påstand om fængselsstraf.

Med en sådan udvidelse af anvendelsesområdet for den forenklede proces vil det som udgangspunkt være en betingelse, at sagens økonomiske værdi ligger under 100.000 kr., som er den grænse, der er fastsat for den forenklede proces. En sag vil også kunne blive behandlet efter den forenklede proces, hvis parterne aftaler dette, efter tvisten er opstået.

Retten vil desuden – som det også gælder for sager, der behandles efter den forenklede proces efter gældende ret – i visse tilfælde efter anmodning fra en part eller af egen drift kunne bestemme, at sagens videre behandling ved retten skal ske efter retsplejelovens almindelige procesregler. Retten kan f.eks. henvise sager til behandling efter retsplejelovens almindelige procesregler, hvis sagen angår komplicerede faktiske eller retlige spørgsmål.

Det forudsættes, at private straffesager om freds- og ærekrænkelser, der er sket i massemedier omfattet af medieansvarsloven, som det klare udgangspunkt henvises til videre behandling uden anvendelse af reglerne om den forenklede proces, jf. retsplejelovens § 402, stk. 1. Det forventes dog, at der – navnlig for så vidt angår sager, der ikke udspringer af massemediernes indhold – vil være en række ukomplicerede sager, der er egnede til behandling i en forenklet proces, f.eks. sager mellem privatpersoner.

Det bemærkes, at ændringen ikke nødvendigvis vil medføre, at sagsbehandlingstiden for private straffesager om freds- og ærekrænkelser, der behandles efter den forenklede proces, vil svare til sagsbehandlingstiden for øvrige sager, der behandles efter den forenklede proces.

Der lægges desuden op til, at det skal være muligt for både sagsøger og sagsøgte ensidigt at bestemme, at en privat straffesag om freds- og ærekrænkelser, som lever op til betingelserne for behandling efter den forenklede proces, skal behandles efter retsplejelovens almindelige procesregler. Dette vil adskille sig fra øvrige sager, som behandles efter den forenklede proces, hvor en part ikke ensidigt kan fravælge den forenklede proces.

Der lægges endvidere op til, at hvis en part ensidigt har bestemt, at en sag ikke skal behandles efter den forenklede proces, og der ikke ville have været grundlag for, at retten i medfør af § 402 bestemte, at sagen skulle behandles uden anvendelse af reglerne om den forenklede proces, begrænses virkningen af fri proces til de omkostninger ved sagen, der ville have været forbundet med sagens behandling efter den forenklede proces.

Endelig lægges der op til, at der skal være adgang til at give advokatpålæg til både sagsøger og sagsøgte i private straffesager om freds- og ærekrænkelser, der behandles efter den forenklede proces, i samme udstrækning som for private straffesager, der behandles efter de almindelige procesregler, jf. retsplejelovens § 259. Herved sikres det, at navnlig den sagsøgte vil få bistand fra en advokat, hvis retten finder, at sagen ellers ikke ville kunne behandles på en hensigtsmæssig måde. Dette vil også adskille sig fra øvrige sager, der føres efter den forenklede proces, hvor der alene kan gives advokatpålæg, hvis særlige grunde gør det nødvendigt.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 34, nr. 2 og 5-8, og bemærkningerne hertil.

3.8. Udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 268, nr. 2

3.8.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 267, stk. 1, straffes for ærekrænkelser den, der fremsætter eller udbreder en udtalelse eller anden meddelelse eller foretager en handling, der er egnet til at krænke nogens ære, med bøde eller fængsel indtil 1 år. En ærekrænkelse er dog straffri, hvis den forekommer i en sammenhæng, hvor der er rimelig anledning til den, jf. straffelovens § 269, stk. 1.

Det følger af straffelovens § 268, nr. 2, at straffen for ærekrænkelser efter § 267 kan stige til fængsel indtil 2 år, hvis en beskyldning er fremsat eller udbredt gennem indholdet af et massemedie, og beskyldningen er egnet til væsentligt at skade den forurettede.

Ved massemedier forstås medier, som er omfattet af medieansvarslovens § 1. Medieansvarslovens § 1 omfatter indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres. Derudover omfattes lyd- og billedprogrammer, der spredes af DR, TV 2/DANMARK A/S, de regionale TV 2-virksomheder og foretagender, der har tilladelse til eller er registrerede til at udøve radio- eller fjernsynsvirksomhed. Endelig omfattes tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, såfremt de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der i øvrigt er omfattet af medieansvarslovens § 1. Sådanne tekster, billeder og lydprogrammer er dog kun omfattet af medieansvarslovens § 1, hvis foretagendet har indgivet anmeldelse til Pressenævnet, eller det modtager redaktionel produktionsstøtte eller projektstøtte efter lov om mediestøtte.

Det bemærkes, at det fremgår af bemærkningerne til straffelovens § 268, nr. 2, at bestemmelsen finder anvendelse, uanset om et medie har indgivet anmeldelse til Pressenævnet, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 20 som fremsat, side 60. Bestemmelsen finder således anvendelse på massemedier, der opfylde betingelserne for at kunne indgive anmeldelse til Pressenævnet, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 3.

Kravet i straffelovens § 268, nr. 2, om at beskyldningen skal være egnet til væsentligt at skade den forurettede, indebærer at der skal foretages en objektiv vurdering af, om beskyldningen er egnet til at kunne skade den forurettede. Ved »væsentlig skade« forstås en skade, som går ud over den skade på omdømmet, som sædvanligvis kan ramme en person, der beskyldes for noget tilsvarende. Der kan f.eks. være tale om, at forurettede indtager en særlig stilling, varetager en særlig post eller er i en særlig position, som beskyldningen er egnet til at bringe i fare.

Eksempelvis kan der være tale om, at en person på et mangelfuldt grundlag beskyldes for at have begået et strafbart forhold af mindre grovhed, herunder visse overtrædelser af særlovgivningen, men hvor grovheden heraf forstærkes, ved at beskyldningen udbredes gennem et landsdækkende medie, og forurettede er særligt udsat for at lide skade på grund af beskyldningen.

Den skade, som den pågældende skal kunne lide, skal gå ud over den skade på omdømmet, som sædvanligvis kan ramme en person, der beskyldes for noget tilsvarende.

Det er ikke et krav efter bestemmelsen, at beskyldningen rent faktisk har ført skade med sig.

Det er – i modsætning til § 268, nr. 1 – heller ikke et krav for anvendelsen af bestemmelsen, at beskyldningen er fremsat mod bedre vidende.

Ærekrænkelser, jf. straffelovens § 267, er som udgangspunkt undergivet privat påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 1. Ærekrænkelser, der er omfattet af straffelovens § 268, er dog også undergivet betinget offentlig påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1. Det betyder, at der kan ske offentlig påtale, hvis den forurettede anmoder om det. Det følger af retsplejelovens § 720, stk. 2, 2. pkt., at en anmeldelse fra den berettigede anses som en begæring om offentlig påtale, medmindre andet fremgår af anmeldelsen. Anmoder den forurettede om, at anklagemyndigheden rejser tiltale, er det op til anklagemyndigheden på baggrund af de almindelige regler herom at beslutte, om der skal rejes tiltale.

3.8.2. Medieansvarsudvalgets anbefalinger

Medieansvarsudvalget anbefaler at udvide straffelovens § 268, nr. 2, så bestemmelsen også vil omfatte beskyldninger, der er fremsat eller udbredt på en måde, der svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem et massemedie, f.eks. fra det, som udvalget kalder »nye medieaktører«.

Medieansvarsudvalget anfører i denne sammenhæng, at det er udvalgets opfattelse, at ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes gennem indhold fra nye medieaktører, i dag kan have samme skadevirkning for den forurettede som ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes gennem et massemedie.

3.8.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det følger af den politiske aftale, at aftalepartierne i overensstemmelse med Medieansvarsudvalgets anbefalinger mener, at det er nødvendigt, at alternative medieaktører sidestilles med massemedierne i straffeloven angående ærekrænkende beskyldninger. Aftalepartierne peger i denne sammenhæng på, at alternative medieaktører publicerer, videredeler og kommunikerer nyhedslignende indhold på lige fod med massemedierne.

Det foreslås derfor at udvide straffelovens § 268, nr. 2, så bestemmelsen også vil omfatte ærekrænkelser, der er fremsat eller udbredt på en måde, som svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem indholdet af et massemedie.

I vurderingen af, om en ærekrænkelse er fremsat eller udbredt på en måde, som svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem indholdet af et massemedie, vil der navnlig skulle lægges vægt på, hvor mange personer indhold fra den pågældende afsender normalt når ud til.

For så vidt angår ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes gennem digitale formidlingstjenester, forudsættes det,

at ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes af afsendere, der har over 15.000 følgere, abonnenter eller lignende på den digitale formidlingstjeneste, vil være omfattet af bestemmelsen. Det bemærkes, at afsendere, der har mindre end 15.000 følgere, abonnenter eller lignende, efter en konkret vurdering vil kunne være omfattet af bestemmelsen.

Den foreslåede ordning vil medføre, at strafferammen for ærekrænkelser, der er egnede til væsentligt at skade den forurettede, og som er fremsat eller udbredt på en måde, der svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem et massemedie, vil stige fra bøde eller fængsel i op til 1 år til bøde eller fængsel i op til 2 år. Det forudsættes, at det gældende strafniveau for overtrædelse af straffelovens § 268, nr. 2, vil finde anvendelse på sager omfattet af den foreslåede udvidelse af bestemmelsen.

Derudover vil den foreslåede ordning indebære, at de pågældende overtrædelser – i tillæg til den private påtale – vil blive undergivet betinget offentlig påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1, så politiet og anklagemyndigheden vil kunne efterforske og forfølge overtrædelserne, hvis den forurettede anmoder om det.

Den foreslåede ordning skal desuden ses i sammenhæng med, at det foreslås, at Medieombudsmanden skal kunne føre sager om freds- og ærekrænkelser, som følger af alternative medieaktørers offentliggørelser. Der henvises herom til pkt. 3.2. og 3.9. Medieombudsmanden vil således også efter omstændighederne kunne føre sager, der er omfattet af den foreslåede udvidelse af straffelovens § 268, nr. 2.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 37 og bemærkningerne hertil.

3.9. Afskaffelse af retsafgift for udlevering af visse kopier og udskrifter m.v. for massemedier

3.9.1. Gældende ret

Det følger af retsafgiftslovens § 35, at der betales 150 kr. for kopier, der udleveres af retten i medfør af retsplejelovens § 41 b (domme, kendelser og beslutninger om sagsomkostninger i borgerlige sager), § 41 c (skriftlig forelæggelse eller procedure), § 41 f, stk. 5 (andre indførsler i retsbøgerne end domme og kendelser samt visse afskrifter), eller § 41 h (meroffentlighed). Det samme gælder udskrifter, der udfærdiges af Tinglysningsretten, og kopier, udskrifter og attester, der udfærdiges af Skibsregistret.

Retsafgiftslovens § 35 gælder for alle, herunder massemedier, der er omfattet af medieansvarsloven.

3.9.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det følger af den politiske aftale, at massemedier ikke skal have en økonomisk byrde, når de søger aktindsigt i udskrifter af bl.a. domme og kendelser hos domstolene.

Det foreslås derfor at afskaffe retsafgiften i retsafgiftslovens § 35, nr. 1, på 150 kr. for kopier af bl.a. domme og kendelser for medier omfattet af medieansvarsloven. Massemedierne vil således kunne få udleveret de omfattede kopier gratis.

Den foreslåede ordning vil ikke påvirke massemediernes ret til aktindsigt i de pågældende kopier. Den foreslåede ordning omhandler således kun retsafgiften for udlevering af de kopier omfattet af retsafgiftslovens § 35, nr. 1, som massemedierne har ret til aktindsigt i efter gældende ret.

Det bemærkes, at der ikke foreslås ændringer af retsafgiften for udlevering af udskrifter, der udfærdiges af Tinglysningsretten, eller for kopier, udskrifter og attester, der udfærdiges af Skibsregistret. Massemedier omfattet af medieansvarsloven vil således fortsat skulle betale 150 kr. i retsafgift for udlevering af disse dokumenter. Det bemærkes i den forbindelse, at sådanne udskrifter m.v. bl.a. kan omfatte materiale, der i væsentligt omfang ligger offentligt tilgængeligt, bl.a. på tinglysning.dk.

Der henvises nærmere til lovforslagets § 38 og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

De samlede statsfinansielle omkostninger ved lovforslaget vil sammenlagt udgøre 20,0 mio. kr. årligt (2026-pl) i 2027 og frem. Merudgifterne kan henføres til oprettelsen af en medieombudsmand, som medfører merudgifter på 18,7 mio. kr. årligt (2026-pl) i 2027 og frem for staten. Forslaget om afskaffelse af retsafgift for udlevering af visse kopier og udskrifter m.v. for massemedier vurderes at medføre merudgifter for 1,3 mio. kr. årligt (2026-pl) fra 2027 og frem for staten. Merudgifterne kan henføres til 0,7 mio. kr. årligt (2026-pl) i 2027 og frem for domstolene, som følge af et stigende antal aktindsigtsanmodninger, som domstolene skal behandle, og 0,6 mio. kr. årligt (2026-pl) i 2027 og frem i mindreprovenu for staten som følge af afskaffelse af retsafgiften.

Forslagene om mulighed for at behandle visse private straffesager efter den forenklede proces og om udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 268, nr. 2, vurderes at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for Justitsministeriets myndigheder, der vil kunne afholdes inden for de eksisterende rammer.

Forslagene om ens regulering af massemedier udgivet under samme titel og om afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenæv-

net og Datatilsynet vurderes ikke at medføre økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Forslaget om Medieombudsmanden vurderes desuden at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for Justitsministeriets myndigheder, der vil kunne afholdes inden for de eksisterende rammer.

De bevillingsmæssige konsekvenser i 2027 og frem er indarbejdet på regeringens forslag til finanslov for 2027.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for regioner eller kommuner.

Lovforslaget vurderes at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Særligt kan princip 2 om digital kommunikation fremhæves, da lovforslaget vil medføre, at der indføres en hjemmel til, at en medieombudsmand kan fastsætte regler om digital kommunikation i forbindelse med klagesagsbehandling, herunder at klager og afgørelser skal fremsendes digitalt.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget om afskaffelse af retsafgift for udlevering af visse kopier og udskrifter m.v. for massemedier vurderes at medføre positive økonomiske konsekvenser for massemedier omfattet af medieansvarsloven, da disse ikke længere vil skulle betale retsafgift for udlevering af disse kopier og udskrifter m.v.

Forslaget om, at alternative medieaktører skal efterleve en ny ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik i § 9, vil kunne medføre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er vurderingen, at omkostningerne ved de administrative konsekvenser vil være under 4 mio. kr. årligt.

Forslagene om ens regulering af massemedier udgivet under samme titel, om afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet og om Medieombudsmandens kompetence til at indbringe sager for Pressenævnet vurderes at medføre begrænsede negative økonomiske konsekvenser for Pressenævnet, som finansieres af mediebranchen.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget om at etablere en medieombudsmand vil medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, som vil få lettere adgang til at opnå genoprejsning over for alternative medieaktører.

Forslaget om afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da personer, som har oplysninger registreret om sig i offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der ikke i dag er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet, vil få en lettere adgang til at håndhæve deres rettigheder.

Forslaget om at indføre mulighed for at behandle visse private straffesager efter den forenklede procesvurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da det i flere sager bliver muligt at anvende den forenklede proces.

Forslaget om at udvide straffelovens § 268, nr. 2, vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da flere sager vil blive undergivet betinget offentlig påtale. Det betyder, at den forurettede i stedet for selv at rejse en privat straffesag vil kunne anmode om, at der sker offentlig påtale, hvorefter anklagemyndigheden eller efter omstændighederne Medieombudsmanden vil kunne føre sagen.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Efter det foreslåede §§ 15 og 16 vil Medieombudsmanden kunne føre og deltage i retssager mod digitale formidlingstjenester som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse i det omfang, der efter anden lovgivning vil kunne gøres et ansvar gældende over for digitale formidlingstjenester.

Det følger af artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2065 om et indre marked for digitale tjenester og om ændring af direktiv 2000/31/EF (forordning om digitale tjenester), at en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der består i at lagre information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for den lagrede information, forudsat at udbyderen ikke har konkret kendskab til den ulovlige aktivitet eller det ulovlige indhold eller straks tager skridt til at fjerne det ulovlige indhold eller hindre adgangen hertil, fra det øjeblik hvor udbyderen har fået kendskab til indholdet. Vurderingen af, om f.eks. en formidlingstjeneste kan ifalde strafansvar, baseres i øvrigt på de generelle regler om ansvar, herunder straffelovens regler om medvirken. Der foreslås ikke nogen ændringer af ansvarsforholdene for digitale formidlingstjenester. Medieombudsmandens kompetence over for digitale formidlingstjenester forudsætter således, at der vil kunne gøres et ansvar gældende efter de eksisterende regler.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et tidligere udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. januar til den 27. februar 2026 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Domstolsstyrelsen, Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Bistandsadvokaternes Landsforening, Børnerådet, Børns Vilkår, Center for Podcasting, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), DR, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Markedsføring, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere (DAOM), Danske Familieadvokater, Danske Medier, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Faglige Hus, Det Kriminalpræventive Råd, Digitalt Ansvar, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, DILEM (Danske Idebaserede Lokale Elektroniske Medier), DMJX, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Folketingets Ombudsmand, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forbundet for Influenter og Bloggere i Dansk Journalistforbund, Foreningen af lokale, fritstående, journalistiske internetmedier, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Fængselsforbundet, Gadejuristen, HK - Landsklubben Danmarks Domstole, HK - Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KFUK's sociale arbejde, KL, Kreativitet & Kommunikation, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen SIND, Medierådet for Børn og Unge, Nye Medier, Odense Retshjælp, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Pressenævnet, Producentforeningen, Publicistklubben, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rettighedsalliancen, Røde Kors, Rådet for Digital Sikkerhed, Samarbejdsforum for danske Lytter- og Seerorganisationer, SAML (Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet), Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TV 2, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Et udkast til lovforslag har endvidere i perioden fra den 2. september til den 29. september (28 dage) på ny været sendt i høring hos de ovennævnte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	De samlede statsfinansielle omkostninger ved lovforslaget vil sammenlagt udgøre 20,0 mio. kr. årligt (2026-pl) i 2027 og frem. Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for regioner eller kommuner. Forslaget om Medieombudsmanden vurderes desuden at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for Justitsministeriets myndigheder, der vil kunne afholdes inden for de eksisterende rammer. Forslagene om mulighed for at behandle visse private straffesager efter den forenklede proces og om udvidelse af anvendelsesområdet for straffelovens § 268, nr. 2, vurderes at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for Justitsministeriets myndigheder, der vil kunne afholdes inden for de eksisterende rammer.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Forslaget om afskaffelse af retsafgift for udlevering af visse kopier og udskrifter m.v. for massemedier vurderes at medføre positive økonomiske konsekvenser for massemedier omfattet af medieansvarsloven, da disse ikke længere vil skulle betale	Forslagene om ens regulering af massemedier udgivet under samme titel og om afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet vurderes at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for Pressenævnet, som finansieres af mediebranchen.

	retsafgift for udlevering af visse kopier og udskrifter m.v.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Forslaget om, at alternative medieaktører skal efterleve en ny ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik i § 9 vil kunne medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er vurderingen, at omkostningerne ved de administrative konsekvenser vil være under 4 mio. kr. årligt.
Administrative konsekvenser for borgerne	Forslaget om at etablere en medieombudsmand vil medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, som vil få lettere adgang til at opnå genoprejsning over for alternative medieaktører. Forslaget om afskaffelse af krav om anmeldelse af offentligt tilgængelige informationsdatabaser til Pressenævnet og Datatilsynet vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne. Forslaget om at indføre mulighed for at behandle visse private straffesager efter den forenklede procesvurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da det i flere sager bliver muligt at anvende den forenklede proces. Forslaget om at udvide straffelovens § 268, nr. 2, vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da flere sager vil blive undergivet betinget offentlig påtale.	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Efter det foreslåede §§ 15 og 16 vil Medieombudsmanden kunne føre og deltage i retssager mod digitale formidlingstjenester som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse i det omfang, der efter anden lovgivning vil kunne gøres et ansvar gældende over for digitale formidlingstjeneste inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester og om ændring af direktiv 2000/31/EF (forordning om digitale tjenester).	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Til § 1

Medieansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 914 af 11. august 2014, udgør i dag sammen med de presseetiske retningslinjer rammerne for de traditionelle massemedier. Alternative medieaktører er ikke underlagt samme medieansvarssystem. Der eksisterer ikke en dansk Medieombudsmand.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås med *§ 1, 1. pkt.,* at der oprettes en uafhængig offentlig Medieombudsmand.

Det vil medføre, at der oprettes en Medieombudsmandsinstitution, som er uafhængig af staten.

Det vil også medføre, at Medieombudsmanden som institution vil udgøre en del af den offentlige forvaltning og derfor som udgangspunkt vil være omfattet af reglerne i forvaltningsloven, offentlighedsloven og arkivloven.

Det vil bl.a. indebære, at Medieombudsmanden i forbindelse med behandlingen af en sag, hvor der træffes afgørelse, vil være underlagt forvaltningsloven og de forvaltningsretlige principper for sagsoplysning, herunder officialprincippet, hvorefter en sag skal oplyses tilstrækkeligt, før der træffes afgørelse, og regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning.

Medieombudsmandens forvaltning vil i øvrigt være omfattet af forvaltningsloven, hvilket f.eks. indebærer, at institutionen som udgangspunkt vil være underlagt forvaltningslovens regler om inhabilitet, vejledning og repræsentation, aktindsigt, tavshedspligt, digital kommunikation og krav om identifikation.

Hvad angår spørgsmålet om medieombudsmandens habilitet henvises til lovforslagets § 24, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Hvad angår forvaltningslovens regler om klagevejledning bemærkes, at det med lovforslagets § 14, stk. 5, foreslås, at Medieombudsmandens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Medieombudsmandens virksomhed vil dog kunne være omfattet af Folketingets Ombudsmands kompetence.

Hvad angår forvaltningslovens regler om digital kommunikation bemærkes, at det med lovforslagets § 25, stk. 1, foreslås, at Medieombudsmanden kan beslutte, at skriftlig kommunikation til og fra Medieombudsmanden om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt. Det foreslås med § 25, stk. 2, at Medieombudsmanden kan beslutte digital kommunikation, herunder anvise anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og identifikationsløsninger.

Det bemærkes, at medieombudsmanden derudover også vil skulle etablere en forretningsorden for sin virksomhed, som vil kunne regulere Medieombudsmandens virke yderligere, jf. lovforslagets § 10, og bemærkningerne hertil.

Det foreslåede § 1, 1. pkt., vil også indebære, at Medieombudsmanden i udøvelse af sit hverv er uafhængig. Kulturministeren vil således f.eks. ikke kunne pålægge Medieombudsmanden at optage en sag, afstå herfra eller nå til et bestemt resultat. Medieombudsmanden vil heller ikke være underlagt nogen myndigheders instruktionsbeføjelse, herunder Kulturministeriets.

Medieombudsmandens uafhængighed skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 2, hvorefter medieombudsmanden udpeges af et udpegningsorgan, og med den foreslåede § 6, hvorefter medieombudsmanden alene vil kunne afskediges af udpegningsorganet og kun af helbredsmæssige årsager, eller hvis den pågældende som følge af strafbart forhold, tjenesteforseelse eller mislighed vurderes uegnet til at forblive i stillingen.

Det foreslås i § 1, *2. pkt.,* at Medieombudsmanden har til formål at fremme almindelig redelighed i mediebilledet.

Den foreslåede bestemmelse er lovens formålsbestemmelse.

Medieombudsmandens formål vil gælde både i relation til traditionelle massemedier og alternative medieaktører. Medieombudsmanden vil dog kun have mulighed at træffe afgørelse om, at alternative medieaktører omfattet af den foreslåede § 11 har handlet i strid med god offentliggørelsesskik, jf. det foreslåede § 14, stk. 1. For så vidt angår de traditionelle massemedier vil medieombudsmanden kunne fremme almindelig redelighed ved at bidrage til den offentlige debat, jf. den foreslåede § 12, indbringe sager om god presseskik for Pressenævnet og massemedierne, jf. den foreslåede § 13, og ved at henstille, at der meddeles fri proces i sager, der er omfattet af Medieombudsmandens virksomhed, jf. den foreslåede § 17.

Til § 2

Der er ikke gældende regler om udpegning af en medieombudsmand.

Det foreslås i *§ 2, stk. 1,* at der oprettes et udpegningsorgan, som udpeger medieombudsmanden.

Det er hensigten, at udpegningsorganet vil skulle mødes efter behov og efter indkaldelse foretaget af Radio- og tv-næv-

nets sekretariat, som sekretariatsbetjener udpegningsorganet, jf. det foreslåede § 2, stk. 5.

Det foreslåede stk. 1 vil indebære, at udpegningsorganet etableres som en myndighed, der udgør en del af den offentlige forvaltning og derfor vil være omfattet af reglerne i forvaltningsloven, offentlighedsloven og arkivloven.

Det foreslås i § 2, *stk. 2,* at udpegningsorganet består af en landsdommer udpeget af landsretterne, en repræsentant udpeget af Danske Medier, en repræsentant udpeget af Dansk Journalistforbund, en repræsentant udpeget af Forbundet for Influenter og Bloggere i Dansk Journalistforbund, Rigsadvokaten, en advokat udpeget af Advokatrådet, Forbrugerombudsmanden, en jurist med særligt kendskab om medieområdet udpeget af Danske Universiteter og en repræsentant for offentligheden udpeget af Digitalt Ansvar og Medierådet for Børn og Unge.

For så vidt angår de medlemmer af udpegningsorganet, som skal udpeges af de nævnte institutioner og organisationer, vil det være op til institutionen eller organisationen, hvordan udpegningen skal foregå og hvem, der skal udpeges. Institutionerne og organisationerne vil også frit kunne udskifte den udpegede.

Rigsadvokaten og Forbrugerombudsmandens plads i udpegningsorganet vil tilfalde den til enhver tid siddende rigsadvokat og forbrugerombudsmand.

Det forudsættes, at Radio- og tv-nævnets sekretariat vil kontakte de organisationer og institutioner, der skal udpege medlemmer af udpegningsorganet, samt Rigsadvokaten og Forbrugerombudsmanden, når der opstår et behov for udpegningsorganets stillingtagen.

Det bemærkes, at de personer, der er i udpegningsorganet, ikke vil kunne lade sig repræsentere af andre i udpegningsorganet.

Det forudsættes, at hvis en af de organisationer, som efter det foreslåede skal udpege et medlem til udpegningsorganet, ophører med at eksistere, skal aftalekredsen bag den politiske aftale finde en ny organisation, der skal udpege et medlem til udpegningsorganet. I det tilfælde, at der ikke er tilstrækkelig tid til en lovændring i forbindelse med udpegningen af medieombudsmanden, vil udpegningen af medieombudsmanden skulle forestås af de resterende medlemmer af udpegningsorganet.

Det foreslås i § 2, *stk. 3,* at landsdommeren udpeget i medfør af stk. 2, nr. 1, er formand for udpegningsorganet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den landsdommer, som udpeges af landsretterne til udpegningsorganet, vil skulle fungere som formand for organet.

Der henvises endvidere til det foreslåede § 3, 2. pkt., hvormed landsdommeren som formand for udpegningsorganet vil have den afgørende stemme i tilfælde af stemmelighed.

Det foreslås i § 2, *stk. 4,* at udpegningsorganet offentliggør en beretning om udpegningen.

Det forudsættes, at beretningen vil indeholde informationer om udpegningsprocessen, herunder tidspunkt for ansøgningsopslaget, antal ansøgere m.v.

Det foreslås i § 2, *stk. 5,* at Radio- og tv-nævnets sekretariat sekretariatsbetjener udpegningsorganet.

Det vil medføre, at Radio- og tv-nævnets sekretariat vil skulle sekretariatsbetjene udpegningsorganet, herunder indkalde udpegningsorganet i forbindelse med besættelse eller eventuel afskedigelse af medieombudsmanden, eller hvis der opstår et andet behov.

Det forudsættes, at udpegningsorganet aflønnes efter gældende regler for aflønning af udvalg m.v. Udgifterne til aflønning afholdes inden for den afsatte ramme til Medieombudsmanden.

Det foreslås i § 2, *stk. 6,* at udpegningsorganet vedtager en forretningsorden.

Det forudsættes, at der i forretningsordenen bl.a. vil blive fastsat nærmere rammer for den praktiske nedsættelse af udpegningsorganet, sagsgang m.v. Det forudsættes desuden, at Radio- og tv-nævnets sekretariat udarbejder et udkast til forretningsordenen til udpegningsorganets vedtagelse.

Til § 3

Der er ikke gældende regler om, hvordan et udpegningsorgan skal udpege en medieombudsmand, hvis der ikke er enighed i udpegningsorganet.

Det foreslås med *§ 3, 1. pkt.,* at er der i udpegningsorganet ikke enighed om, hvem der skal udpeges som medieombudsmand, afgøres spørgsmålet ved afstemning med simpelt flertal.

Det vil betyde, at den person, som får flest stemmer i udpegningsorganet, vil blive udpeget som medieombudsmand.

Det forudsættes, at udpegningsorganet vil arbejde efter at udpege en person som medieombudsmand efter konsensus.

Det foreslås med § 3, *2. pkt.,* at ved stemmelighed er udpegningsorganets formands stemme afgørende. ¬

Det vil betyde, at såfremt der er lige mange stemmer på flere personer, vil udpegningsorganets formands stemme være

afgørende for, hvem der bliver udpeget som medieombudsmand.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at udpegningsorganet også vil kunne udpege en medieombudsmand i det tilfælde, hvor et eller flere medlemmer afstår fra at stemme.

Til § 4

Der er ikke gældende regler for, hvilken uddannelse en medieombudsmand skal have.

Det foreslås med *§ 4, 1. pkt.,* at medieombudsmanden skal have bestået juridisk kandidateksamen.

Bestemmelsen vil medføre, at udpegningsorganet kun vil kunne udpege en person som medieombudsmand, der her bestået juridisk kandidateksamen.

Det foreslås med *§ 4, 2. pkt.,* at medieombudsmanden skal besidde de faglige og personlige kvalifikationer, som er nødvendige for at varetage hvervet som medieombudsmand.

Det vil være op til udpegningsorganet at vurdere, om en person besidder de faglige og personlige kvalifikationer, som er nødvendige for at varetage hvervet som medieombudsmand. Det er tiltænkt, at udpegningsorganet skal have et relativt frit skøn til vurderingen.

Til § 5

Der er ikke gældende regler om varigheden af en medieombudsmands udpegningsperiode.

Det foreslås med *§ 5,* at medieombudsmanden udpeges for et tidsrum på op til 6 år uden mulighed for genudpegning.

Det vil betyde, at medieombudsmanden ikke vil kunne besidde stillingen i mere end 6 år.

Til § 6

Der er ikke gældende regler om afskedigelse af en medieombudsmand.

Det foreslås i *§ 6, stk. 1,* at medieombudsmanden kun kan afskediges af helbredsmæssige årsager, eller hvis den pågældende som følge af strafbart forhold, tjenesteforseelse eller mislighed af udpegningsorganet vurderes uegnet til at forblive i stillingen.

Hvorvidt der er tale om en afskedigelse begrundet i et strafbart forhold, tjenesteforseelse eller mislighed, som gør vedkommende uegnet til at forblive i stillingen, vil skulle vurderes i overensstemmelse med den almindelige disciplinære regel i § 28, stk. 1, 2. pkt., i lov om tjenestemænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 511 af 18. maj 2017 med senere ændringer.

Formålet med bestemmelsen er at sikre medieombudsmandens uafhængighed.

Det foreslås i § 6, *stk. 2,* at afskedigelse i medfør af stk. 1 forestås af udpegningsorganet.

Det forudsættes, at Radio- og tv-nævnets sekretariat vil indkalde udpegningsorganet, hvis der opstår behov for, at udvalget tager stilling til spørgsmålet om afskedigelse efter den foreslåede bestemmelse.

En afskedigelse af medieombudsmanden vil være en forvaltningsretlig afgørelse. Det vil bl.a. indebære, at udpegningsorganet vil skulle efterleve forvaltningsloven og de forvaltningsretlige principper for sagsoplysning, herunder officialprincippet, hvorefter en sag skal oplyses tilstrækkeligt, før der træffes afgørelse, og regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning.

Til § 7

Der er ikke gældende regler om en medieombudsmands opsigelsesvarsel.

Det foreslås med *§ 7, stk. 1,* at medieombudsmanden kan fratræde sit hverv med 6 måneders varsel til udgangen af en måned, jf. dog stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse vil medieombudsmanden som hovedregel have et opsigelsesvarsel på 6 måneder.

Det foreslås med § 7, *stk. 2,* at bestemmelsen i stk. 1 kan fraviges efter aftale mellem medieombudsmanden og udpegningsorganet.

Efter bestemmelsen kan der aftales en anden model for medieombudsmandens fratræden med udpegningsorganet. Herved gives mulighed for at aftale en fratrædelsesmodel, som f.eks. svarer til de sædvanlige rammer for kontrakts- eller åremålsansættelse af chefer i staten.

Til § 8

Der er ikke gældende regler om en medieombudsmands løn og øvrige ansættelsesvilkår.

Det foreslås med *§ 8,* at medieombudsmandens løn og øv-

rige ansættelsesvilkår fastsættes af udpegningsorganet i forbindelse med medieombudsmandens udpegning.

Med den forslåede bestemmelse vil udpegningsorganet skulle fastsætte medieombudsmandens løn og øvrige ansættelsesvilkår efter forhandling med denne.

Det forudsættes, at medieombudsmandens løn- og pensionsforhold og forhold for efterlevelag skal svare til de overenskomstfastsatte bestemmelser for akademikere i staten. Det forudsættes, at medieombudsmanden får en løn omtrentligt svarende til statens lønramme 38, idet det vurderes, at medieombudsmandens stillingsindhold, herunder ansvaret, vil være relativt sammenlignelige med stillinger indplaceret i lønramme 38.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets §§ 5, 6 og 7, som fastsætter medieombudsmandens udpegningsperiode og afskedigelsesvilkår. Derudover forudsættes medieombudsmanden i udgangspunktet ansat på vilkår, som svarer til overenskomstfastsatte vilkår for akademikere i staten.

Til § 9

Alternative medieaktører er ikke underlagt en ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik.

Det foreslås i *§ 9, stk. 1,* at alternative medieaktører omfattet af § 11 skal handle i overensstemmelse med god offentliggørelsesskik.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at alternative medieaktører, som er omfattet af den foreslåede § 11, vil skulle leve op til en ny ansvarsnorm om god offentliggørelsesskik. Ansvarsnormen vil kun gælde i sager, som Medieombudsmanden har kompetence i, jf. den foreslåede § 11. Det vil bl.a. indebære, at det vil være et krav, at det omhandlede indhold er udbredt til offentligheden. Ansvarsnormen vil således ikke finde anvendelse i tilfælde, hvor en alternativ medieaktør ikke eller endnu ikke har udbredt det omhandlede indhold til offentligheden. Når der er sket udbredelse til offentligheden, vil ansvarsnormen omfatte både indhold og den alternative medieaktørs handlemåde i forbindelse med frembringelsen af indholdet og udbredelsen af indholdet til offentligheden.

Den foreslåede ansvarsnorm om »god offentliggørelsesskik« skal forstås som standarden for den omhu, som en alternativ medieaktør med rimelighed kan forventes at udvise over for mediebrugere med hensyn til almindelig redelighed.

Det er hensigten, at Medieombudsmanden gennem sin praksis og de nærmere regler om god offentliggørelsesskik, jf. det foreslåede stk. 2, vil konkretisere den foreslåede ansvarsnorm om »god offentliggørelsesskik«. Medieombudsmanden vil herved få mulighed for at foretage en løbende normdannelse og videreudvikling af retstilstanden, som tager hensyn til den teknologiske udvikling og samfundsudviklingen.

Det foreslås i § 9, *stk. 2,* at Medieombudsmanden fastsætter nærmere regler om god offentliggørelsesskik.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden i forbindelse med fastsættelsen af nærmere regler om god offentliggørelsesskik vil søge inspiration i retningslinjerne for god presseskik og de etiske retningslinjer for influenter og bloggere. Det forudsættes desuden, at de nærmere regler om god offentliggørelsesskik udformes på en måde, som giver mulighed for, at Medieombudsmanden også kan forme udviklingen af ansvarsnormen gennem sin praksis.

Det forudsættes videre, at Medieombudsmanden vil fastsætte de nærmere regler om god offentliggørelsesskik hurtigst muligt efter etableringen af Medieombudsmanden. Endelig forudsættes det, at Medieombudsmanden løbende vil tilpasse de nærmere regler om god offentliggørelsesskik den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.

Til § 10

Der er ikke gældende regler om en medieombudsmands forretningsorden.

Det foreslås i *§ 10,* at Medieombudsmanden fastsætter en forretningsorden for institutionens virke.

Det vil indebære, at Medieombudsmanden vil få kompetence til selv at fastsætte sin forretningsorden i en bekendtgørelse.

Det forudsættes, at der i forretningsordenen vil blive fastsat regler om bl.a. Medieombudsmandens sagsbehandling.

Til § 11

Der er ikke gældende regler om en medieombudsmands kompetence over for alternative medieaktører.

Det foreslås i *§ 11, stk. 1,* at Medieombudsmanden over for større alternative medieaktører har kompetence i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når betingelserne i de foreslåede § 11, stk. 1, nr. 1-3, er opfyldt.

Ved »større alternative medieaktører« forstås medieaktører, der ikke er omfattet af medieansvarsloven, og som har en vis rækkevidde, f.eks. mindst 15.000 følgere, abonnenter m.v. på den platform, hvor indholdet er blevet udbredt til offentligheden.

Større alternative medieaktører vil både kunne være fysiske

og juridiske personer. Begrebet vil også kunne omfatte f.eks. en profil på en digital formidlingsplatform, der ikke er knyttet til én bestemt fysisk eller juridisk person. I så fald vil Medieombudsmandens påbud efter det foreslåede § 14, stk. 2, kunne gives til én eller flere fysiske eller juridiske personer, som har adgang til at offentliggøre indhold på den pågældende profil m.v.

Begrebet vil være platformsneutralt og vil således kunne omfatte f.eks. afsendere, der lever op til kriterierne i medieansvarslovens § 1, nr. 3, men som ikke er omfattet af medieansvarslovens anvendelsesområde, f.eks. fordi de ikke er tilmeldt Pressenævnet. Det vil også kunne omfatte f.eks. influenter, politikere og offentlige myndigheder m.v., som formidler indhold via digitale formidlingstjenester, samt bloggere og podcastere.

Begrebet vil desuden ikke være afgrænset til aktører, der udbreder digitalt indhold til offentligheden. I det omfang afsenderen af en fysisk udgivelse, ikke er omfattet af medieansvarsloven og lever op til kriteriet om rækkevidde, vil afsenderen udgøre en større alternativ medieaktør. Det gælder dog ikke, hvis den fysiske udgivelse er en bog.

Det vil være en betingelse for Medieombudsmandens kompetence, at indhold er udbredt til offentligheden. Medieombudsmanden vil således ikke have kompetence i sager, hvor der ikke er sket en offentliggørelse.

»Udbredelse til offentligheden« skal forstås i overensstemmelse med kriteriet om udbredelse til offentligheden i medieansvarslovens § 1, nr. 3. Det vil indebære, at alle principielt skal kunne få adgang til indholdet, evt. mod betaling. Adgangsbegrænsninger som f.eks. krav om medlemskab af en bestemt forening eller gruppe vil ikke i sig selv medføre, at indholdet vil falde uden for den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde. Adgangsbegrænsninger, der er begrundet i en særlig relation mellem afsenderen og modtagerne, vil dog medføre, at der ikke vil være tale om udbredelse til offentligheden. Det kan f.eks. være, hvis der er tale om udbredelse i en gruppe, der udelukkende består af afsenderens venner, familie eller ansatte.

I vurderingen af, om der er tale om udbredelse af indhold til offentligheden, vil der desuden kunne lægges vægt på antallet af personer, som faktisk har adgang til indholdet.

Det foreslås i § 11, stk. 1, *nr. 1,* at Medieombudsmanden over for større alternative medieaktører har kompetence i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når indholdet har karakter af nyhedsformidling eller anden formidling af faktuel karakter.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmandens kompetence i relation til større alternative medieaktører for det første afgrænses til indhold, der har karakter af nyhedsformidling eller anden formidling af faktuel karakter. Dette vil omfatte indhold, som har karakter af en form for nyhedsformidling eller anden formidling af kendsgerninger, der bringes eller viderebringes som faktuelle kendsgerninger. Det vil f.eks. kunne omfatte formidling og spredning af ubekræftede rygter, der formidles som værende faktuelt korrekte.

Det vil også omfatte indhold, som er faktuelt korrekt. Deling af et billede vedrørende en andens private forhold vil således f.eks. være omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvis delingen sker som led i nyhedsformidling eller anden formidling af kendsgerninger, der bringes eller viderebringes som faktuelle kendsgerninger.

Derimod vil meningstilkendegivelser og lignende holdningsbåret indhold ikke være omfattet, medmindre der samtidig, som led i offentliggørelsen, gives eller gengives oplysninger som har karakter af en form for nyhedsformidling eller anden formidling af kendsgerninger, der bringes eller viderebringes som faktuelle kendsgerninger.

Satirisk indhold eller indhold, som udgør ren underholdning, vil som udgangspunkt heller ikke være omfattet, men kan efter omstændighederne være det, hvis indholdet er egnet til at skabe tvivl om faktuelle kendsgerninger.

Endelig vil indhold, som falder under Forbrugerombudsmandens kompetence, ikke være omfattet.

Det foreslås i § 11, stk. 1, *nr. 2,* at Medieombudsmanden over for større alternative medieaktører har kompetence i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når indholdet har en særlig relation her til landet.

Indhold, der helt eller delvis er på dansk, vil som det klare udgangspunkt have en særlig relation her til landet. Dette udgangspunkt gælder dog ikke indhold, som er oversat til dansk.

For indhold, der ikke helt eller delvis er på dansk, eller som er oversat til dansk, vil der navnlig skulle lægges vægt på, om indholdet henvender sig særligt til danskere, personer, der befinder sig i Danmark, eller danske institutioner og virksomheder m.v. Det forhold, at afsenderen er dansk, eller at indholdet tilgås af mange danskere eller personer, der befinder sig i Danmark, vil ikke i sig selv medføre, at indholdet skal anses for at have en særlig relation her til landet.

Der vil kunne være tilfælde, hvor Medieombudsmanden ikke har kompetence over for en alternativ medieaktør, som er etableret i et andet land, selv om betingelserne i den foreslåede § 11 er opfyldt. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis EU-regler medfører, at en alternativ medieaktør kun er omfattet af reglerne i etableringslandet.

Det foreslås i § 11, stk. 1, *nr. 3,* at Medieombudsmanden kompetence over for større alternative medieaktører er afgrænset til indhold, der udbredes af alternative medieaktører, der er fyldt 15 år.

Det vil betyde, at det vil være en betingelse for Medieom-

budsmandens kompetence over for alternative medieaktører, at den alternative medieaktør er fyldt 15 år.

Den foreslåede bestemmelse vedrører alene alternative medieaktører, som er fysiske personer. Hvis den alternative medieaktør er en juridisk person, f.eks. et selskab, en forening eller lignende, vil det ikke være en betingelse for Medieombudsmandens kompetence, at den juridiske person har eksisteret i 15 år.

Det afgørende for Medieombudsmandens kompetence vil være den alternative medieaktørs alder på tidspunktet for udbredelsen af indholdet til offentligheden.

Det foreslås i § 11, *stk. 2,* at Medieombudsmanden endvidere under samme betingelser som nævnt i stk. 1 har kompetence over for øvrige alternative medieaktører i sager om indhold, der udbredes til offentligheden, når indholdet er af 1) alvorlig eller principiel karakter og 2) er nået bredt ud.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden også vil have kompetence over for alternative medieaktører, der ikke har den rækkevidde, som kræves efter det foreslåede stk. 1, når indholdet er af alvorlig eller principiel karakter og er nået bredt ud. Det afgørende for bestemmelsens anvendelse er dermed ikke selve aktøren, men det indhold, aktøren har offentliggjort.

I vurderingen af, om indholdet er af alvorlig karakter, vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om indholdet er egnet til at forårsage væsentlig skade, herunder økonomisk og fysisk skade samt skade af omdømme. Det skal i den forbindelse tillægges vægt, om indholdet er rettet mod eller i vid udstrækning tilgås af børn og unge.

I vurderingen af, om indholdet er af principiel karakter, vil der navnlig skulle lægges vægt på, om Medieombudsmandens stillingtagen til det vil være af generel samfundsmæssig betydning. Det vil være op til Medieombudsmanden at vurdere, hvornår dette er tilfældet.

I vurderingen af, om indholdet er nået bredt ud, vil der bl.a. kunne lægges vægt på, om indholdet har skabt stor debat, og om afsenderen er en kendt person. Det vil desuden kunne indgå i vurderingen, om afsenderen har annonceindtægter, idet det forudsættes, at sådanne afsendere generelt har en vis rækkevidde. Det bemærkes, at det således ikke vil være afgørende, om annonceindtægterne relaterer sig til det pågældende indhold.

Hvis indholdet er delt på flere forskellige platforme, skal der foretages en vurdering af, om indholdet samlet set er nået bredt ud.

Øvrige alternative medieaktører vil ligesom større alternative medieaktører både kunne være fysiske og juridiske personer. Begrebet vil også kunne omfatte f.eks. en profil på en digital formidlingsplatform, der ikke er knyttet til én bestemt fysisk eller juridisk person. I så fald vil Medieombudsmandens påbud efter det foreslåede § 14, stk. 2, kunne gives til én eller flere fysiske eller juridiske personer, som har adgang til at offentliggøre indhold på den pågældende profil m.v.

Til § 12

Der er ikke gældende regler om en medieombudsmands bidrag til den offentlige debat om den danske medievirkelighed.

Det foreslås i *§ 12, stk. 1,* at medieombudsmanden bidrager til den offentlige debat om den danske medievirkelighed.

Medieombudsmanden vil i medfør af den foreslåede bestemmelse skulle påtage sig en oplysende og debatfaciliterende rolle med henblik på bl.a. at præge normdannelsen i mediebilledet generelt samt drøfte spørgsmål eller enkeltsager af relevans for den danske medievirkelighed på tværs af formater og platforme.

Denne rolle vil kunne udføres på mange måder, herunder ved at udsende nyheder, der kan spænde vidt og f.eks. være orientering om større, afsluttede sager samt orientering om afholdelse af konferencer og andre arrangementer, ligesom medieombudsmanden også vil kunne deltage i diverse arrangementer.

Det foreslås i § 12, *stk. 2,* at Medieombudsmanden årligt offentliggør en beretning om sin virksomhed.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden i sin årlige beretning medtager sager og emner, som medieombudsmanden skønner er af almen interesse. Det forudsættes desuden, at Medieombudsmanden offentliggør sin beretning på sin hjemmeside.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at give offentligheden indblik i de sager og emner, som Medieombudsmanden tager op. Derudover vil beretningen også kunne bidrage til den offentlige debat.

Til § 13

Massemediernes indhold og handlemåde skal være i overensstemmelse med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 1. Det følger af § 34, stk. 2 og 3, at klager over overtrædelse af § 34, stk. 1, kan rettes til det pågældende massemedie selv eller direkte til Pressenævnet. Klager over DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser indgives dog til disse. Klagefristen er 12 uger efter offentliggørelsen. Indgives en klage til det pågældende massemedie, kan massemediets afgørelse senest 12 uger efter, at den er kommet frem til klageren, indbringes for Pressenævnet.

Det følger endvidere af medieansvarslovens § 43, stk. 1, at Pressenævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, der er i strid med god presseskik, jf. § 34.

Pressenævnets formand kan afvise klager, som åbenbart ikke hører under nævnets kompetence, eller som er åbenbart grundløse, og klager fra personer, virksomheder m.v., der er uden retlig interesse i det påklagede forhold, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 2.

Endelig kan Pressenævnets formand afvise sager, hvor klagefristen ikke er overholdt, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 3.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås med *§ 13, stk. 1, 1. pkt.,* at Medieombudsmanden kan indbringe sager om, hvorvidt en offentliggørelse i et massemedie er i strid med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 1, for det pågældende massemedie eller for Pressenævnet.

Medieombudsmanden vil både kunne indbringe sager på baggrund af henvendelser og på eget initiativ. Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke ændrer på den forurettedes mulighed for at indbringe sager for det pågældende massemedie eller for Pressenævnet i medfør medieansvarsloven.

I sager, der ikke omhandler DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser, jf. det foreslåede § 13, stk. 1, 2. pkt., vil det være op til Medieombudsmanden, om denne vil indbringe sagen direkte for Pressenævnet eller først for det pågældende massemedie.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden vil indbringe sager for massemedierne og Pressenævnet, der har væsentlig eller principiel betydning for almindelig redelighed. Medieombudsmanden vil i forbindelse med indbringelse af sager kunne argumentere for, hvorfor god presseskik er tilsidesat. Det vil dog være det pågældende massemedie eller Pressenævnet, der træffer afgørelse i sager indbragt af Medieombudsmanden, og de vil ikke være bundet af Medieombudsmandens argumentation.

Det bemærkes, at massemedierne og Pressenævnet som hidtil alene vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, der er i strid med god presseskik. Medieombudsmanden vil i udvælgelsen af sager, der indbringes for massemedierne og Pressenævnet, kunne lægge vægt på hensynet til almindelig redelighed. Massemedierne og Pressenævnet vil dog ikke kunne tage stilling til, om f.eks. en offentliggørelse er i strid med almindelig redelighed.

Det bemærkes endvidere, at det ikke vil være et krav, at Medieombudsmanden hører den forurettede forud for indbringelse af en sag for et massemedie eller Pressenævnet, eller at den forurettede samtykker til indbringelsen. Medieombudsmanden vil dog kunne foretage en sådan høring af den forurettede og undlade at indbringe en sag, hvis den forurettede ikke ønsker det.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 2, jf. lovforslagets § 35, nr. 4, hvorefter Pressenævnet ikke kan afvise sager, der indbringes for Pressenævnet af Medieombudsmanden, med henvisning til manglende retlig interesse. Der henvises herom til § 35, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse skal endvidere ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af medieansvarslovens § 44, stk. 2, jf. lovforslagets § 35, nr. 6, hvorefter der i sager, der er henvist til Pressenævnet af Medieombudsmanden, indhentes en udtalelse fra den forurettede, og den forurettedes navn kun nævnes i Pressenævnets afgørelser, hvis den forurettede har givet tilladelse til det. Der henvises herom til § 35, nr. 6, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås med § 13, stk. 1, *2. pkt.,* at sager om DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser indbringes for disse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden vil skulle indbringe sager om DR's, TV 2/DANMARK A/S' eller de regionale TV 2-virksomheders offentliggørelser for disse massemedier, og ikke direkte for Pressenævnet.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 13, stk. 3, hvorefter Medieombudsmanden vil kunne indbringe massemediernes afgørelser for Pressenævnet.

Det foreslås med § 13, *stk. 2,* at indbringelse af sager efter stk. 1 kan ske senest 12 uger efter offentliggørelsen.

Den foreslåede frist er ens med fristen i § 34, stk. 2, 2. pkt., i medieansvarsloven. Det vil bl.a. sige, at fristen ift. f.eks. genudsendelser og artikler m.v., der offentliggøres i en ændret form i forhold til tidligere offentliggørelse, beregnes fra den seneste udsendelse eller offentliggørelse.

Det foreslås i § 13, *stk. 3,* at Medieombudsmanden, senest 12 uger efter et massemedie har truffet afgørelse efter stk. 1, kan indbringe massemediets afgørelse for Pressenævnet.

Fristen i den foreslåede bestemmelse er ens med fristen i medieansvarslovens § 34, stk. 2, 3. pkt., hvorefter et masse-

medies afgørelse senest 12 uger efter, at den er kommet frem til klageren, kan indbringes for Pressenævnet. Bestemmelsen skal desuden ses i sammenhæng med foreslåede ændring af medieansvarslovens § 43, stk. 3, jf. lovforslagets § 35, nr. 5, hvorefter Pressenævnet vil afvise sager indbragt efter fristens udløb.

Til § 14

Der er ikke gældende regler om, at en medieombudsmand træffer afgørelse om god offentliggørelsesskik.

Det foreslås i *§ 14, stk. 1,* at Medieombudsmanden træffer afgørelse om, hvorvidt en alternativ medieaktør har handlet i strid med god offentliggørelsesskik.

Medieombudsmandens afgørelser i medfør af det foreslåede stk. 1 vil skulle træffes på baggrund af ansvarsnormen om »god offentliggørelsesskik«. Ansvarsnormen om »god offentliggørelsesskik« skal forstås som standarden for den omhu, som en alternativ medieaktør med rimelighed kan forventes at udvise over for mediebrugere med hensyn til almindelig redelighed, jf. den foreslåede § 9.

Afgørelser efter det foreslåede stk. 1 vil være afgørelser i forvaltningslovens forstand. Det betyder bl.a., at Medieombudsmanden i sin afgørelsesvirksomhed vil være underlagt forvaltningsloven og de forvaltningsretlige principper for sagsoplysning, herunder officialprincippet, hvorefter en sag skal oplyses tilstrækkeligt, før der træffes afgørelse. Der henvises til, at Medieombudsmanden som institution vil udgøre en del af den offentlige forvaltning, jf. lovforslagets § 1, 1. pkt., og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *§ 14, stk. 2, 1. pkt.,* at Medieombudsmanden kan påbyde alternative medieaktører at offentliggøre Medieombudsmandens afgørelser efter stk. 1.

Hvis en alternativ medieaktør ikke er en fysisk eller juridisk person, men f.eks. en profil på en digital formidlingstjeneste, kan påbud udstedes til fysiske eller juridiske personer, som har adgang til at offentliggøre indhold på den pågældende profil m.v. Det vil i den forbindelse ikke være en betingelse, at påbud udstedes til den eller de personer, der udbredte det indhold til offentligheden, som påbuddet omhandler. Påbuddet vil alene kunne angå offentliggørelse af Medieombudsmandens afgørelse på den profil m.v., som indholdet er offentliggjort fra.

Manglende overholdelse af Medieombudsmandens påbud vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder i medfør af den foreslåede § 30.

Det bemærkes, at hvis en person, der på tidspunktet for udstedelsen af et påbud efter den foreslåede bestemmelse havde adgang til at offentliggøre indhold på den pågældende profil m.v., efterfølgende mister denne adgang, uden at dette kan bebrejdes den pågældende, vil denne ikke kunne straffes for overtrædelse af påbuddet.

Det foreslås i § 14, stk. 2, *2. pkt.,* at Medieombudsmanden endvidere kan påbyde alternative medieaktører at offentliggøre et genmæle over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Ved »genmæle« forstås en tilkendegivelse fra den fysiske eller juridiske person eller, hvis den pågældende er død, dennes nærmeste pårørende, som oplysningerne omhandler. Påbud om offentliggørelse af et genmæle vil således forudsætte en anmodning herom fra en sådan person.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære en ret til at få bragt et genmæle, eller til at Medieombudsmanden udsteder et påbud om offentliggørelse af et genmæle. Det vil således være op til Medieombudsmanden, om en anmodning om genmæle skal føre til, at en alternativ medieaktør påbydes at offentliggøre genmælet.

Det vil være en betingelse for udstedelse af påbud, at de oplysninger, genmælet vedrører, er af faktisk karakter, og at de er egnede til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Ved »oplysninger af faktisk karakter« forstås udsagn, hvis rigtighed kan bevises eller modbevises. Meningstilkendegivelser vil således ikke være omfattet.

Det vil være en betingelse efter den foreslåede bestemmelse, at oplysningerne er egnede til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning. Dette vil f.eks. omfatte skade på omdømmet. Kravet om, at der skal være tale om skade af betydning, vil desuden medføre, at skade af mere bagatelagtig karakter ikke vil være omfattet.

Det vil ikke være et krav, at nogen faktisk er blevet påført økonomisk eller anden skade af betydning, men blot at de pågældende oplysninger er egnede til det.

Der vil ikke kunne gives påbud om offentliggørelse af et genmæle, hvis de oplysninger, genmælet vedrører, utvivlsomt er rigtige. Det vil være op til den alternative medieaktør at dokumentere, at dette er tilfældet.

Der foreslås ikke krav til genmælets indhold. Det forudsæt-

tes dog, at Medieombudsmanden alene vil påbyde alternative medieaktører at offentliggøre genmæler, eller dele heraf, der i alt væsentlighed er begrænset til de nødvendige faktiske oplysninger, og som ikke er retsstridige. Det bemærkes i denne sammenhæng, at Medieombudsmanden vil kunne påbyde en alternativ medieaktør at offentliggøre en del af et genmæle, jf. det foreslåede stk. 3.

Medieombudsmanden vil kunne vejlede personer, der anmoder om, at en alternativ medieaktør påbydes at offentliggøre et genmæle, om, hvordan genmælet kan udformes. Medieombudsmanden vil ikke kunne bestemme, hvordan genmælet udformes, men det vil være op til Medieombudsmanden, om denne vil imødekomme en anmodning om, at en alternativ medieaktør påbydes at offentliggøre et genmæle.

Påbud efter det foreslåede stk. 2, 2. pkt., vil ligesom afgørelser efter det foreslåede stk. 2 være afgørelser i forvaltningslovens forstand.

Det foreslås i § 14, stk. 2, *3. pkt.,* at offentliggørelse skal ske uden kommenterende tilføjelser.

Den foreslåede bestemmelse vil både gælde offentliggørelse af Medieombudsmandens afgørelser efter det foreslåede § 14, stk. 1, jf. stk. 2, 1. pkt., og offentliggørelse af genmæler, jf. stk. 2. 2. pkt.

Det foreslås i § 14, *stk. 3,* at Medieombudsmanden kan fastsætte indhold, form og placering for offentliggørelser efter stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden vil kunne bestemme, at en afgørelse efter det foreslåede § 14, stk. 1, eller et genmæle skal offentliggøres i sin helhed, eller at det kun er dele heraf, der skal offentliggøres efter stk. 2. Medieombudsmanden vil desuden kunne fastsætte, at afgørelsen eller genmælet skal offentliggøres på en bestemt måde, herunder på en bestemt platform og et bestemt tidspunkt.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden vil bruge den foreslåede bestemmelse til i videst muligt omfang at sikre, at afgørelser efter det foreslåede § 14, stk. 1, og genmæler, udbredes i et omfang, som står mål med den offentliggørelse, som afgørelsen eller genmælet relaterer sig til.

Det foreslås i § 14, *stk. 4,* at Medieombudsmanden offentliggør sine afgørelser efter stk. 1.

Offentliggørelsen vil f.eks. kunne ske på Medieombudsmandens hjemmeside. Det bemærkes, at offentliggørelse af Medieombudsmandens afgørelser vil kunne bidrage til den offentlige debat om den danske medievirkelighed, jf. det foreslåede § 12, stk. 1.

Det foreslås i § 14, *stk. 5,* at Medieombudsmandens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det vil betyde, at Medieombudsmanden er øverste administrative instans.

Bestemmelsen vil ikke være til hinder for, at Medieombudsmandens afgørelser kan indbringes for domstolene. Bestemmelsen vil heller ikke være til hinder for, at der både indgives klage til Medieombudsmanden og anlægges sag ved domstolene.

Det bemærkes, at indbringelse af en sag for domstolene ikke vil have opsættende virkning i forhold til afgørelser truffet af Medieombudsmanden.

Til § 15

Det er som udgangspunkt anklagemyndigheden, der fører sager, hvor der rejses offentlig tiltale. Udførelsen af tiltalen kan dog i visse tilfælde overlades til andre. F.eks. overlades udførelsen af tiltalen for overtrædelse af markedsføringsloven til Forbrugerombudsmanden, hvis denne begærer dette, jf. markedsføringslovens § 32, stk. 6.

Der kan som udgangspunkt ikke ske offentlig påtale i straffesager, der er undergivet privat påtale. Det samme gælder sager, der er undergivet betinget offentlig påtale, hvis den forurettede ikke har anmodet om, at der sker offentlig påtale.

Det følger dog af retsplejelovens § 727, stk. 2, 1. pkt., at offentlig påtale af en lovovertrædelse, der er henvist til privat forfølgning, kan ske, hvis almene hensyn kræver det. Det følger endvidere af § 727, stk. 2, 2. pkt., at 1. pkt. ikke gælder, hvis der er afsagt dom i en privat straffesag om overtrædelsen, eller hvis retten til privat påtale vedrørende en overtrædelse, der er undergivet betinget offentlig påtale, alene følger af, at handlingen ikke kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder, jf. § 726, 1. pkt.

Det fremgår af Østre Landsrets dom af 6. juni 2001, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 2001, s. 2149, at det i medfør af retsplejelovens § 727, stk. 2, 1 pkt., tilkommer anklagemyndigheden at vurdere, hvorvidt almene hensyn kræver påtale af lovovertrædelser, der er undergivet privat påtale.

Tiltalerejsning i en sag, der er henvist til privat forfølgning, anses i praksis for en tilkendegivelse af, at anklagemyndigheden vurderer, at almene hensyn kræver offentlig påtale.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.7.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *§ 15, stk. 1,* at hvis der rejses offentlig tiltale for overtrædelse af straffelovens 27. kapitel som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelser eller for overtrædelse af denne lovs § 30, overlades udførelsen af tiltalen til Medieombudsmanden, hvis denne begærer dette.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte alternative medieaktørers offentliggørelser, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11.

At bestemmelsen omfatter overtrædelser af straffelovens 27. kapitel begået som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse indebærer, at bestemmelsen ikke vil være afgrænset til sager, der rejses mod alternative medieaktører. I det omfang, der kan gøres et strafansvar gældende mod andre som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser, f.eks. den digitale formidlingstjeneste, der er gjort brug af i forbindelse med offentliggørelsen, vil bestemmelsen også omfatte sådanne sager.

Bestemmelsen vil desuden både omfatte indholdet af det offentliggjorte og de handlinger, der har ledt op til offentliggørelsen. Beror en offentliggørelse f.eks. på oplysninger, der er fremskaffet ved overtrædelse af straffelovens § 263, vil denne overtrædelse således være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Bestemmelsen vil både omfatte sager, der er undergivet offentlig påtale og betinget offentlig påtale, hvis der rejses offentlig tiltale. Bestemmelsen vil også omfatte sager, der er undergivet privat påtale, hvis der rejses offentlig tiltale i medfør af retsplejelovens § 727, stk. 2. Det bemærkes, at den forurettede i sager undergivet betinget offentlig påtale ikke vil kunne vælge, om udførelsen af tiltalen skal foretages af anklagemyndigheden eller Medieombudsmanden. Udførelsen af tiltalen vil således skulle overlades til Medieombudsmanden, hvis denne begærer dette.

Hvis Medieombudsmanden indgiver anmeldelse om en overtrædelse, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse, forudsættes det, at Medieombudsmanden vil tilkendegive i anmeldelsen, om denne ønsker at overtage udførelsen af tiltalen. Ønsker Medieombudsmanden at overtage udførelsen af sagen, vedlægges desuden et udkast til et anklageskrift. Det bemærkes, at dette vil svare til Forbrugerombudsmandens praksis i sager, hvor Forbrugerombudsmanden kan overtage udførelsen af tiltalen, jf. markedsføringslovens § 32, stk. 6.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke vil være afgrænset til sager, hvor Medieombudsmanden har indgivet anmeldelse til politiet.

Modtager politiet en anmeldelse fra andre end Medieombudsmanden i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse, forudsættes det, medmindre anmeldelsen kan afvises som åbenbart grundløs, at sagen forelægges for Medieombudsmanden med henblik på en vurdering af, om der foreligger et strafbart forhold, samt at Medieombudsmanden evt. udarbejder udkast til et anklageskrift.

Med henblik på at sikre en ensartet praksis i sagerne omfattet af den foreslåede bestemmelse forudsættes det, at tiltale som udgangspunkt ikke rejses, uden at Medieombudsmanden har givet tilslutning hertil.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 34, nr. 1, hvor det foreslås, at Rigsadvokaten kan beskikke medieombudsmanden og ansatte hos Medieombudsmanden til at varetage udførelsen af straffesager for byretten og landsretten, som er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Medieombudsmanden og dennes ansatte vil være underlagt de samme grundlæggende strafferetlige principper som anklagemyndigheden, når Medieombudsmanden udfører opgaver, som ellers ville være blevet udført af anklagemyndigheden.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse udelukkende angår udførelsen af tiltalen. Det vil således fortsat være anklagemyndigheden, der har påtalekompetencen og dermed beslutter, om der er grundlag for at rejse tiltale.

Endelig bemærkes det, at det vil være op til Medieombudsmanden, om denne vil anmode om overladelse af udførelsen af tiltalen i sager, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse. Medieombudsmanden vil i den forbindelse bl.a. kunne lægge vægt på, om tiltalen i en sag mest hensigtsmæssigt udføres af Medieombudsmanden eller anklagemyndigheden, herunder under hensyntagen til om der er tale om en sag, hvor Medieombudsmandens særlige kendskab til området tilsiger, at Medieombudsmanden udfører tiltalen.

Det foreslås i § 15, *stk. 2,* at Medieombudsmanden i sager om overtrædelse af straffelovens 27. kapitel som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, der er undergivet privat påtale, kan bestemme, at almene hensyn kræver offentlig påtale, jf. retsplejeloven § 727, stk. 2, 1. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at anklagemyndigheden vil være bundet af Medieombudsmandens vurdering af, om almene hensyn kræver offentlig påtale, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2, 1. pkt. Har Medieombudsmanden ikke givet anklagemyndigheden besked om Medieombuds-

mandens vurdering, vil kompetencen fortsat ligge hos anklagemyndigheden. Det vil desuden fortsat være anklagemyndigheden, der vurderer, om der i øvrigt er grundlag for at rejse tiltale.

Til § 16

Det følger af retsplejelovens § 252, stk. 1, at tredjemand, der har en retlig interesse i udfaldet af en sag, kan indtræde i sagen til støtte for en af parterne.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 252, stk. 2, at hvis afgørelsen af sagens retsspørgsmål har væsentlig betydning for den offentlige forvaltnings behandling af samme spørgsmål eller spørgsmål af samme art, kan vedkommende myndighed på tilsvarende måde indtræde i sagen, hvis det kan ske uden væsentlig ulempe for sagens behandling, samt at retten, efter at parterne har haft adgang til at udtale sig, ved henvendelse til vedkommende myndighed kan give denne lejlighed til at indtræde i sagen.

Det følger af retsplejelovens § 254 c, stk. 1, at gruppesøgsmål føres af en grupperepræsentant på gruppens vegne. Gruppererepræsentanten udpeges af retten. Som gruppererepræsentant kan udpeges et medlem af gruppen, en forening, privat institution eller anden sammenslutning, når søgsmålet falder inden for rammerne af sammenslutningens formål, eller en offentlig myndighed, der ved lov er bemyndiget til det.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *§ 16, 1. pkt.,* at Medieombudsmanden efter reglerne i retsplejelovens §§ 252 og 254 c kan indtræde i og som gruppererepræsentant føre sager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte alternative medieaktørers offentliggørelser, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11.

Bestemmelsen vil ikke være afgrænset til sager, der rejses mod alternative medieaktører. I det omfang, der kan anlægges en sag mod andre som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser, f.eks. den digitale formidlingstjeneste, der er gjort brug af i forbindelse med offentliggørelsen, vil bestemmelsen også omfatte sådanne sager.

Bestemmelsen vil desuden både omfatte indholdet af det offentliggjorte og de handlinger, der har ledt op til offentliggørelsen. Beror en offentliggørelse f.eks. på oplysninger, der er fremskaffet ved overtrædelse af straffelovens § 263, vil denne overtrædelse således være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i § 16, *2. pkt.,* at Medieombudsmanden desuden kan møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor Medieombudsmanden optræder som mandatar, jf. retsplejelovens § 260, stk. 8.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 34, nr. 3, hvor det foreslås at indsætte et nyt stk. 8 i retsplejelovens § 260, hvorefter justitsministeren kan tillade, at medieombudsmanden og dennes ansatte kan møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor Medieombudsmanden optræder som mandatar.

Til § 17

Det følger af retsplejelovens § 325, stk. 1, at der efter ansøgning kan meddeles en person, der opfylder de økonomiske betingelser efter stk. 2-5, og som ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, fri proces efter reglerne i §§ 327 og 328.

Det følger desuden af § 329, at uden for de tilfælde, der er nævnt i § 325, jf. §§ 327 og 328, kan justitsministeren efter ansøgning meddele en part fri proces, når særlige grunde taler for det. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation. Afslås fri proces, kan afslaget påklages til Procesbevillingsnævnet inden 4 uger efter, at ansøgeren har fået meddelelse om afslaget.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.2.1.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås med *§ 17,* at Medieombudsmanden kan henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af Medieombudsmandens virksomhed.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden vil henstille fri proces i sager, som har en væsentlig samfundsmæssig betydning, eller som er særligt indgribende for den forurettede part.

Meddelelse af fri proces vil være betinget af, at de almindelige betingelser herfor i retsplejelovens kapitel 31 er opfyldt. Der vil kunne gives fri proces efter retsplejelovens §§ 328 og 329, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Civilstyrelsen vil kunne tillægge Medieombudsmandens henstilling vægt, ved vurderingen af, hvorvidt betingelserne

om fri proces er opfyldt, eksempelvis ved vurderingen af, om der er rimelig grund til at føre proces, jf. retsplejelovens § 328, stk. 1, eller om særlige grunde i øvrigt taler for at meddele fri proces, jf. § 329. Da Medieombudsmanden forudsættes kun at henstille til fri proces i sager, som har en væsentlig samfundsmæssig betydning, eller som er særligt indgribende for den forurettede part, vil henstillingen normalt kunne være et vægtigt moment i vurderingen.

Det bemærkes, at meddelelse af fri proces efter retsplejelovens § 328 vil være betinget af, at de økonomiske betingelser i retsplejelovens § 325 er opfyldt. Dette er ikke tilfældet ved fri proces efter retsplejelovens § 329.

Kompetencen vil ikke være afgrænset til sager vedrørende en bestemt aktørgruppe og vil således f.eks. omfatte forhold vedrørende alternative medieaktører, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11, massemedier og digitale formidlingstjenester.

Til § 18

Der er ikke gældende regler om henvendelser til en medieombudsmand.

Det foreslås i *§ 18, stk. 1,* at henvendelser om, at alternative medieaktører har handlet i strid med god offentliggørelsesskik, og anmodninger om, at Medieombudsmanden påbyder alternative medieaktører at offentliggøre et genmæle, indgives til Medieombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at henvendelser om, at alternative medieaktører har handlet i strid med god offentliggørelsesskik, og anmodninger om, at Medieombudsmanden påbyder alternative medieaktører at offentliggøre et genmæle, skal indgives til Medieombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte alternative medieaktørers offentliggørelser, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11.

Bestemmelsen vil desuden både omfatte indholdet af det offentliggjorte og de handlinger, der har ledt op til offentliggørelsen. Beror en offentliggørelse f.eks. på oplysninger, der er fremskaffet ved overtrædelse af straffelovens § 263, vil denne overtrædelse således være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i § 18, *stk. 2*, at henvendelser efter stk. 1 skal være navngivne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Medieombudsmanden ikke vil kunne behandle en anonym henvendelse.

Bestemmelsen vil imidlertid ikke være til hinder for, at Medieombudsmanden vil kunne overveje, om der skal rejses en sag af egen drift på baggrund af en anonym henvendelse. I sagens natur vil den anonyme henvender ikke kunne underrettes om resultatet af Medieombudsmandens overvejelser.

Til § 19

Det foreslås i *§ 19, stk. 1, 1. pkt.,* at Medieombudsmanden afgør, om en henvendelse efter § 18, stk. 1, giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Med den foreslåede bestemmelse vil Medieombudsmanden kunne undlade at behandle en sag, hvis Medieombudsmanden ikke finder tilstrækkelig anledning til at undersøge sagen. Det vil være op til Medieombudsmanden at vurdere hvilke sager, der giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse, og der vil ikke være en ret til at få en henvendelse behandlet. Relevante momenter i Medieombudsmandens vurdering vil for eksempel kunne være, hvis resultatet af en undersøgelse vurderes at have begrænset virkning, eller hvis der allerede er en undersøgelse af tilfældet i gang.

Det forventes, at Medieombudsmanden vil gøre brug af den foreslåede bestemmelse i forbindelse med prioritering af Medieombudsmandens ressourcer. Dermed vil Medieombudsmanden kunne koncentrere sig om de sager, der ud fra lovens formål er de mest væsentlige.

Det foreslås i § 19, stk. 1*, 2. pkt.,* at Medieombudsmanden i forbindelse med en afgørelse efter 1. pkt. er undtaget forvaltningslovens kapitel 5, 6 og 7.

Det foreslåede vil medføre, at Medieombudsmanden ikke vil være forpligtet til at efterleve forvaltningslovens regler om partshøring, retten til at afgive udtalelse, begrundelse m.v. og klagevejledning. Hensynet vil være at sikre, at Medieombudsmandens ressourcer kan anvendes til de sager, der ud fra lovens formål er de mest væsentlige.

Det foreslås i § 19, *stk. 2,* at Medieombudsmanden afviser sager, som åbenbart ikke hører under Medieombudsmandens virksomhed, eller som er åbenbart grundløse.

Det foreslåede stk. 2 vil indebære, at Medieombudsmanden ikke kan behandle sager, som åbenbart ikke hører under Medieombudsmandens virksomhed, eller som er åbenlyst grundløse. Vurderingen vil skulle foretages af Medieombudsmanden. Der vil ikke være tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand, da det vil vedrøre sager, som ikke vil kunne behandles på en meningsfuld måde, fordi det f.eks. drejer sig om spam-mails eller mails uden forståeligt indhold.

Til § 20

Det foreslås med *§ 20*, *1. pkt.,* at Medieombudsmanden kan optage en sag om god offentliggørelsesskik til behandling af egen drift.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden af egen drift kan behandle en sag om, hvorvidt en alternativ medieaktør har handlet i strid med god offentliggørelsesskik. Det forudsættes, at Medieombudsmanden vil prioritere sager, som er af væsentlig eller principiel betydning.

Det bemærkes, at Medieombudsmanden ikke vil kunne optage en sag om offentliggørelse af et genmæle af egen drift.

Medieombudsmanden vil som institution udgøre en del af den offentlige forvaltning, jf. lovforslagets § 1, 1. pkt., og bemærkningerne hertil. Medieombudsmanden vil i henhold hertil bl.a. være underlagt de forvaltningsretlige principper for sagsoplysning, herunder officialprincippet, hvorefter en sag skal oplyses tilstrækkeligt, før der træffes afgørelse i en sag.

I henhold til de almindelige forvaltningsretlige principper om sagsoplysning vil Medieombudsmanden godt kunne træffe afgørelse i en sag uden partshøring af forurettede, hvis Medieombudsmanden ikke kan finde frem til forurettede. Det vil heller ikke være en betingelse for Medieombudsmandens videre behandling af sagen, at den eller de forurettede samtykker hertil. Medieombudsmanden vil dog kunne undlade at fortsætte behandlingen af en sag, hvis den eller de forurettede ikke ønsker, at Medieombudsmanden behandler sagen.

Det foreslås med § 20, *2. pkt.,* at forurettedes navn kun nævnes i afgørelsen, hvis forurettede har givet tilladelse hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at hvis der er en forurettet person, må dennes navn kun nævnes i afgørelsen, hvis den forurettede har givet tilladelse hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil beskytte den forurettede fra mod sin vilje at få offentliggjort sit navn, men vil ikke beskytte den forurettede mod at kunne blive identificeret ud fra sagens øvrige oplysninger.

En tilladelse fra den forurettede vil til enhver tid kunne tilbagekaldes ved, at den forurettede tager kontakt til Medieombudsmanden. Der vil ikke gælde særlige formalitetskrav til en tilbagekaldelse af en tilladelse.

Den foreslåedes bestemmelse skal desuden ses i sammenhæng med den foreslåede § 21, hvorefter den forurettedes navn er fortroligt i sager omfattet af det foreslåede § 14, stk. 1, hvis den forurettedes navn ikke nævnes i afgørelsen.

Til § 21

Det foreslås med *§ 21,* at i sager omfattet af § 14, stk. 1, hvor forurettedes navn ikke nævnes i afgørelsen, er forurettedes navn fortroligt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at i tilfælde, hvor den forurettedes navn ikke nævnes i en afgørelse omfattet af det foreslåede § 14, stk. 1, hvorefter Medieombudsmanden træffer afgørelse om, hvorvidt en alternativ medieaktør har handlet i strid med god offentliggørelsesskik, vil den forurettedes navn være undtaget fra retten til aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 35, hvorefter pligten til at meddele oplysninger er begrænset af særlige bestemmelser om tavshedspligt fastsat ved lov eller med hjemmel i lov for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv. Dette vil både gælde, hvor navnet ikke nævnes i medfør af det foreslåede § 20, 2. pkt., og i andre tilfælde, hvor den forurettedes navn ikke er nævnt i afgørelsen.

At navnet er fortroligt udelukker ikke en berettiget videregivelse af navnet efter bestemmelserne herom i forvaltningsloven.

Der lægges med forslaget op til at beskytte forurettede mod uønsket offentlig opmærksomhed i en sårbar situation og sikre hensynet til privatlivets fred.

Til § 22

Det foreslås med *§ 22,* at medieombudsmanden ansætter og afskediger sine medarbejdere.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at medieombudsmanden selv vil skulle træffe beslutning om ansættelse og afskedigelse af personale. Det vil også betyde, at medieombudsmanden selv vil skulle træffe beslutning om institutionens organisation og om prioritering af de tildelte midler i den forbindelse.

Det forudsættes, at medieombudsmandsinstitutionen vil skulle have et vist kendskab til mediebranchen, herunder indsigt i journalistisk og redaktionelt arbejde.

Til § 23

Det foreslås med *§ 23*, at medieombudsmanden kan bestemme, at en af medarbejderne midlertidigt skal udøve medieombudsmandens funktioner.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at medieombudsmanden selv vil kunne bestemme omfanget af delegation til en medarbejder og de nærmere vilkår herfor, herunder

perioden for delegationen. Delegationen vil dog ikke kunne gøres permanent. Det forudsættes, at arbejdet i medieombudsmandsinstitutionen tilrettelægges således, at medieombudsmanden personligt kan tage stilling til grundlæggende afgørelser og følge den almindelige praksis, også selv om medieombudsmanden ikke inddrages i hver eneste sag.

Delegationsadgangen vil gælde sagernes forberedelse og afgørelse samt udøvelse af medieombudsmandens beføjelser.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden skulle anvendes i tilfælde, hvor medieombudsmanden vurderes at være inhabil i en konkret sag. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 24 og bemærkningerne hertil.

Til § 24

Det foreslås i *§ 24, stk. 1,* at foreligger der i en sag omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om medieombudsmandens upartiskhed, offentliggøres dette.

Den foreslåede bestemmelse skal forstås i lyset af de almindelige forvaltningsretlige regler om habilitet. Det betyder bl.a., at medieombudsmanden som udgangspunkt vil være inhabil ift. behandlingen af en bestemt sag, hvis medieombudsmanden selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om medieombudsmandens upartiskhed. Det følger dog af forvaltningslovens § 4, stk. 1, at dette udgangspunkt ikke gælder, hvis det ville være umuligt eller forbundet med væsentlige vanskeligheder eller betænkelighed at lade en anden træde i den pågældendes sted under sagens behandling.

Hensigten med den foreslåede bestemmelse er at fastsætte en procedure, der sikrer transparens, i tilfælde omfattet af forvaltningslovens § 4, stk. 1.

Bestemmelsen vil medføre, at i de tilfælde, hvor medieombudsmanden anses for speciel inhabil i en konkret sag rejst for Medieombudsmanden, men hvor substitution ikke er mulig, offentliggøres dette f.eks. på Medieombudsmandens hjemmeside. Medieombudsmanden vil i denne situation ikke være afskåret fra at behandle sagen, jf. forvaltningslovens § 4, stk. 1.

Bestemmelsen forventes benyttet i de tilfælde, hvor medieombudsmanden i sine tidligere hverv har deltaget i en sagsbehandling eller har en personlig interesse i sagen, f.eks. i sager, hvor et nært familiemedlem eller ven er involveret.

Anses medieombudsmanden for speciel inhabil, kan den foreslåede § 23 finde anvendelse, hvorefter medieombudsmanden kan delegere kompetencen til at behandle sager til sine medarbejdere. Anses medarbejderen også for inhabil, vil det også skulle offentliggøres.

Det foreslås i § 24, *stk. 2,* at medieombudsmanden kun må have hverv i offentlige eller private virksomheder, foretagender eller institutioner, som er forenelige med hvervet som medieombudsmand.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at medieombudsmanden i sin embedsperiode vil være afskåret fra at have en bibeskæftigelse, som er uforeneligt med hvervet som medieombudsmand. Dette med henblik på, at der ikke som følge af sådan bibeskæftigelse kan sås tvivl om medieombudsmandens upartiskhed.

Hvis medieombudsmanden finder det nødvendigt med en ekstern vurdering af, hvorvidt et hverv er foreneligt med hvervet som medieombudsmand, vil denne kunne anmode om udpegningsorganets vurdering. Medieombudsmanden vil være bundet af udpegningsorganets vurdering.

Til § 25

Det foreslås i *§ 25, stk. 1,* at Medieombudsmanden kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Medieombudsmanden om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Medieombudsmanden vil kunne fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation vil skulle foregå digitalt. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at henvendelser, der ikke indgives digitalt, vil blive afvist, medmindre borgeren har anmodet om og modtaget dispensation fra kravet om, at skriftlig kommunikation vil skulle foregå digitalt.

Det foreslås i § 25, *stk. 2,* at Medieombudsmanden kan beslutte digital kommunikation, herunder anvise anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og identifikationsløsninger.

Med den foreslåede bestemmelse vil Medieombudsmanden kunne beslutte, at f.eks. indsendelse af henvendelser om, at alternative medieaktører har handlet i strid med god offentliggørelsesskik, og anmodninger om, at Medieombudsmanden påbyder alternative medieaktører at offentliggøre et genmæle, skal ske via bestemte it-systemer, særlige digitale formater og ved brug af digital signatur. Borgere og virksomheder m.v. vil af Medieombudsmanden skulle anvises, hvilket it-system m.v., der vil skulle anvendes.

Til § 26

Det foreslås i *§ 26, stk. 1,* at staten yder et årligt tilskud til drift af Medieombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden vil blive finansieret af et årligt statsligt driftstilskud.

Driftstilskuddet vil skulle anvendes i henhold til formålet med Medieombudsmanden, hvilket også ville skulle fremgå af det bevillingsbrev, som fastsætter tilskudsvilkårene for Medieombudsmanden.

Det foreslås i § 26, *stk. 2,* at kulturministeren fører et økonomisk tilsyn med tilskuddets anvendelse inden for formålet og kan påtale herom.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kulturministeren vil skulle føre et økonomisk tilsyn med, at tilskuddet til Medieombudsmanden anvendes sparsommeligt og til formålet. Kulturministeren vil kunne påtale over for Medieombudsmanden, såfremt ministeren som led i det økonomiske tilsyn konstaterer, at tilskudsvilkårene ikke overholdes.

Det bemærkes, at kulturministeren derudover fortsat vil kunne føre et almindeligt ulovbestemt sektortilsyn. Det indebærer, at ministeren vil kunne påtale, hvis der foregår ulovligheder i sagsbehandlingen eller økonomiske uregelmæssigheder, men ministeren vil ikke kunne instruere eller sanktionere Medieombudsmanden.

Til § 27

Det foreslås i *§ 27, 1. pkt.,* at Medieombudsmandens regnskabsår er kalenderåret.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Medieombudsmandens regnskabsår vil være kalenderåret. Dermed vil der være sammenfald mellem tilskudsperiode og regnskabsperiode, da tilskudsperioden følger af kalenderåret.

Det foreslås i § 27, *2. pkt.,* at overskud eller underskud overføres til efterfølgende regnskabsår.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Medieombudsmanden vil kunne overføre et eventuelt over- eller underskud til efterfølgende regnskabsår, forudsat overskuddet anvendes i efterfølgende regnskabsår i henhold til formålet med Medieombudsmanden. Herved sidestilles Medieombudsmanden med tilskudsmodtagere, der er omfattet af lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Til § 28

Det foreslås i *§ 28, stk. 1*, at Medieombudsmanden indsender et årsregnskab efter årsregnskabslovens principper til kulturministeren og offentliggør årsregnskabet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden vil skulle indsende et årsregnskab efter årsregnskabslovens principper til kulturministeren og offentliggøre årsregnskabet.

Den foreslåede bestemmelse vil skulle sikre åbenhed om Medieombudsmandens virksomhed.

Det foreslås i § 28, *stk. 2,* at årsregnskabet skal være underskrevet af medieombudsmanden.

Det foreslås i § 28, *stk. 3,* at årsregnskabet revideres af en godkendt revisor i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

God revisionsskik skal forstås som fastlagt i § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en godkendt revisor skal revidere Medieombudsmandens årsregnskab. Medieombudsmanden vil dermed blive sidestillet på dette område med andre selvejende institutioner oprettet ved lov på Kulturministeriets område, der er omfattet af lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, herunder Team Danmark, Anti Doping Danmark, Kulturens Analyseinstitut og Nimbi - Danmarks Institut for Spiludvikling.

Bestemmelsen vil medføre, at Medieombudsmandens regnskab vil være undtaget fra Rigsrevisionens revision efter rigsrevisorlovens § 2. Med den foreslåede bestemmelse vil Rigsrevisionen have mulighed for at gennemføre en større undersøgelse og afgive en beretning om Medieombudsmanden til Statsrevisorerne, men Medieombudsmandens regnskab vil ikke indgå i Rigsrevisionens årlige revisioner af regnskaber, regeloverholdelse og forvaltning og dermed heller ikke i de årlige beretninger til Statsrevisorerne om revisionsresultaterne.

Til § 29

Det foreslås i *§ 29, stk. 1,* at Medieombudsmanden ikke er omfattet af de statslige budget- og bevillingsregler, de statslige regnskabsregler, og de statslige regler for så vidt angår personale- og overenskomstvilkår.

Herved understreges Medieombudsmandens særlige uafhængighed.

Det foreslås i § 29, *stk. 2,* at Medieombudsmanden skal følge rimelige lønniveauer svarende til de statslige overenskomster for tilsvarende arbejde, ligesom kilometergodtgørelse som udgangspunkt ydes efter statens laveste takst.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af, at Medie-

ombudsmanden efter stk. 1 ikke er omfattet af de statslige regler for så vidt angår personale- og overenskomstvilkår. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at fastsætte rammer for lønniveauer og kilometergodtgørelse for medieombudsmandens ansatte, der understøtter hensigtsmæssig forvaltning af statslige midler. En tilsvarende bestemmelse fremgår af budgetvejledningen af 2021, pkt. 2.4.9. Tilskud til drift af øvrige selvejende institutioner m.v.

Til § 30

Det foreslås i *§ 30, stk. 1,* at tilsidesættelse af påbud meddelt i henhold til § 14, stk. 2, eller undladelse af at efterkomme pålæg om offentliggørelse efter § 31 straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at tilsidesættelse af påbud, som Medieombudsmanden har meddelt i henhold til det foreslåede § 14, stk. 2, og undladelse af at efterkomme pålæg om offentliggørelse, som retten har meddelt i henhold til den foreslåede § 31, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det bemærkes, at dette også vil omfatte manglende overholdelse af det foreslåede § 14, stk. 2, 3. pkt., om kommenterende tilføjelser, § 14, stk. 3, om indhold, form og placering og § 31, stk. 2, om at offentliggørelsen skal ske på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges.

Det forudsættes, at bøden som udgangspunkt fastsættes til 5.000 kr. i førstegangstilfælde, 10.000 kr. i andengangstilfælde, 20.000 kr. i tredjegangstilfælde, 30.000 kr. i fjerdegangstilfælde osv. indtil et loft på 100.000 kr. I tilfælde derefter forudsættes det, at bøden fastsættes til 100.000 kr. Der forudsættes samme bødeniveau for fysiske og juridiske personer. For fysiske personer vil der kunne idømmes fængselsstraf i fjerdegangstilfælde, når omstændighederne taler for det.

Det bemærkes, at det forudsættes, at Medieombudsmanden og anklagemyndigheden vil kunne indhente information hos hinanden om tidligere vedtagne bødeforelæg i forbindelse med udstedelse af nye bødeforelæg eller udførelse af straffesager med henblik på at fastsætte den korrekte bødestørrelse.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Det foreslås i § 30, *stk. 2,* at selskaber m.v. (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, om strafansvar for juridiske personer.

Det vil medføre, at hvis den alternative medieaktør er en juridisk person, f.eks. et selskab, en forening eller lignende, kan den pågældende juridiske person pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Til § 31

Det foreslås i *§ 31, stk. 1,* at i en dom, hvorved en alternativ medieaktør omfattet af § 11 findes skyldig til straf eller erstatning som følge af dennes offentliggørelse af indhold, kan retten bestemme, at indholdet af dommen snarest muligt skal offentliggøres i et af retten nærmere fastlagt omfang.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten vil kunne bestemme, at en alternativ medieaktør omfattet af § 11 helt eller delvis skal offentliggøre indholdet af en dom, hvorved den alternative medieaktør idømmes straf eller erstatning som følge af dennes offentliggørelse af indhold. Retten vil også kunne bestemme, hvordan dommen skal offentliggøres, herunder på en bestemt platform og et bestemt tidspunkt.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse i både straffesager og civile sager.

Begrebet »alternativ medieaktør« skal forstås i overensstemmelse med den foreslåede § 11. Alternative medieaktører vil således både kunne være fysiske og juridiske personer. Begrebet vil også kunne omfatte f.eks. en profil på en digital formidlingsplatform, der ikke er knyttet til én bestemt fysisk eller juridisk person.

Det vil være en forudsætning, at den idømte straf eller erstatning sker som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse af indhold. Hvor der er sket en sådan offentliggørelse, vil den foreslåede bestemmelse omfatte både indholdet af det offentliggjorte og de handlinger, der har ledt op til offentliggørelsen. Beror en offentliggørelse f.eks. på oplysninger, der er fremskaffet ved overtrædelse af straffelovens § 263, vil denne overtrædelse således være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke vil være afgrænset til sager, hvor Medieombudsmanden har været involveret.

Manglende overholdelse af rettens påbud om offentliggørelse vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. den foreslåede § 31.

Det foreslås i § 31, *stk. 2,* at offentliggørelsen i henhold til stk. 1 skal ske uden vederlag og på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges.

Det vil være op til domstolene at vurdere, hvad der med rimelighed kan forlanges.

Retten vil kunne fastsætte de nærmere rammer for offentliggørelsen, herunder at offentliggørelsen skal ske på en bestemt platform og et bestemt tidspunkt.

Til § 32

Det foreslås i *§ 32, stk. 1,* at i sager om overtrædelse af § 30, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, kan Medieombudsmanden i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget. Fristen kan efter anmodning forlænges.

Bødeforelæg efter den foreslåede bestemmelse vil skulle afspejle de bødeniveauer, der følger af bemærkningerne til § 30, stk. 1. Det forudsættes således, at det administrative bødeforelæg som udgangspunkt fastsættes til 5.000 kr. i førstegangstilfælde, 10.000 kr. i andengangstilfælde, 20.000 kr. i tredjegangstilfælde, 30.000 kr. i fjerdegangstilfælde osv. indtil et loft på 100.000 kr. I tilfælde derefter forudsættes det, at bødeforelægget fastsættes til 100.000 kr.

Det forudsættes, at Medieombudsmanden kun vil udstede administrative bødeforelæg i sager, der er ukomplicerede og uden bevismæssige tvivlsspørgsmål.

Det bemærkes, at hvis et bødeforelæg ikke vedtages, vil anklagemyndigheden kunne indbringe sagen for retten. Medieombudsmanden vil i så fald kunne overtage udførelsen af tiltalen i medfør af det foreslåede § 15, stk. 1.

Det foreslås i § 32, *stk. 2,* at retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, tilsvarende finder anvendelse på bødeforelæg efter stk. 1.

Det foreslås i § 32, *stk. 3,* at vedtages bødeforelægget, bortfalder videre forfølgning. Vedtagelsen har samme gentagelsesvirkning som en dom.

Til § 33

Det foreslås i *§ 33, stk. 1,* at loven træder i kraft den 1. januar 2027, jf. dog stk. 2.

Det vil indebære, at massemedier omfattet af medieansvarsloven § 1, nr. 3, der udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2, vil være omfattet af medieansvarsloven, uanset om de har indgivet anmeldelse til Pressenævnet, fra lovens ikrafttræden.

Tilsvarende vil offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der er massemedier, eller som drives i tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver massemedier, fra lovens ikrafttræden være omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser uden krav om anmeldelse til Pressenævnet og Datatilsynet.

Muligheden for at behandle private straffesager efter den forenklede proces vil gælde for sager, der rejses efter lovens ikrafttræden. Det vil også gælde, selv om sagen omhandler forhold, som er begået inden lovens ikrafttræden.

Endelig vil udvidelsen af anvendelsesområdet for straffelovens § 268, nr. 2, gælde forhold begået efter lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 3, stk. 1.

Det foreslås i § 33, *stk. 2,* at kulturministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 9, stk. 1, §§ 14, 18-21, § 30, 1. led, og § 32.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kulturministeren vil skulle fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelse af den foreslåede § 9, stk. 1, hvorefter alternative medieaktører omfattet af den foreslåede § 11 skal handle i overensstemmelse med god offentliggørelsesskik, den foreslåede § 14, hvorefter Medieombudsmanden kan træffe afgørelse om, hvorvidt en alternativ medieaktør har handlet i strid med god offentliggørelsesskik og udstede påbud om offentliggørelse af afgørelsen og om genmæle, §§ 18-21 om Medieombudsmandens sagsbehandling, § 30, 1. led, hvorefter tilsidesættelse af påbud udstedt af Medieombudsmanden straffes med bøde, og § 32, hvorefter Medieombudsmanden kan udstede administrative bødeforelæg.

Det forudsættes, at kulturministeren vil sætte bestemmelserne i kraft, når Medieombudsmanden har fastsat nærmere regler om god offentliggørelsesskik i medfør af den foreslåede § 9, stk. 2.

Det vil betyde, at de foreslåede bestemmelser om at alternative medieaktører skal handle i overensstemmelse med god offentliggørelsesskik og Medieombudsmandens håndhævelse heraf, vil blive sat i kraft på et senere tidspunkt end ikrafttrædelsen af de foreslåede bestemmelser om etablering m.v. af Medieombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 33, stk. 3, hvorefter Medieombudsmanden ikke har kompetence i relation til forhold, der ligger forud for lovens ikrafttræden. Medieombudsmanden vil således først kunne inddrage forhold, der er opstået, efter de oplistede bestemmelser er blevet sat i kraft.

Det foreslås i § 33, *stk. 3,* at Medieombudsmanden ikke har kompetence i relation til forhold, der ligger forud for lovens ikrafttræden.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de kompetencer, der foreslås tillagt Medieombudsmanden i både lov om Medieombudsmanden og de foreslåede ændringer i anden lovgivning, ikke vil gælde i relation til forhold, der ligger forud for lovens ikrafttræden. Det vil også gælde handlinger, der er foretaget før lovens ikrafttræden, men som relaterer sig til offentliggørelser, der er foretaget efter lovens ikraft-

træden. I sådanne sager vil Medieombudsmanden have kompetence i relation til offentliggørelsen, men ikke de handlinger, der har ledt op til offentliggørelsen, som er foretaget inden lovens ikrafttræden.

Det foreslås i § 33, *stk. 4*, at § 38 ikke finder anvendelse på anmodninger indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne anmodninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at massemedier omfattet af medieansvarsloven, der inden lovens ikrafttræden har anmodet om udlevering af materiale omfattet af retsafgiftslovens § 35, nr. 1, vil skulle betale retsafgift for udlevering, selv om afgørelsen om udlevering træffes efter lovens ikrafttræden. Det bemærkes, at retsafgiften forfalder til betaling ved indgivelse af anmodning, jf. retsafgiftslovens § 46.

Til § 34

Til nr. 1

Efter retsplejelovens § 105, stk. 1, skal rigsadvokaten, statsadvokaterne og de personer, der er antaget til bistand for disse eller for en politidirektør ved den retlige behandling af straffesager, have bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen. Rigsadvokaten og statsadvokaterne skal i reglen opfylde betingelserne for at blive beskikket som advokat med hensyn til forudgående praktisk virksomhed, jf. § 119.

Efter stk. 2 skal medhjælpere for en statsadvokat og de, der bemyndiges til at virke som anklager ved Højesteret, landsretten eller byretten efter reglerne i retsplejelovens § 100, stk. 2, § 103, stk. 3, eller § 104, stk. 2, opfylde betingelserne i § 105, stk. 1.

I medfør af stk. 3 kan Rigsadvokaten beskikke Forbrugerombudsmanden og ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at varetage udførelsen af straffesager for byretten og landsretten i sager vedrørende markedsføringsloven. Endelig kan Rigsadvokaten i medfør af stk. 4 beskikke de ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at varetage udførelsen af straffesager for byretterne i sager vedrørende konkurrenceloven.

Det følger af retsplejelovens § 100, stk. 1, at til bistand for rigsadvokaten udnævnes en eller flere statsadvokater ved Højesteret. Det følger endvidere af § 100, stk. 2, at Rigsadvokaten kan bemyndige også andre til at virke som anklager ved Højesteret eller ved Den Særlige Klageret. Rigsadvokaten har i medfør heraf bemyndiget Forbrugerombudsmanden til at virke som anklager ved Højesteret, f.eks. i U 1978.77 H.

Det foreslås i *§ 105*, *stk. 5,* at Rigsadvokaten kan beskikke medieombudsmanden og ansatte hos medieombudsmanden til at varetage udførelsen af straffesager for byretten og landsretten omfattet af § 15, stk. 1, i lov om Medieombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at medieombudsmanden og dennes ansatte vil kunne bemyndiges til at varetage udførelsen af straffesager for byretten og landsretten om overtrædelse af straffelovens 27. kapitel som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser og om overtrædelse af den foreslåede § 31 i lov om Medieombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse vil alene omfatte beskikkelse til varetagelse af udførelsen af straffesager for byretten og landsretten. Rigsadvokaten vil desuden kunne beskikke Medieombudsmanden til at varetage udførelsen af sagerne ved Højesteret i medfør af retsplejelovens § 100, stk. 2.

Til nr. 2

Det fremgår af retsplejelovens § 259, stk. 1, at enhver både som sagsøger og som sagvolder kan gå i rette for sig selv. Det følger desuden af § 259, stk. 2, 1. pkt., at retten kan pålægge en part at lade sagen udføre af en advokat, hvis den ikke finder det muligt at behandle sagen på en hensigtsmæssig måde, uden at parten har sådan bistand. Endelig følger det af § 259, stk. 3, at i sager, der behandles efter den forenklede proces, kan pålæg efter stk. 2 gives, hvis særlige grunde undtagelsesvis gør det nødvendigt.

Det fremgår af bemærkningerne til § 259, stk. 3, jf. Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 115 som fremsat, side 64-66, at det vil have undtagelsens karakter, at en sag i den forenklede proces ikke kan behandles forsvarligt, uden at en part har advokatbistand. Det fremgår desuden, at retten kun bør overveje at give advokatpålæg efter § 259, stk. 3, hvor parten trods omhyggelig vejledning fra rettens side har vanskeligt ved overhovedet at gøre sig forståelig med hensyn til det ønskede resultat og begrundelsen og beviserne herfor.

Det foreslås, at der indsættes et *§ 259, stk. 3, 2. pkt.,* hvorefter § 259, stk. 3, 1. pkt., ikke gælder i sager, der er omfattet af § 400, stk. 3, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 400, stk. 3, 2. pkt., jf. lovforslagets § 34, nr. 6, hvorefter private straffesager om overtrædelse af straffelovens 27. kapitel, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf, vil kunne føres i den forenklede proces.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at reglen om, at retten kun kan give advokatpålæg, hvis særlige grunde undtagelsesvis gør det nødvendigt, jf. retsplejelovens § 259, stk. 3, ikke vil gælde i private straffesager, der føres i den forenklede proces. Rettens mulighed for at give advokatpålæg i sådanne sager vil i stedet svare til muligheden for at give advokatpålæg i civile sager, der behandles efter de almindelige procesregler, jf. retsplejelovens § 259, stk. 2. Det vil sige, at der vil kunne gives advokatpålæg, hvis retten ellers ikke finder det muligt at behandle sagen på en hensigtsmæssig måde.

Til nr. 3

Det følger af retsplejelovens § 260, stk. 1-10, hvornår en part kan lade en anden møde for sig i retten. Efter stk. 2 er advokater som udgangspunkt eneberettigede til at møde i retten som fuldmægtige for parterne. Der er dog visse undtagelser hertil, som følger af stk. 3, 5, 6, 7, 9 og 10. Det fremgår således f.eks. af stk. 7, at justitsministeren kan tillade, at Forbrugerombudsmanden og ansatte i Forbrugerombudsmandens sekretariat kan møde for en part i byretten, landsretten og i Sø- og Handelsretten i retssager inden for Forbrugerombudsmandens virksomhed, hvor Forbrugerombudsmanden optræder som mandatar. Det er en betingelse, at den ansatte har en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse, jf. dog § 135 a, stk. 2, og at den ansatte for at møde i landsretten eller Sø- og Handelsretten har opnået møderet for landsretten og for Sø- og Handelsretten efter bestemmelsen i § 133 eller møder med henblik på at opnå en sådan møderet.

Det foreslås i *§ 260, stk. 8, 1. pkt.,* at justitsministeren kan tillade, at medieombudsmanden og dennes ansatte kan møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor Medieombudsmanden optræder som mandatar.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden som mandatar vil kunne føre sager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelser.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte alternative medieaktørers offentliggørelser, som er omfattet af Medieombudsmandens kompetence, jf. den foreslåede § 11 i lov om Medieombudsmanden.

Bestemmelsen vil ikke være afgrænset til sager, der rejses mod alternative medieaktører. I det omfang, der kan anlægges en sag mod andre som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser, f.eks. den digitale formidlingstjeneste, der er gjort brug af i forbindelse med offentliggørelsen, vil bestemmelsen også omfatte sådanne sager.

Bestemmelsen vil desuden både omfatte indholdet af det offentliggjorte og de handlinger, der har ledt op til offentliggørelsen.

Det foreslås i § 260, *stk. 8, 2. pkt.,* at 1. pkt. ikke gælder private straffesager, der omhandler forhold, som efter den forurettedes begæring også er undergivet offentlig påtale.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Medieombudsmanden ikke vil kunne optræde som mandatar i private straffesager, der omhandler forhold, som efter den forurettedes begæring også er undergivet offentlig påtale. Det bemærkes, at Medieombudsmanden således vil kunne optræde som mandatar i private straffesager, der omhandler forhold, som alene er undergivet privat påtale.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 15, stk. 1, hvorefter Medieombudsmanden vil kunne udføre tiltalen i straffesager om overtrædelse af bl.a. af straffelovens 27. kapitel som følge af en alternativ medieaktørers offentliggørelser.

Det foreslås, at der indsættes et § 260, stk. 8, *3. pkt.,* hvorefter det er en betingelse, at den ansatte har en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse, jf. dog § 135 a, stk. 2, og at den ansatte for at møde i landsretten eller Sø- og Handelsretten har opnået møderet for landsretten og for Sø- og Handelsretten efter bestemmelsen i § 133 eller møder med henblik på at opnå en sådan møderet.

Den foreslåede ordning vil svare til det, der gælder for ansatte i Forbrugerombudsmandens sekretariat, jf. retsplejelovens § 260, stk. 7, 2. pkt.

Til nr. 4

Det følger af retsplejelovens § 260, stk. 8, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningen i stk. 6 og 7. Det følger af stk. 6 og 7, at justitsministeren i visse tilfælde kan tillade, at ansatte i foreninger, interesseorganisationer og lign., der virker som partsrepræsentanter i det arbejdsretlige system, og Forbrugerombudsmanden og ansatte i Forbrugerombudsmandens sekretariat kan møde for en part i retten.

Det foreslås, at retsplejelovens *§ 260, stk. 8,* der bliver stk. 9, ændres, så »stk. 6 og 7« bliver »stk. 6-8«.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at justitsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om Medieombudsmandens adgang til at føre retssager ved by- og landsretten.

Til nr. 5

Civile sager om krav, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi af højst 100.000 kr., behandles efter en forenklet proces, jf. retsplejelovens § 400, stk. 1, nr. 1. Parterne kan dog, efter at tvisten er opstået, aftale, at en sag, der er omfattet af § 400, stk. 1, nr. 1, ikke skal behandles efter den forenklede proces, jf. § 400, stk. 2. Det følger også heraf, at én part ikke ensidigt kan fravælge den forenklede proces i disse tilfælde.

Det følger desuden af § 400, stk. 1, nr. 2, at den forenklede proces kan anvendes i tilfælde, hvor parterne, efter en tvist er opstået, aftaler at sagen skal behandles efter den forenklede proces. I sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan en sådan aftale dog også indgås, før tvisten er opstået.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.7.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *§ 400, stk. 2, 2. pkt.,* at i sager, der er omfattet af stk. 3, 2. pkt., kan dette bestemmes af en af sagens parter.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en part i en privat straffesag, der opfylder betingelserne for anvendelse af den forenklede proces, ensidigt vil kunne fravælge denne proces, hvorefter sagen i stedet vil skulle behandles efter de almindelige procesregler.

Dette vil gælde både sagsøgeren og sagsøgte, og det vil gælde både før og efter, at sagen er anlagt. Hvis sagsøgeren eksempelvis anlægger en privat straffesag i den forenklede proces, jf. det med lovforslagets § 34, nr. 6, foreslåede § 400, stk. 3, 2. pkt., vil sagsøgte ensidigt kunne kræve sagen ført efter de almindelige regler. Hvis sagsøgeren omvendt vælger at benytte den foreslåede bestemmelse til at anlægge sagen i den ordinære borgerlige retsplejes former, så vil sagsøgte ikke kunne kræve sagen behandlet i den forenklede proces.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 400, stk. 3, 2. pkt., jf. lovforslagets § 34, nr. 6, hvorefter private straffesager om overtrædelse af straffelovens 27. kapitel, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf, vil kunne føres i den forenklede proces.

Til nr. 6

Private straffesager er straffesager, der behandles efter reglerne i den borgerlige retspleje, jf. retsplejelovens kapitel 88. Private straffesager kan kun rejses angående bestemmelser, der er undergivet privat påtale.

Straffelovens bestemmelser er som udgangspunkt undergivet offentlig påtale. Freds- og ærekrænkelser efter straffelovens 27. kapitel er dog som udgangspunkt undergivet privat påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 1. Det gælder dog ikke overtrædelser af straffelovens § 266 (trusler), § 266 a (tilskyndelse til voldshandlinger eller hærværk) og § 266 b (hadtale), der er undergivet offentlig påtale.

En række freds- og ærekrænkelser er desuden undergivet betinget offentlig påtale, hvilket betyder, at offentlig påtale kan ske efter den forurettedes anmodning. Det gælder i sager om overtrædelse af §§ 263-264 e og § 267, jf. § 268, i sager, hvor en person beskyldes for et forhold, der kunne eller kan medføre fortabelse af offentlig stilling eller hverv, og i sager, hvor en alvorlig beskyldning er udbredt anonymt, jf. § 275, stk. 2.

Det følger af retsplejelovens § 400, stk. 3, at reglerne i kapitel 39 om den forenklede proces ikke gælder for en række sagstyper, herunder private straffesager.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *§ 400, stk. 3, 2. pkt.,* at reglerne i dette kapitel dog gælder for de i kapitel 88 omhandlede sager, der angår overtrædelse af straffelovens 27. kapitel, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at private straffesager, der angår overtrædelse af straffelovens 27. kapitel, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf, vil være omfattet af retsplejelovens regler om den forenklede proces. Det vil betyde, at sådanne private straffesager som udgangspunkt vil blive ført i den forenklede proces, hvis der ikke nedlægges påstand om krav, der har en økonomisk værdi på over 100.000 kr., jf. retsplejelovens § 400, stk. 1, nr. 1.

Nedlægges der påstand om krav, der har en økonomisk værdi på over 100.000 kr., vil parterne desuden kunne aftale, at sagen skal føres i den forenklede proces, jf. retsplejelovens § 400, stk. 2. En aftale efter § 400, stk. 2, skal være indgået, efter tvisten er opstået. I relation til private straffesager vil dette skulle forstås sådan, at aftalen skal være indgået efter det eller de forhold, den private straffesag omhandler.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte både sager om overtrædelser undergivet privat påtale og betinget offentlig påtale, hvis den forurettede vælger at anlægge en privat straffesag.

Sagens værdi bestemmes efter påstanden i stævningen, jf. retsplejelovens § 401. Omfatter sagen flere krav mellem de samme parter, er sagens værdi den samlede værdi af disse krav. Renter og omkostninger medregnes ikke.

Henset til den pønale karakter af en bøde og til, at bøden tilfalder statskassen, forudsættes det, at en påstand om bøde ikke skal medregnes i sagens værdi, uanset om sagsøgeren har påstået sagsøgte idømt en bøde af en bestemt størrelse eller har påstået sagsøgte idømt bøde uden at angive noget bødebeløb.

I praksis vil sagens værdi derfor typisk være summen af nedlagte påstande om godtgørelse og erstatning. Er der alene nedlagt påstand om bødestraf, vil sagen ikke have en økonomisk værdi i bestemmelsens forstand.

Det forudsættes i øvrigt, at private straffesager om freds- og ærekrænkelser, der er sket i massemedier omfattet af medieansvarsloven, som det klare udgangspunkt henvises til videre behandling uden anvendelse af reglerne om den forenklede proces, jf. retsplejelovens § 402, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 34, nr. 2, 5, 7 og 8, hvorefter der vil gælde en række særlige regler for behandlingen af private straffesager, der føres i den forenklede proces i medfør af den foreslåede bestemmelse. Det vil således f.eks. i disse sager være muligt for retten at give advokatpålæg i samme udstrækning som i civile sager, der behandles efter de almindelige procesregler. Det vil desuden være muligt for parterne ensidigt at fravælge den forenklede proces.

Det bemærkes, at i sager, der behandles efter den forenklede proces, er det retten, der forbereder sagen, jf. retsplejelovens § 406, stk. 2, og retten har desuden, ved sager, der behandles ved byretten, en almindelig forpligtelse til at vejlede og bistå parter, der ikke er repræsenteret af en advokat, jf. lovens § 339, stk. 4. Dette vil også gælde ved behandlingen af private straffesager, der føres i den forenklede proces efter den foreslåede bestemmelse.

Vejledningspligten i private straffesager, der behandles efter den forenklede proces, vil svare til vejledningspligten i andre sager, der behandles efter den forenklede proces. Som det også er tilfældet i andre sager, der behandles efter den forenklede proces, vil der i praksis være mindre grund for retten til at vejlede, hvis parten er repræsenteret af en advokat, da advokaten i så fald kan forventes at yde den nødvendige vejledning.

Udover disse særregler vil private straffesager, der omfattes af den foreslåede bestemmelse, skulle behandles efter samme regler som øvrige civile sager, som behandles efter den forenklede proces.

Til nr. 7 og 8

Civile sager om krav, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi af højst 100.000 kr., behandles efter en forenklet proces, jf. retsplejelovens § 400, stk. 1, nr. 1. Parterne kan dog, efter at tvisten er opstået, aftale, at en sag, der er omfattet af § 400, stk. 1, nr. 1, ikke skal behandles efter den forenklede proces, jf. § 400, stk. 2. Det følger også heraf, at én part ikke ensidigt kan fravælge den forenklede proces i disse tilfælde.

Det følger af retsplejelovens § 409, stk. 1, at hvis parterne aftaler, at en sag ikke skal behandles efter den forenklede proces, jf. § 400, stk. 2, og der ikke ville have været grundlag for, at retten i medfør af § 402 bestemte, at sagen skulle behandles uden anvendelse af reglerne om den forenklede proces, begrænses virkningen af fri proces til de omkostninger ved sagen, der ville have været forbundet med sagens behandling efter den forenklede proces.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.7.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *§ 409, stk. 1,* at indsætte »1. pkt.« efter »§ 400, stk. 2,«.

Det foreslås endvidere i *§ 409, stk. 1, 2. pkt.,* at 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på en part, der ensidigt har bestemt, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, jf. § 400, stk. 2, 2. pkt.

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med det foreslåede § 400, stk. 2, 2. pkt., jf. lovforslagets § 34, nr. 5, hvorefter en part i en privat straffesag, der opfylder betingelserne for anvendelse af den forenklede proces, ensidigt vil kunne fravælge denne proces, hvorefter sagen i stedet vil skulle behandles efter de almindelige procesregler.

Med de foreslåede ændringer vil begrænsningen af virkningen af fri proces til de omkostninger ved sagen, der ville have været forbundet med sagens behandling efter den forenklede proces, jf. retsplejelovens § 409, stk. 1, i sager, hvor en part ensidigt har fravalgt den forenklede proces, kun gælde den pågældende part.

Der forudsættes ingen ændringer i retstilstanden i de tilfælde, hvor parterne efter tvisten er opstået har aftalt, at en sag ikke skal behandles efter den forenklede proces, jf. § 400, stk. 2.

Til § 35

Til nr. 1

Medieansvarsloven gælder uden krav om anmeldelse for medier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2. Medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2, omfatter indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres, samt lyd- og billedprogrammer, der spredes af DR, TV 2/DANMARK A/S, de regionale TV 2-virksomheder og foretagender, der har tilladelse til eller er registrerede til at udøve radio- eller fjernsynsvirksomhed.

Derudover gælder medieansvarsloven for medier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, når disse enten har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager redaktionel produktionsstøtte eller projektstøtte (mediestøtte) efter lov om mediestøtte, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 1. Medieansvarslovens § 1, nr. 3, omfatter tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, hvis de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der i øvrigt er omfattet af medieansvarsloven.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *§ 8, stk. 1, 4. pkt.,* at massemedier som nævnt i medieansvarslovens § 1, nr. 3, der udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af § 1, nr. 1 eller 2, omfattes af medieansvarsloven, uanset om de har indgivet anmeldelse til Pressenævnet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at medieansvarsloven vil gælde uden krav om anmeldelse for massemedier, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, og som udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2.

Eksempelvis vil en netavis eller en profil på en digital formidlingstjeneste, som opfylder betingelserne i § 1, nr. 3, og som udgives af samme medieforetagende og under samme titel som en fysisk avis, være omfattet af medieansvarslovens anvendelsesområde, selv om netavisen eller profilen ikke er anmeldt til Pressenævnet.

Det vil være en betingelse, at der er tale om massemedier, der udgives under samme titel. Titlerne vil som udgangspunkt skulle være identiske. Tilføjelser, der f.eks. indikerer, at der er tale om en elektronisk udgave af den pågældende titel eller en udgave, som er tilknyttet en bestemt platform, eller som omhandler et særligt emne, vil dog ikke medføre, at titlerne skal anses som forskellige.

Det forhold, at der til en i øvrigt identisk titel er tilføjet eksempelvis ». dk« eller »på Facebook« eller er tilføjet emneangivelser som f.eks. »vejret« eller »erhverv«, vil således ikke medføre, at den foreslåede bestemmelse ikke finder anvendelse.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke vil have betydning for muligheden for at indgive anmeldelse til Pressenævnet, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 1, 1. pkt. Massemedier, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse, vil således fortsat kunne indgive anmeldelse til Pressenævnet. Indgives der anmeldelse til Pressenævnet, vil massemediet være omfattet af medieansvarslovens anvendelsesområde i medfør af § 8, stk. 1, 1. pkt., og massemediet vil dermed ikke være undtaget fra pligterne i medieansvarslovens § 5, stk. 1, og § 7 i medfør af de ændringer, der foreslås i § 35, nr. 2 og 3.

Til nr. 2 og 3

Det følger af medieansvarslovens § 8, stk. 2, at for foretagender, der er omfattet af § 1, nr. 3, og som er anmeldt til Pressenævnet eller modtager mediestøtte, gælder reglerne i §§ 5-7.

Det betyder bl.a., at medieforetagender, der udgiver sådanne medier, over for Pressenævnet af egen drift skal angive, hvem der er redaktør, jf. § 8, stk. 2, jf. § 5, stk. 1. Redaktøren skal desuden sikre, at der på forsvarlig måde opbevares en kopi af udsendelser, jf. § 8, stk. 2, jf. § 7. Det bemærkes, at begrebet »udsendelser« i denne sammenhæng må forstås som indhold, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3.

Manglende overholdelse af de pligter, der følger af §§ 5-7, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. § 53, stk. 1.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at »1. eller 2. pkt.,« udgår i *§ 8, stk. 2,* og at der indsættes et *2. pkt.,* hvorefter § 5, stk. 1, og § 7 ikke gælder for massemedier, der omfattes af loven efter stk. 1, 4. pkt.

De foreslåede ændringer vil indebære, at pligten til af egen drift at angive over for Pressenævnet, hvem der er redaktør, jf. § 8, stk. 2, jf. § 5, stk. 1, og pligten til at opbevare en kopi af offentliggjort indhold, jf. § 8, stk. 2, jf. § 7, ikke vil gælde for massemedier, der omfattes af medieansvarsloven i medfør af det foreslåede § 8, stk. 1, 4. pkt., jf. lovforslagets § 34, nr. 1.

Det bemærkes i den forbindelse, at sådanne massemedier i øvrigt vil være underlagt de samme forpligtelser som massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, og som har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager mediestøtte, herunder pligt til på begæring at oplyse, hvem der er redaktør, jf. § 8, stk. 2, jf. § 5, stk. 3.

Den foreslåede undtagelse vil kun gælde massemedier, der omfattes af loven i medfør af det foreslåede § 8, stk. 1, 4. pkt. Massemedier, der opfylder betingelserne i § 1, nr. 3, og som har indgivet anmeldelse sig til Pressenævnet, jf. § 8, stk. 1, 1. pkt., vil således ikke være omfattet af den foreslåede undtagelse, selv om mediet i øvrigt opfylder betingelserne i det foreslåede § 8, stk. 1, 4. pkt. Det samme gælder massemedier, der opfylder betingelserne i § 1, nr. 3, og som modtager mediestøtte, og dermed er omfattet af medieansvarslovens anvendelsesområde uden krav om anmeldelse til Pressenævnet, jf. § 8, stk. 1, 2. pkt.

Til nr. 4

Det følger af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 1, at Pressenævnets formand kan afvise klager, som åbenbart ikke hører under nævnets kompetence eller som er åbenbart grundløse.

Det følger endvidere af § 43, stk. 2, nr. 2, at formanden kan afvise klager fra personer, virksomheder m.v., der er uden retlig interesse i det påklagede forhold.

Endelig følger det af § 43, stk. 3, at formanden afviser sager, hvor klagefristen i medieansvarsloven ikke er overholdt.

Det foreslås i *§ 43, stk. 2, nr. 2,* efter »forhold« at indsætte », dog ikke sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af § 13 i lov om Medieombudsmanden«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at formanden ikke vil kunne afvise sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af den foreslåede § 13 med henvisning til, at Medieombudsmanden ikke har retlig interesse i sagen.

Formanden vil dog kunne afvise sager, der indbringes af Medieombudsmanden, som åbenbart ikke hører under Pressenævnets kompetence eller som er åbenbart grundløse, i medfør af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 1, eller som er indbragt efter udløbet klagefristen, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 3.

Det bemærkes desuden, at Medieombudsmanden vil kunne trække sager tilbage. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis Pressenævnet allerede behandler sagen eller behandler en lignende sag på baggrund af en klage eller af egen drift.

Til nr. 5

Det følger af medieansvarslovens § 43, stk. 3, at formanden afviser sager, hvor klagefristen i § 34, stk. 2 eller 3, eller § 40 ikke er overholdt.

Det foreslås i *§ 43, stk. 3,* efter »eller § 40« at indsætte »i denne lov eller § 13, stk. 2 eller 3, i lov om Medieombudsmanden«.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Pressenævnet også vil afvise sager, hvor de klagefrister, der følger af de foreslåede § 13, stk. 2 og 3, i lov om Medieombudsmanden, ikke er overholdt.

Til nr. 6

Det følger af medieansvarslovens § 44, stk. 2, 1. pkt., at Pressenævnet af egen drift kan optage en sag til behandling, hvis sagen er af væsentlig eller principiel betydning. Det følger endvidere af § 44, stk. 2, 2. pkt., at der i sådanne tilfælde indhentes en udtalelse fra den forurettede. Endelig følger det af § 44, stk. 2, 3. pkt., at den forurettedes navn kun nævnes, såfremt tilladelse hertil foreligger.

Det foreslås at indsætte et *4. pkt.,* i *§ 44, stk. 2,* hvorefter 2. og 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af § 13, stk. 1, i lov om Medieombudsmanden.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 13, stk. 1, hvorefter Medieombudsmanden kan indbringe sager for Pressenævnet.

Indbringer Medieombudsmanden en sag for Pressenævnet, vil den foreslåede bestemmelse medføre, at Pressenævnet vil indhente en udtalelse fra den forurettede, før sagen optages til behandling. Pressenævnet vil ikke kunne afvise sagen eller undlade at behandle den, hvis den forurettede udtaler sig imod sagens behandling i nævnet.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke vil indebære en pligt for Pressenævnet til at indhente en udtalelse fra f.eks. en interesseorganisation eller lignende, hvis sagen omhandler en bestemt personkreds.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere indebære, at forurettedes navn kun nævnes, hvis den forurettede giver tilladelse til det. Det vil gælde, uanset om den forurettede er en fysisk person eller en virksomhed, en forening eller lignende.

Til § 36

Til nr. 1

Det følger af § 6 i lov om massemediers informationsdatabaser, at en offentligt tilgængelig informationsdatabase for at blive omfattet af loven skal være anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen. Hvis en informationsdatabase ikke er anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet, falder den således uden for anvendelsesområdet af lov om massemediers informationsdatabaser. I så fald finder databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen som udgangspunkt anvendelse.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at i *§ 6* udgår »ud over at« og »være anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen«.

Den forslåede ændring vil indebære, at offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der er massemedier, eller som drives til tilknytning til en eller flere virksomheder, der udgiver massemedier, vil være omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser uden krav om anmeldelse til Pressenævnet og Datatilsynet.

Informationsdatabaser, hvori der udelukkende er indlagt allerede offentliggjort indhold, der er omfattet af medieansvarslovens § 1 eller dele heraf, vil dog fortsat ikke være omfattet af lov om massemediers informationsdatabaser, når indlæggelsen i informationsdatabasen er sket uændret i forhold til offentliggørelsen, jf. § 1, stk. 2 og 3, i lov om massemediers informationsdatabaser.

For de informationsdatabaser, der er massemedier, der ikke med den foreslåede ordning omfattes af lov om massemediers informationsdatabaser, er retsstillingen uændret, således at databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen på samme måde som i dag som udgangspunkt finder anvendelse.

Afskaffelsen af anmeldelseskravet vil bl.a. betyde, at hvis den, der er ansvarlig for en offentligt tilgængelig informationsdatabase, undlader efter anmodning at slette informationer, som det f.eks. ville være i strid med god presseskik at offentliggøre, eller nægter at optage et genmæle, vil den, informationerne angår, kunne indbringe spørgsmålet for Pressenævnet. Pressenævnet vil herefter kunne give påbud om sletning eller om, at der optages et genmæle, herunder fastsætte genmælets indhold, form og placering. Efterkommes sådanne påbud ikke, vil dette kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Afskaffelsen af anmeldelseskravet vil også betyde, at Pressenævnet og Datatilsynet ikke længere vil blive underrettet om, at kompetencen til at træffe afgørelse ift. en offentligt tilgængelig informationsdatabase overgår fra den ene myndighed til den anden. Pressenævnet vil desuden ikke længere i forbindelse med anmeldelsen modtage oplysning om, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen. Pressenævnet vil dog kunne anmode om denne oplysning i medfør af § 7 i lov om massemediers informationsdatabaser.

Til § 37

Til nr. 1

Efter straffelovens § 267, stk. 1, straffes for ærekrænkelser den, der fremsætter eller udbreder en udtalelse eller anden meddelelse eller foretager en handling, der er egnet til at krænke nogens ære, med bøde eller fængsel indtil 1 år. En ærekrænkelse er dog straffri, hvis den forekom i en sammenhæng, hvor der var rimelig anledning til den, jf. straffelovens § 269, stk. 1.

Det følger af straffelovens § 268, nr. 2, at straffen for ærekrænkelser efter § 267 kan stige til fængsel indtil 2 år, hvis en beskyldning er fremsat eller udbredt gennem indholdet af et massemedie, og beskyldningen er egnet til væsentligt at skade den forurettede.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der i *§ 268, nr. 2,* efter »massemedie« indsættes »eller på en tilsvarende måde«.

Den foreslåede ændring vil medføre, at ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes på en måde, som svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem et massemedie, og som er egnede til væsentligt at skade den forurettede, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det forudsættes, at det gældende strafniveau for overtrædelse af straffelovens § 268, nr. 2, vil finde anvendelse på sager omfattet af den foreslåede udvidelse af bestemmelsen.

Derudover vil ændringen indebære, at de pågældende ærekrænkelser – i tillæg til den private påtale – vil blive undergivet betinget offentlig påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1, så politiet og anklagemyndigheden vil kunne efterforske og forfølge overtrædelserne, hvis den forurettede anmoder om det.

Den foreslåede ordning skal desuden ses i sammenhæng med, at det foreslås, at Medieombudsmanden skal kunne føre sager om freds- og ærekrænkelser som følge af alternative medieaktørers offentliggørelser. Der henvises herom til bemærkningerne til § 15. Medieombudsmanden vil således også efter omstændighederne kunne føre sager, der er omfattet af den foreslåede udvidelse af straffelovens § 268, nr. 2.

I vurderingen af, om en ærekrænkelse er fremsat eller udbredt på en måde, som svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem indholdet af et massemedie, vil der navnlig skulle lægges vægt på, hvor mange personer indhold fra den pågældende afsender normalt når ud til.

For så vidt angår ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes gennem digitale formidlingstjenester, forudsættes det, at ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes af afsendere, der har over 15.000 følgere, abonnenter eller lignende på den digitale formidlingstjeneste, vil være omfattet af bestemmelsen.

Afsendere, der har mindre end 15.000 følgere, abonnenter eller lignende vil efter en konkret vurdering kunne være omfattet af bestemmelsen. Det vil navnlig være relevant i tilfælde, hvor der på den pågældende digitale formidlingstjeneste ikke gøres brug af følgere, abonnenter eller lignende, eller hvor der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem antallet af følgere, abonnenter eller lignende og antallet af personer, som indhold normalt når ud til.

Ærekrænkelser, der fremsættes af afsendere, hvis indhold normalt ikke når ud til et større antal personer, vil dog som udgangspunkt ikke være fremsat eller udbredt på en måde som svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem et massemedie, uanset om ærekrænkelsen konkret er nået ud til et større antal personer.

Det bemærkes, at afsenderen vil være den profil, side eller lignende på f.eks. en digitalformidlingstjeneste, som indhold er fremsat eller udbredt igennem. Hvis flere forskellige personer fremsætter eller udbreder indhold gennem den pågældende profil, side eller lignende, vil det afgørende således være, hvor mange personer indhold fra den profil, side eller lignende normalt når ud til.

Det bemærkes desuden, at den foreslåede udvidelse af § 268, nr. 2, ikke vil være afgrænset til ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes gennem internettet. Ærekrænkelser fremsat i f.eks. fysiske udgivelser vil således også kunne være omfattet af bestemmelsen. Det afgørende vil være, om fremsættelsen eller udbredelsen svarer til fremsættelse

eller udbredelse gennem indholdet af et massemedie. Det forventes dog, at dette i praksis primært vil være tilfældet for ærekrænkelser, der fremsættes eller udbredes gennem internettet.

Det bemærkes endelig, at den gældende betingelse i § 268, nr. 2, om, at ærekrænkelsen skal være egnet til væsentligt at skade den forurettede, også vil finde anvendelse på ærekrænkelser, der omfattes af den foreslåede udvidelse. Selv om en ærekrænkelse er fremsat eller udbredt på en måde, som svarer til fremsættelse eller udbredelse gennem indholdet af et massemedie, vil ærekrænkelsen således ikke være omfattet af § 268, nr. 2, hvis den ikke er egnet til væsentligt at skade den forurettede.

Til § 38

Til nr. 1

Det følger af retsafgiftslovens § 35, nr. 1, at der betales 150 kr. for kopier, der udleveres af retten i medfør af retsplejelovens § 41 b (domme, kendelser og beslutninger om sagsomkostninger i borgerlige sager), § 41 c (skriftlig forelæggelse eller procedure), § 41 f, stk. 5 (andre indførsler i retsbøgerne end domme og kendelser samt visse afskrifter), eller § 41 h (meroffentlighed).

Det følger endvidere af retsplejelovens § 41 f, stk. 5, 1. pkt., at retten efter anmodning udleverer kopi af andre indførsler i retsbøgerne end domme og kendelser samt afskrifter som nævnt i § 713, stk. 3, til de i stk. 1 nævnte personer.

Det følger af § 41 f, stk. 1, 1. pkt., at retten efter anmodning giver personer, der er omfattet af § 172, stk. 1, 2 eller 4, adgang til at gennemse domme, der er afsagt inden for de seneste 4 uger.

Retsplejelovens § 172, stk. 1, 2 og 4, omfatter redaktører og redaktionelle medarbejdere ved et skrift, der er omfattet af § 1, nr. 1, i medieansvarsloven, redaktører og redaktionelle medarbejdere ved et radio- eller fjernsynsforetagende, der er omfattet af § 1, nr. 2, i medieansvarsloven, og massemedier, der er omfattet af § 1, nr. 3, i medieansvarsloven.

Det foreslås i *§ 35, nr. 1,* at », § 41 f, stk. 5,« udgår, og at der efter »§ 41 h« indsættes », jf. dog stk. 2«.

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med det foreslåede stk. 2 i retsafgiftslovens § 35, jf. lovforslagets § 38, nr. 2, hvorefter massemedier omfattet af medieansvarsloven ikke skal betale retsafgift efter retsafgiftslovens § 35, nr. 1. Med det nye stk. 2 vil det således ikke være relevant at henvise til retsplejelovens § 41 f, stk. 5, i retsafgiftslovens § 35, nr. 1, da retsplejelovens § 41 f, stk. 5, omhandler medier omfattet af medieansvarsloven og deres medarbejdere.

Til nr. 2

Det følger af retsafgiftslovens § 35, nr. 1, at der betales 150 kr. for kopier, der udleveres af retten i medfør af retsplejelovens § 41 b (domme, kendelser og beslutninger om sagsomkostninger i borgerlige sager), § 41 c (skriftlig forelæggelse eller procedure), § 41 f, stk. 5 (andre indførsler i retsbøgerne end domme og kendelser samt visse afskrifter), eller § 41 h (meroffentlighed). Det samme gælder udskrifter, der udfærdiges af Tinglysningsretten, og kopier, udskrifter og attester, der udfærdiges af Skibsregistret, jf. retsafgiftslovens § 35, nr. 2 og 3.

Retsafgiftslovens § 35 gælder for alle, herunder massemedier, der er omfattet af medieansvarsloven.

Det foreslås at indsætte et *§ 35, stk. 2,* hvorefter massemedier omfattet af medieansvarsloven ikke betaler retsafgift efter stk. 1, nr. 1.

Den foreslåede ændring vil indebære, at massemedier omfattet af medieansvarsloven ikke vil skulle betale retsafgift efter retsafgiftslovens § 35 for så vidt angår kopier, der er nævnt i § 35, nr. 1. Massemedierne vil således kunne få udleveret de omfattede kopier gratis.

Massemedier omfattet af medieansvarsloven omfatter indenlandske periodiske skrifter, herunder billeder og lignende fremstillinger, der trykkes eller på anden måde mangfoldiggøres, samt lyd- og billedprogrammer, der spredes af DR, TV 2/DANMARK A/S, de regionale TV 2-virksomheder og foretagender, der har tilladelse til eller er registrerede til at udøve radio- eller fjernsynsvirksomhed, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 1 og 2.

Derudover omfattes tekster, billeder og lydprogrammer, der periodisk udbredes til offentligheden, hvis de har karakter af en nyhedsformidling, som kan ligestilles med den formidling, der i øvrigt er omfattet af medieansvarsloven, jf. medieansvarslovens § 1, nr. 3. Disse massemedier omfattes dog efter gældende ret kun af medieansvarsloven, hvis de har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager mediestøtte, jf. medieansvarslovens § 8, stk. 1.

Det bemærkes i den forbindelse, at det med lovforslagets § 35, nr. 1, foreslås at ændre medieansvarslovens § 8, stk. 1, så medieansvarsloven også vil gælde for massemedier omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 3, der ikke har indgivet anmeldelse til Pressenævnet eller modtager mediestøtte, hvis massemediet udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af medieansvarslovens § 1, nr. 1 eller 2. Sådanne massemedier vil således også være omfattet af den foreslåede retsafgiftsfritagelse.

Det bemærkes desuden, at de foreslåede ændringer ikke vil påvirke massemediernes ret til aktindsigt i de pågældende kopier. Ændringerne omhandler således kun retsafgiften for udlevering af de kopier omfattet af retsafgiftslovens § 35, nr. 1, som massemedierne har ret til aktindsigt i efter gældende ret.

Til § 39

Til nr. 1

Selvejende institutioner oprettet ved lov på Kulturministeriets område er som udgangspunkt omfattet af lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Det fremgår af § 1, stk. 6, i lov nr. 1531 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet med senere ændringer, at loven ikke gælder for Designskolen Kolding, DR og de regionale TV 2-virksomheder.

Det foreslås i *§ 1, stk. 6,* at ændre »og de regionale TV 2-virksomheder« til », de regionale TV 2-virksomheder og Medieombudsmanden«.

Det vil medføre, at Medieombudsmanden ikke vil være omfattet af lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Med forslaget vil Medieombudsmanden adskille sig fra andre selvejende institutioner oprettet ved lov på Kulturministeriets område, der er omfattet af lov om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Det vil f.eks. indebære, at Medieombudsmandens årsregnskab ikke vil skulle godkendes af Kulturministeriet. Formålet hermed er at understrege Medieombudsmandens særlige uafhængighed.

Den forslåede bestemmelse skal ses i lyset af lovforslagets kapitel 8, hvor der er fastsat særkrav til Medieombudsmandens regnskab og revision m.v.

Til § 40

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Den foreslåede lov om Medieombudsmanden vil dermed ikke gælde for Færøerne og Grønland. Det skyldes, at sagsområdet er overtaget af Færøerne og Grønland.

De foreslåede ændringer i anden lovgivning vil heller ikke gælde for Færøerne og Grønland. Det skyldes, at de love, der foreslås ændret, hverken gælder for Færøerne og Grønland eller at Færøerne og Grønland har overtaget lovgivningskompetencen på området.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 34
	I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025, som ændret ved § 1 i lov nr. 1765 af 29. december 2025, § 2 i lov nr. 263 af 11. februar 2026 og § 19 i lov nr. 764 af 8. september 2026, foretages følgende ændringer:
	1. I *§ 105* indsættes som *stk. 5:*
	»Stk. 5. Rigsadvokaten kan beskikke medieombudsmanden og ansatte hos medieombudsmanden til for byretten og landsretten at varetage udførelsen af straffesager, som er omfattet af § 15, stk. 1, i lov om Medieombudsmanden.«
§ 259. ---	**2.** I *§ 259, stk. 3,* indsættes som *2. pkt.:*
Stk. 3. I sager, der behandles efter kapitel 39, kan pålæg efter stk. 2 gives, hvis særlige grunde undtagelsesvis gør det nødvendigt.	»Det gælder dog ikke i sager, der er omfattet af § 400, stk. 3, 2. pkt.«
	3. I *§ 260* indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:
	»Stk. 8. Justitsministeren kan tillade, at medieombudsmanden og dennes ansatte kan møde for en part i byretten og landsretten i retssager, der anlægges som følge af en alternativ medieaktørs offentliggørelse, hvor medieombudsmanden optræder som mandatar. Det gælder dog ikke private straffesager, der omhandler forhold, som efter den forurettedes begæring også er undergivet offentlig påtale. Det er en betingelse, at den ansatte har en dansk juridisk bachelor- og kandidatuddannelse, jf. dog § 135 a, stk. 2, og at den ansatte for at møde i landsretten eller Sø- og Handelsretten har opnået møderet for landsretten og for Sø- og Handelsretten efter bestemmelsen i § 133 eller møder med henblik på at opnå en sådan møderet.«
	Stk. 8-11 bliver herefter stk. 9-12.
§ 260. ---	**4.** I *§ 260, stk. 8,* der bliver stk. 9, ændres »stk. 6 og 7« til: »stk. 6-8«.
Stk. 8. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningen i stk. 6 og 7.	
§ 400. ---	**5.** I *§ 400, stk. 2,* indsættes som *2. pkt.:*
Stk. 2. Parterne kan, efter at tvisten er opstået, aftale, at en sag, der er omfattet af stk. 1, nr. 1, ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel.	»I sager, der er omfattet af stk. 3, 2. pkt., kan dette bestemmes af en af sagens parter.«
§ 400. ---	**6.** I *§ 400, stk. 3,* indsættes som *2. pkt.:*

Stk. 3. Reglerne i dette kapitel gælder ikke for de i kapitel 23 a, 40, 42, 42 a, 43, 43 a, 43 b, 44 og 88 omhandlede sager.

»Reglerne i dette kapitel gælder dog for de i kapitel 88 omhandlede sager, der angår overtrædelse af straffelovens 27. kapitel, hvor der ikke nedlægges påstand om fængselsstraf.«

§ 409. Såfremt parterne aftaler, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, jf. § 400, stk. 2, og der ikke ville have været grundlag for, at retten i medfør af § 402 bestemte, at sagen skulle behandles uden anvendelse af reglerne i dette kapitel, begrænses virkningen af fri proces til de omkostninger ved sagen, der ville have været forbundet med sagens behandling efter dette kapitel.

7. I *§ 409, stk. 1,* indsættes efter »§ 400, stk. 2,«: »1. pkt.,«.

8. I *§ 409, stk. 1,* indsættes som *2. pkt.:*

»1. pkt. finder tilsvarende anvendelse på en part, der ensidigt har bestemt, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, jf. § 400, stk. 2, 2. pkt.«

§ 35

I medieansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 914 af 11. august 2014, som ændret ved § 4 i lov nr. 1719 af 27. december 2018, foretages følgende ændringer:

§ 8. Foretagender, der udgiver de i § 1, nr. 3, nævnte massemedier, skal for at være omfattet af lovens regler have indgivet anmeldelse til Pressenævnet. Foretagender, der udgiver massemedier som nævnt i § 1, nr. 3, og modtager redaktionel produktionsstøtte eller projektstøtte efter lov om mediestøtte, er omfattet af loven, uanset om de har indgivet anmeldelse til Pressenævnet. 2. pkt. gælder ikke for massemedier som nævnt i § 1, nr. 3, som henvender sig til et dansk mindretal i udlandet.

1. I *§ 8, stk. 1,* indsættes som *4. pkt.:*

»Massemedier som nævnt i § 1, nr. 3, der udgives af samme medieforetagende og under samme titel som et massemedie, der er omfattet af § 1, nr. 1 eller 2, er omfattet af loven, uanset om de har indgivet anmeldelse til Pressenævnet.«

Stk. 2. For foretagender, der omfattes af loven efter stk. 1, 1. eller 2. pkt., gælder reglerne i §§ 5-7.

2. I *§ 8, stk. 2,* udgår »1. eller 2. pkt.,«.

3. I *§ 8, stk. 2,* indsættes som *2. pkt.:*

»For massemedier, der omfattes af loven efter stk. 1, 4. pkt., gælder § 5, stk. 1, og § 7 dog ikke.«

§ 43. ---

Stk. 2. Formanden kan afvise

---

2) klager fra personer, virksomheder m.v., der er uden retlig interesse i det påklagede forhold.

4. I *§ 43, stk. 2, nr. 2,* indsættes efter »forhold«: », dog ikke sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af § 13 i lov om Medieombudsmanden«.

Stk. 3. Formanden afviser sager, hvor klagefristen i § 34, stk. 2 eller 3, eller § 40 ikke er overholdt.

5. I *§ 43, stk. 3,* indsættes efter »eller § 40«: »i denne lov eller § 13, stk. 2 eller 3, i lov om Medieombudsmanden«.

§ 44. ---

6. I *§ 44, stk. 2,* indsættes som *4. pkt.:*

Stk. 2. Nævnet kan af egen drift optage en sag til behandling, hvis sagen er af væsentlig eller principiel betydning. I tilfælde heraf indhentes en udtalelse fra den forurettede. Den forurettedes navn nævnes kun, såfremt tilladelse hertil foreligger

»2. og 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sager indbragt af Medieombudsmanden i medfør af § 13, stk. 1, i lov om Medieombudsmanden.«

§ 36

I lov nr. 430 af 1. juni 1994 om massemediers informationsdatabaser, som ændret ved § 81 i lov nr. 429 af 31. maj 2000, § 22 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 og § 7 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, foretages følgende ændring:

§ 6. En offentligt tilgængelig informationsdatabase skal for at blive omfattet af loven ud over at være tilgængelig for enhver på almindelige forretningsvilkår være anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen.

1. I *§ 6* udgår »ud over at« og »være anmeldt til Pressenævnet og Datatilsynet med angivelse af, hvem der er ansvarlig for informationsdatabasen«.

§ 37

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1294 af 7. november 2025, som ændret ved § 1 i lov nr. 263 af 11. februar 2026, § 2 i lov nr. 358 af 3. marts 2026, § 17 i lov nr. 764 af 8. september 2026 og § 6 i lov nr. 766 af 8. september 2026, foretages følgende ændring:

§ 268. Den straf, der er nævnt i § 267, kan stige til fængsel indtil 2 år, hvis

---

2) en beskyldning er fremsat eller udbredt gennem indholdet af et massemedie, og beskyldningen er egnet til væsentligt at skade den forurettede.

1. I *§ 268, nr. 2,* indsættes efter »massemedie«: »eller på en tilsvarende måde«.

§ 38

I lov nr. 425 af 16. marts 2021 om retsafgifter, som ændret ved § 5 i lov nr. 1793 af 28. december 2023, foretages følgende ændringer:

§ 35. Der betales 150 kr. for:

1) Kopier, der udleveres af retten i medfør af retsplejelovens § 41 b, § 41 c, § 41 f, stk. 5, eller § 41 h.

1. I *§ 35, nr. 1,* udgår », § 41 f, stk. 5,«, og efter »§ 41 h« indsættes: », jf. dog stk. 2«.

2. I *§ 35* indsættes som *stk. 2:*

»Massemedier omfattet af medieansvarsloven betaler ikke retsafgift efter stk. 1, nr. 1.«

§ 39

I lov nr. 1531 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, som ændret ved § 2 i lov nr. 1548 af 18.

§ 1. ---

Stk. 6. Loven gælder ikke for Designskolen Kolding, DR og de regionale TV 2-virksomheder.

december 2018 og § 25 i lov nr. 1747 af 29. december 2025, foretages følgende ændring:

1. I *§ 1, stk. 6,* ændres »og de regionale TV 2-virksomheder« til: », de regionale TV 2-virksomheder og Medieombudsmanden«.